596 – Bibliaten
√597 – Aurik
√598 – Stare
√599 – Cerchiuțaru
√600 – Cornea.

√601 – ~~Zînta~~
602 – ~~Neagoe~~ Tomai
√603 – Ciriborat
√604 – Vulpe
√605 – Chibreanu.

596

Securitatea

596

STRICT SECRET

Nr. 3 (35) – 1976

PENTRU PATRIA NOASTRĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA!

STRICT SECRET

Securitatea

Exemplar nr. 596

1976

Cuprins

SINTEZE, ANALIZE, OPINII

Citeva puncte de reper referitoare la prevenirea rămînerii în străinătate a cetățenilor români și depistarea străinilor care încalcă legile române — general-maior Romeo POPESCU . . . 3

Stadiul actual și perspectivele realizării măsurilor de prelucrare automată a datelor din domeniile muncii de securitate — locotenent-colonel Horia BRESTOIU . . . 8

Pe marginea Ordinului nr. 000875/1976

Prevenirea, deziderat major în centrul activităților de securitate — colonel Aurel MIHALCEA . . . 13

Secretul de stat

Stop tendințelor birocratice în circuitul hîrtiilor! — colonel Iosif TURC . . . 16

INFORMAȚII INTERNE

Cum realizăm prevenirea în rîndul tineretului studios — locotenent-colonel Ernest MAKKAI, maior Andrei FILKA. . . . 19

Preocupări pentru prevenirea finalizării unor activități antisociale în rîndul tinerilor — locotenent-colonel Grigore SĂLCEANU . . . 22

CONTRAINFORMAȚII ÎN SECTOARELE ECONOMICE

Concluzii din analiza împrejurărilor comiterii infracțiunii de subminare a economiei naționale — colonel dr. Dumitru MARINESCU . . . 25

Conceptul de societate mixtă. Rolul și eficacitatea economică a societăților mixte. Constituirea de societăți mixte în R. S. România și în străinătate — locotenent-colonel George ADAM . . . 41

CONTRASPIONAJ	Un anume domn „Hirschl" și acoliții lui — colonel Aristotel STAMATOIU, căpitan Ioan-Sorin BOLDEA	51
Terorismul internațional	Document difuzat de delegatul S.U.A. la ultima conferință internațională Interpol	56
Documentar	Spionajul turc — maior N. IONIȚA, căpitan I. SORIN	65
Din presa de peste hotare	Atena — Entebbe — Tel Aviv (o acțiune teroristă și urmările ei fără precedent) — căpitan Ioan BOLDEA, locotenent-major Florin MOLDOVEANU	74
CURIER JURIDIC	Cum rezolvați cazul ?	79
Vă recomandăm să citiți	„Din tainele serviciilor secrete"	80

Cîteva puncte de reper referitoare la prevenirea rămînerii în străinătate a cetățenilor români și depistarea străinilor care încalcă legile române

— General-maior Romeo POPESCU —

Ținînd seama de prejudiciile însemnate ce sînt aduse țării noastre prin rămînerea în străinătate a unor cetățeni români, precum și gradul înalt de periculozitate al acțiunilor întreprinse de unele servicii de spionaj străine pe această linie, prevenirea, combaterea și lichidarea acestor fapte constituie o sarcină de mare răspundere a tuturor organelor informativ-operative de securitate și miliție și în primul rînd a Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei, a formațiunilor de pașapoarte județene și a punctelor de control treceri frontieră.

Potrivit cerințelor actuale, activitatea de prevenire a rămînerilor ilegale în străinătate impune o muncă permanentă de culegere, verificare, selecționare, apreciere și valorificare operativă a informațiilor cu privire la solicitanții de vize și pașapoarte.

Se constată că începînd din anul 1974, în urma măsurilor ordonate de conducerea Ministerului de Interne, cadrele noastre au desfășurat și desfășoară o muncă ascendent pozitivă pe această linie. Ca urmare, numărul persoanelor care au călătorit temporar în străinătate și au refuzat înapoierea în patrie a scăzut mult față de anii anteriori.

Cu toate acestea, trebuie arătat că au existat cazuri cînd primele verificări făcute de către organele de securitate și miliție asupra unor

persoane care solicitaseră vize pentru călătorii temporare în străinătate, în interes de serviciu sau particular, au fost inițial „pozitive" pentru ca, după rămînerea respectivilor în străinătate, să se constate că de fapt erau suficiente motive care ar fi impus respingerea respectivelor cereri de vize și pașapoarte.

Cîteva exemple edificatoare : C.S., născut în anul 1935, arhitect, membru al P.C.R., împreună cu soția, P. Doina, născută în anul 1941, arhitectă, au plecat în septembrie 1975 în scop turistic și de documentare în R.S.F. Iugoslavia, de unde au trecut ilegal în Italia, refuzînd înapoierea în țară. Cu puțin timp înaintea plecării din țară, C.S. fusese retrogradat din funcția de arhitect șef, fapt pentru care s-a manifestat nemulțumit, probleme de care ofițerul care a acordat viza trebuia, se înțelege, să țină cont la analizarea cererilor de plecare ; V.M., născut în anul 1919, funcționar, a plecat în 1974 în vizită la rude în Italia — fără soție — și a refuzat să se mai înapoieze în țară. Verificările ulterioare au stabilit că, deși locuiau la aceeași adresă, V.M. nu mai conviețuia în fapt cu soția legitimă de mai mulți ani. Obligație elementară, ofițerul trebuia să discute cu soția celui care solicita viza de plecare ; P.C., născută în anul 1950, muncitoare, cu ocazia unei călătorii turistice în 1975, a refuzat înapoierea în țară. Reverificările au stabilit că P.C. era bolnavă de nervi, avînd accentuate stări depresive ; era în fapt despărțită de soț, iar cu părinții se certa foarte des — motive suficiente care impuneau să nu i se aprobe plecarea ; N.M., născut în anul 1915, pensionar, cu ocazia unei călătorii (în vizită la rude) în 1975, a rămas în Austria. Verificările făcute, după refuzul înapoierii în țară, au arătat că în locuința sa rămăseseră lucruri de o valoare infimă și că la plecarea din țară N.M. luase cu el nu mai puțin de șapte valize cu bagaje ! Volumul mare de bagaje ar fi trebuit, firesc, să rețină atenția ofițerilor de la P.C.T.F.

Este cît se poate de clar că în toate aceste cazuri (și în altele, asemănătoare) superficialitatea cu care s-au făcut verificările a fost principala cauză care a facilitat plecarea din țară a acestor persoane.

Verificarea cerută de către formațiunile de pașapoarte asupra cetățenilor români care urmează să călătorească temporar în străinătate *constituie un filtru prin care se testează fidelitatea acestora față de patria noastră socialistă. Totalitatea datelor obținute de la persoana în cauză, de la organele operative ale Ministerului de Interne — și de la alte persoane și instituții — trebuie să ofere garanția că respectivul își va reprezenta cu cinste țara și se va întoarce în patrie.*

Aceasta impune, pe de o parte, îmbunătățirea conlucrării aparatului de pașapoarte cu organizațiile de masă și obștești, cu cadrele de conducere și de personal din instituții și întreprinderi, iar, pe de altă parte, creșterea calitativă a cooperării dintre diferite organe din Ministerul de Interne,

care au atribuțiuni pe această linie, în cunoașterea detaliată a situației persoanelor care solicită aprobări pentru călătorii în străinătate. Astfel de măsuri trebuie avute în vedere și în cooperarea cu organele de miliție — de pază, ordine și miliție rurală —, în cazul verificării cetățenilor neîncadrați în cîmpul muncii, care solicită efectuarea de excursii sau care merg în străinătate în interes personal.

Formațiunile de pașapoarte, ca și celelalte organe, trebuie să-și sporească vigilența, *în special după ce s-a comunicat solicitanților aprobarea cererilor*, întrucît, din practica muncii rezultă că *cei care au intenția de rămînere în străinătate, considerîndu-se în siguranță după aprobarea primită, încep să-și perfecteze — manifestîndu-se mai deschis — problemele din țară, inclusiv înstrăinarea bunurilor personale de valoare*. În cazul în care se obțin date din care rezultă asemenea acte preparatorii, se va raporta imediat șefului inspectoratului județean, care va dispune măsuri. Dacă se hotărăște retragerea pașaportului, mai înainte de a fi înștiințate celelalte organe competente, se comunică la Direcția pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei (sectorul control treceri frontieră) consemnul de a nu i se permite persoanei respective ieșirea din țară.

Aplicînd ferm ordinele date, s-a acordat o atenție deosebită verificării și cunoașterii temeinice a solicitanților de vize și pașapoarte, îndeosebi a persoanelor cu pregătire superioară (ingineri, medici, cercetători, arhitecți, profesori, economiști etc.), precum și acelora care lucrează cu documente ce constituie secrete de stat.

Ca urmare a exploatării informațiilor și a adîncirii unor verificări, au fost luate măsuri de retragere a pașapoartelor de la peste 1 000 cetățeni, despre care s-au obținut date că intenționează să rămînă în străinătate. Punctele de control trecere frontieră, cu aprobarea conducerii Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei, au întrerupt călătoria a peste 60 persoane, asupra cărora, la controlul de frontieră, s-au găsit diferite acte ori documente care atestau cu certitudine intențiile lor de a nu se mai înapoia în țară.

Cu toate acestea, problema rămînerilor în străinătate nu este încă pe deplin stăpînită, iar întîlnirile de lucru organizate la nivelul unor ministere și instituții centrale, cu participarea unor cadre de conducere din Direcția pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei, au evidențiat neajunsurile ce se manifestă încă pe linia necunoașterii persoanelor propuse să călătorească în străinătate și a ușurinței cu care uneori se eliberează, de către conducătorii unor întreprinderi și instituții, adeverințe celor care au solicitat să călătorească în străinătate în scop personal. Experiența arată că, în destul de multe cazuri, eliberarea acestor adeverințe, care ar fi trebuit să constituie un prilej de ana-

liză temeinică și multilaterală a solicitantului, a fost un act formal, conducătorii organizațiilor socialiste acordînd semnătura prin care se garanta conduita moral-politică unor angajați pe care nu-i cunoșteau și care, odată ajunși în străinătate, au refuzat să se înapoieze în patrie.

În prezent, prin intrarea în vigoare a noilor indicații care obligă ca toți solicitanții de adeverințe pentru călătorii temporare în străinătate să fie puși în discuția comitetelor oamenilor muncii, A.S.C.R., U.T.C. etc., s-au creat condiții pentru ca aceste adeverințe să constituie expresia încrederii reale de care solicitantul se bucură în cadrul colectivului în care activează.

Sarcinile organelor noastre, de a-i verifica temeinic pe toți solicitanții de vize și pașapoarte, nu se diminuează însă prin aceasta, deoarece, după cum au arătat cazuri recente, persoane care reușiseră să cîștige la locurile de muncă și la domiciliu cele mai bune aprecieri, nutreau în realitate gîndul ascuns de a se folosi de o deplasare în străinătate, pentru a nu mai reveni în țară.

Aplicînd cu fermitate prevederile Ordinului ministrului de interne nr. 003062/1974, organele operative și formațiunile de pașapoarte își vor îmbunătăți activitatea de prevenire a rămînerilor în străinătate. În același scop, cu sprijinul organelor locale de partid și de stat, trebuie depuse eforturi susținute pentru pregătirea contrainformativă a populației. Aceasta se impune cu atît mai mult cu cît, de la an la an, numărul străinilor care ne vizitează țara este în creștere, iar unii dintre ei caută, prin acțiunile ce le întreprind, să atragă cetățeni români la acte infracționale (infracțiuni contra securității statului sau a persoanei, speculă cu obiecte de proveniență străină, trafic de valută, contrabandă cu arme, muniții și stupefiante, tentativă și complicitate la trecerea frauduloasă a frontierei ș.a.).

Printre infracțiunile mai deosebite în care anumiți străini au reușit să atragă cetățeni români, se numără și activitatea de instigare la divulgare a secretului economic și a secretului care periclitează securitatea statului. Pe această cale, cetățeanul vest-german de origine română Cojocaru Leonte a prejudiciat economia națională cu peste 9 000 000 lei, iar cetățeanul austriac Mauschitz Oskar-Johanes cu peste 1 000 000 lei. De asemenea, cetățeanul italian Polletti Maurizzio a fost depistat în ziua de 23 august 1975 pe cînd insista să obțină viza de ieșire din România pe un document eliberat de Ambasada Italiei la București, în baza declarației sale că „i s-a furat pașaportul". În realitate, pașaportul său fusese predat cetățeanului român G.I., care a intenționat să-l folosească pentru a fugi din țară.

Întrucît din practica organelor noastre rezultă că multe persoane comit greșeli pe această linie datorită necunoașterii actelor normative,

slăbiciune folosită intens de elementele ostile orînduirii noastre socialiste și de agenții diferitelor oficine de spionaj străine, activitatea de pregătire contrainformativă a populației trebuie făcută în toate mediile sociale, începînd chiar cu școala, ținînd seama de faptul că străinii își îndreaptă atenția și spre tineri studenți, elevi etc. Trebuie, de aceea, insistat ca, ori de cîte ori este posibil, să se organizeze prelucrări ale prevederilor legilor, decretelor și altor acte normative, cum ar fi : Legea nr. 23/1971 cu privire la apărarea secretului de stat ; Legea nr. 25/1969 privind regimul juridic al străinilor ; Legea nr. 63/1974 privind ocrotirea patrimoniului cultural național ; Decretul nr. 225/1974 privind asigurarea spațiilor locative necesare străinilor care se află temporar în R.S. România ; H.C.M. nr. 18/1972 privind modul de stabilire a relațiilor organizațiilor socialiste și angajaților acestora cu misiunile diplomatice acreditate în R.S. România, oficiile consulare, organizațiile sau reprezentanțele statelor străine și cetățenii străini ; Ordinul Ministerului Comerțului Exterior nr. 62/1970 privind regimul vamal al bunurilor aparținînd persoanelor fizice care trec frontiera de stat în R.S. România și Ordinul Ministerului Comerțului Exterior nr. 92/1971 pentru stabilirea criteriilor de determinare a obiectelor din metale prețioase exceptate de a fi declarate organelor vamale ca fiind de uz personal.

În întîlnirile cu tinerii și angajații de orice fel, cu populația în general, este necesar să se folosească mai mult *prelucrarea de cazuri concrete*, constatate de organele noastre atît în ce privește infracțiunile comise de cetățeni români împreună cu cetățenii străini, cît și abaterile rezultate din relațiile cu străinii, accentuîndu-se în special pe latura educativă, pe sprijinul ce trebuie să-l acorde fiecare cetățean al patriei organelor Ministerului de Interne, pentru depistarea la timp a cetățenilor români sau străini care aduc daune sub orice formă politicii partidului și statului nostru, ordinei de drept.

Practica informării de către organele de miliție și securitate a maselor populare, asupra diferitelor cazuri de infracțiuni și punerea în dezbaterea colectivelor de oameni ai muncii a celor ce încalcă legile țării, trebuie să se dezvolte tot mai mult, în vederea creării unei puternice opinii de masă împotriva celor ce încalcă legile.

Este necesar ca, în lumina hotărîrilor Biroului executiv al Consiliului de conducere al Ministerului de Interne din 27 aprilie 1976, aportul formațiunilor de pașapoarte și P.C.T.F. la depistarea străinilor care încalcă legile statului nostru și regimul juridic ce le este stabilit să cunoască o îmbunătățire substanțială. Este, de fapt, una din sarcinile profesionale de bază a unității noastre pe care — în cooperare cu alte unități ale ministerului — ne propunem s-o îndeplinim la un înalt nivel calitativ, cu maximă operativitate.

Stadiul actual și perspectivele realizării măsurilor de prelucrare automată a datelor din domeniile muncii de securitate

Locotenent-colonel Horia BRESTOIU

Analizînd sistemul informațional existent prin prisma cerințelor promovării largi în munca de organizare și conducere a metodelor moderne de analiză și decizie, conducerea Ministerului de Interne a dispus un complex de măsuri de perfecționare a acestui sistem, acordînd o mare atenție domeniilor în care este necesară și posibilă introducerea prelucrării automate a datelor.

În acest scop, prin Ordinul ministrului de interne nr. 0691/1975 a fost aprobat Programul lucrărilor de prelucrare automată pentru perioada 1975—1980. Totodată, au fost adoptate unele măsuri organizatorice referitoare la înființarea (la toate inspectoratele județene și direcțiile operative centrale) a unor grupe sau colective de analiză-sinteză-informatică, alcătuite din ofițeri cărora li s-a făcut o pregătire de specialitate. A fost, de asemenea, creat Serviciul central de analiză-sinteză, organ menit să asigure activitatea de informare a conducerii ministerului și a conducerii superioare de partid și de stat cu privire la faptele și evenimentele de natură infracțională sau alte fapte antisociale și, de asemenea, să elaboreze lucrări de analiză-sinteză cu privire la evoluția fenomenului operativ.

Lucrările de prelucrare automată se întocmesc cu scopul de a asigura constituirea fondului unitar de date și informații de interes operativ. Acest fond unitar, alcătuit din informațiile specifice tuturor domeniilor de activitate informativ-operativă ale ministerului, va asigura date sintetice pentru analiza și studierea fenomenelor operative, în vederea fundamentării deciziilor în activitatea de conducere a activității informativ-operative, la nivelul central și teritorial.

Crearea fondului unitar de date și informații trebuie înțeles și prin prisma consecințelor din fiecare unitate, astfel :

— pentru toate categoriile de date și informații care vor intra în componența acestui fond, actualele evidențe, la nivelul unității, vor fi desființate treptat. Ele vor fi înlocuite cu „fondurile de actualizare" prin care vor fi asigurate la zi modificările ce se produc în legătură cu datele comunicate inițial la calculator. Regulile, proprii fiecărei lucrări în parte, vor fi stabilite prin metodologii specifice ;

— toate datele și informațiile necesare pentru analize periodice, bilanțuri, lucrări de specialitate, studii și analize de fenomen operativ, precum și datele statistice aferente vor fi furnizate de la calculator pentru nevoile tuturor unităților centrale și teritoriale. Pe scurt, aceasta înseamnă, între altele, eliminarea paralelismelor actuale și degrevarea personalului respectiv de sarcina elaborării unor lucrări mai greu de realizat în sistem manual și cu un grad relativ de precizie.

Fondul de date este conceput ca un sistem unitar, care se realizează în etape, cu posibilitatea asamblării lui în fișiere mari și foarte mari. În același timp el este *unic* și în sensul că permite furnizarea oricăror date, în mod coroborat, din acest fișier, evitîndu-se furnizarea disparată de date de la mai multe surse.

Se estimează că volumul fondului unitar de date și informații, exprimat în caractere (literă, cifră etc.), să ajungă la finele anului 1980 la circa 2,3 miliarde caractere, din care datele și informațiile de securitate vor reprezenta 1,2 miliarde (52%), cele de miliție un miliard (44%), iar cele din alte domenii (evidență cadre militare, sistem de remunerare cadre militare) 0,1 miliarde (4%).

Stadiul celor 17 lucrări din domeniul muncii de securitate, cuprinse în 11 sisteme de prelucrare automată, se prezintă astfel : 5 lucrări sînt realizate ; 8 sînt în curs de realizare, iar 4 lucrări se vor realiza în perioada 1977—1980.

În ceea ce privește lucrările realizate, actualul sistem, privind evidența persoanelor aflate în supraveghere informativă sau urmărire informativă, urmează a fi perfecționat în spiritul Ordinului ministrului de interne nr. 000875/1976 și a prevederilor ordinului privind evidențele de securitate, aflat în curs de elaborare.

Dintre lucrările în curs de realizare un loc central îl ocupă proiectul privind *prelucrarea informațiilor obținute în procesul muncii de securitate*, structurat pe probleme, obiective, linii de muncă, în vederea executării de analize complexe, pe fenomene operative necesare actului de decizie.

Elaborarea acestei lucrări a necesitat în prima etapă efectuarea unei analize a tuturor liniilor de muncă la nivelul a trei inspectorate județene : Cluj, Timiș și Constanța, și se continuă cu analiza la direcțiile centrale. Sistemul va consta în preluarea și prelucrarea pe calculator a informațiilor operative sub formă de text, obținute prin mijloacele specifice muncii de securitate și care sub o formă structurată și codificată, potrivit unor reguli ce vor fi stabilite prin metodologia sistemului respectiv, vor aflui de la compartimentele operative spre colectivele de analiză-sinteză-informatică, direcțiile operative de linie și de aici spre Centrul de calcul.

Problematica fiecărei linii de muncă fiind vastă, de comun acord cu conducerile direcțiilor centrale se stabilește o etapizare a domeniilor ce urmează a fi preluate.

Pentru a asigura o imagine mai completă a fiecărui domeniu sau a fiecărei probleme luată în prelucrare automată, se va constitui fișierul automat al persoanelor ce fac obiectul dosarului (de obiectiv sau de problemă), ținînd seama de faptul că informațiile ce vor fi introduse în calculator se vor referi în cea mai mare parte la persoane care sînt sau care vor intra în atenția aparatului de securitate.

Categoriile de persoane ce vor fi preluate în sistemul automat vor face parte dintre cele cuprinse în cartoteca general-documentară de securitate, astfel că, prin aceste sisteme, aparent izolate, se realizează de fapt sistemul general al evidențelor de securitate. Sarcina aplicării regulilor stabilite prin metodologiile ce se vor elabora va reveni colectivelor de analiză-sinteză-informatică de la inspectorate și direcții centrale, ceea ce va duce la totala implicare

a acestora în sistemul informatic respectiv în calitate de cadre specializate.

O altă lucrare nu mai puțin complexă se referă la *datele nominale privind intrarea-ieșirea străinilor din țări nesocialiste și semnalarea celor „în atenție"* către unitățile interesate. Acest sistem va fi pus în aplicare în trim. IV/1976, cînd se vor aduce unele dezvoltări ale configurației de calcul și pe măsura dotării principalelor P.C.T.F.-uri cu transmițătoare rapide de date. În această direcție s-au parcurs unele etape însemnate, prin crearea *sistemului automat de evidență a străinilor „în atenție"*, verificat în cursul lunilor iunie și iulie a.c. cu fiecare inspectorat județean și direcție centrală. A fost, totodată, creat *subsistemul mijloacelor auto cu care călătoresc străinii* și s-a realizat preluarea nominală a datelor de la P.C.T.F.-urile care dispun de transmițătoare rapide în legătură directă cu Centrul de calcul. Prin completările configurației de calcul contractate, se va putea realiza fișierul persoanelor intrate zilnic, care va fi confruntat automat cu cel al străinilor „în atenție", conducînd la identificarea rapidă a celor ce trebuie semnalați unităților interesate. Elementul de calitate pe care îl aduce acest sistem este acela că el va indica precis unităților interesate intrarea în țară a unui străin, mesaj care va fi comunicat numai acestora, desființîndu-se acele evidențe de străini care nu interesau pe toți și unde datele soseau cu întîrziere și, în multe cazuri, cu erori. În același timp, datele înmagazinate vor permite numeroase și variate prelucrări necesare analizei problemei străinilor „în atenție". Aceasta implică însă o mai mare atenție și grijă din partea P.C.T.F.-urilor care furnizează date în ce privește corectitudinea transmisiilor zilnice, cît și din partea direcțiilor și inspectoratelor județene în comunicarea neîncetată a modificărilor ce trebuie operate în structura *fișierului străinilor „în atenție"* (scoateri din evidență, completări, modificări de date etc.).

Este în curs de realizare proiectul privind *Cadre și agenți ai serviciilor de spionaj* la care s-au parcurs principalele etape de execuție, urmînd ca împreună cu unitățile centrale interesate să se definitiveze aspectele de proiectare pentru a realiza un sistem unitar privind străinii, cît și o bază unică referitoare la această categorie de persoane.

În cadrul acestui proiect se va trece spre finele anului la culegerea datelor, operațiune de asemenea complexă. Ca urmare a faptului că indicatorii existenți în evidențele manuale sînt insuficienți, uneori incorecți, este necesar să se efectueze completări și confruntări de date într-o primă etapă, reverificări și corectări într-o altă etapă și, în fine, actualizări ale datelor, ca acțiune permanentă. Cadrele care vor fi angrenate în această acțiune și colectivele de analiză-sinteză-informatică implicate în procesul de codificare, verificare etc. vor trebui să dovedească precizie și siguranță în furnizarea de date în acest domeniu, unde, în mod obișnuit, se greșește foarte ușor (nume străine, coduri multiple etc.).

Sînt, de asemenea, în faze avansate de elaborare încă două proiecte de prelucrare automată : unul referitor la *persoanele care au plecat legal în străinătate, cele care au refuzat înapoierea în țară și cele care au trecut fraudulos frontiera*, iar altul privind *autorii de înscrisuri cu conținut dușmănos.*

Lucrările de prelucrare automată a datelor și informațiilor pe profilul muncii de securitate, în curs de realizare, vor necesita eforturi deosebite din partea tuturor unităților, în procesul de furnizare și actualizare a

datelor în aceste sisteme, cunoscînd că la sfîrșitul anului următor e prevăzut să avem asigurat aproape jumătate din fondul de date și informații ordonat.

În temeiul Ordinului ministrului de interne nr. 0691/1975, prin care sînt stabilite sarcinile de principiu ce revin șefilor unităților titulare de lucrări pe linia activităților privind prelucrarea automată a datelor, vom aduce unele precizări pentru îndeplinirea sarcinilor concrete ce sînt de rezolvat la proiectele sus-menționate.

O primă sarcină și în același timp o condiție indispensabilă pentru a putea aborda un front larg de lucru la nivelul tuturor unităților se referă la *menținerea intactă a capacității de lucru a grupelor de analiză-sinteză-informatică.* Avem în vedere caracterul complex al lucrărilor în curs de realizare, la care gradul înalt de tehnicitate al sistemului, cît și multitudinea aspectelor tratate în metodologiile specifice impun oameni specializați, cu continuitate în muncă.

Proiectele de miliție sînt pe profilul unor compartimente distincte (cazier judiciar, evidența populației, circulație) ale căror date sînt furnizate la calculator de cadrele acestor compartimente. Asupra acestor lucrări informaticienii din unități vor avea atribuții de îndrumare, control și sarcini privind elaborarea de studii, sinteze etc. pentru conducere.

O altă problemă pe care dorim să o subliniem constă în necesitatea ca *toate cadrele de conducere, începînd cu șefii de unități, să ia cunoștință în detaliu de problematica lucrărilor de prelucrare automată, fiecare, cu precădere, pe profilul de muncă pentru care urmează a furniza date,* pentru a lua din timp măsuri corespunzătoare și a urmări și controla modalitățile precise de actualizare a datelor și informațiilor.

Apreciem necesar ca șefii organelor de securitate să cunoască și să utilizeze în munca lor datele furnizate de la calculator, care trebuie să devină elemente indispensabile în exercitarea drepturilor și atributelor lor pe linie de conducere, îndrumare și control.

Cadrele din colectivele de analiză-sinteză-informatică trebuie să aibă un contact permanent cu șeful securității, în calitate de conducător direct al domeniilor de activitate abordate în prelucrarea automată.

Pentru a veni în sprijinul tuturor cadrelor care vor să ia cunoștință, în detaliu, de problemele pe această linie referitoare la perfecționarea sistemului informațional operativ și aplicarea informaticii la specificul Ministerului de Interne, Centrul de informatică și documentare, cu sprijinul Serviciului cultural, presă și editorial, va edita în acest an o lucrare pe acest profil, care să constituie un ghid util în munca și activitatea tuturor cadrelor și, în primul rînd, a cadrelor cu funcții de conducere.

O altă sarcină se referă la *calitatea, precizia și periodicitatea transmiterii datelor ce urmează a fi utilizate în prelucrarea automată.* După cum se știe, introducerea datelor în calculator presupune un proces repetat de verificare a acestora pînă la eliminarea oricăror tipuri de erori, fapt ce va conduce la amplificarea eforturilor unităților în perioada constituirii fișierelor automate. Subliniem aceasta deoarece, deși volumul comunicărilor către calculator a fost relativ redus pînă acum în problemele de securitate, au existat totuși multe situații în care datele au fost trimise cu erori, au fost aglomerate spre finele perioadelor sau chiar după expirarea termenelor, iar uneori nu s-au comunicat deloc.

Trecîndu-se efectiv la constituirea fișierelor automate pentru unele categorii de persoane, s-au transmis și

vor sosi în continuare la unități liste de persoane, care să fie confruntate cu evidențele, asigurîndu-se veridicitatea, precizia și actualitatea acestor date.

Recent s-a încheiat la majoritatea unităților procesul de verificare a străinilor „în atenție", pe baza listelor scoase la calculator, care au fost transmise fiecărui inspectorat județean și direcție centrală. Deși această evidență este de dată foarte actuală s-a constatat că *datele nu au fost actualizate și, ca atare, fișierul manual avea o eficiență redusă*. Drept urmare, peste 25% din persoanele care figurau în acest fișier au fost scoase, la altele s-au modificat o parte din date, iar datele despre alte persoane, care erau în atenția unităților de mai multă vreme, nu fuseseră transmise la Serviciul dispecerat din cadrul Centrului de informatică și documentare.

Dorim să se înțeleagă din acest exemplu că, dacă în sistemul manual de lucru datele nu s-au actualizat în mod riguros, este necesar ca această stare de fapt, această manieră de lucru, să fie schimbată în totalitate, pentru a putea asigura funcționalitatea sistemelor automate.

În curînd se va trece la culegerea datelor pentru proiectul de prelucrare automată privind categoriile de persoane care au părăsit țara (legal sau ilegal). Dispersarea actuală a acestor date în tot felul de evidențe, cartoteci (în mai multe locuri despre aceeași persoană, dar aproape nicăieri complete) va implica o muncă temeinică pe care trebuie să o asigurăm într-un termen scurt și de o calitate deosebită. Este, de aceea, necesar ca datele din evidențele fiecărei unități care urmează să facă obiectul prelucrării automate (inclusiv datele din cartoteca generală-documentară de la fiecare inspectorat) să fie supuse unui proces de verificare, actualizare și confruntate cu evidența populației, în vederea actualizării acestora, astfel ca datele referitoare la orice persoană care va face obiectul menținerii în fișier să fie cu toate elementele la zi.

În afară de această acțiune, trebuie să se stabilească acele categorii de persoane din cartoteca generală-documentară care se consideră că în actuala etapă a construcției socialiste nu mai pot face parte din categoriile de persoane ce au făcut obiectul acestor fișiere, pentru a putea fundamenta propunerea scoaterii lor din evidențele de securitate, știind că volumul acestei cartoteci a atins dimensiuni deosebite, iar unele categorii nu mai prezintă importanță operativă. De exemplu, există pe linii de securitate un număr mare de persoane luate în evidență ca urmare a unor activități nesemnificative consumate cu zeci de ani în urmă (persoane care în unele etape nu s-au înscris în întovărășiri sau C.A.P., persoane care figurează că au săvîrșit acțiuni de sabotaj prin nepredarea unor cote sau neplata unor sume de ordinul sutelor de lei, persoane care au avut unele nemulțumiri, interpretate ca manifestări ostile etc.). Pe baza unor analize colective, este necesar să se determine criteriile care să stea la baza raționalizării cartotecii generale. Acțiunea în sine, de mare curaj și de mare anvergură, urmează a se declanșa pe baza unui ordin și este, în același timp, de o mare actualitate. În curînd se va trece la prelucrarea acestor date pe calculator.

Trebuie subliniat, în concluzie, că ne găsim în etapa în care, numai în funcție de gradul de înțelegere (în primul rînd din partea cadrelor de conducere) și de angajare a tuturor la această acțiune grea și complexă, de actualitate, vom contribui la perfecționarea muncii în domeniile prelucrării automate a datelor muncii de securitate.

PREVENIREA
dezideratul major în centrul activităților de securitate

O sarcină de bază a organelor de securitate, așa cum rezultă din documentele de partid, constă în activitatea de prevenire a oricăror fapte de natură infracțională, care ar putea aduce atingere valorilor fundamentale ale socialismului. Pentru realizarea acestui deziderat, în cadrul Inspectoratului județean Neamț al Ministerului de Interne s-a organizat studierea și dezbaterea Ordinului nr. 000875/1976 în cadrul grupelor de învățămînt, evidențiindu-se aspectele pozitive, cît și carențele manifestate în activitatea noastră, și insistîndu-se asupra creșterii răspunderii și fermității cadrelor pe această linie.

Conferind conceptului de prevenire importanța cuvenită, consacrînd acestei activități caracterul de permanență deosebit de necesar, ordinul mai sus-menționat începe capitolul consacrat măsurilor preventive cu sarcina *pregătirii contrainformative a populației*.

În condițiile creșterii volumului de date și documente secrete de stat, într-un număr tot mai mare de organizații socialiste din județ, organele noastre au desfășurat o intensă activitate de pregătire contrainformativă, procedînd, ori de cîte ori situația a impus-o, la pregătirea individuală a angajaților care lucrează sau au acces la informații, date ori documente secrete de stat, organizînd (în baza unui plan aprobat de conducerea inspectoratului) adunări cu angajații care au atribuții pe linia apărării secretului de stat și cu cele mai diverse categorii de cetățeni. În acest sens, am primit sprijinul organelor de partid, U.T.C. și sindicat din întreprinderile și instituțiile din județ.

Considerăm necesar ca în viitor, pe baza rezultatelor obținute, activitatea de pregătire contrainformativă să se intensifice, însoțind această activitate cu exemplificări din cele mai variate domenii, folosind filmul, presa etc. privind metodele prin care cadre, agenți ai spionajului străin și alte elemente ostile încearcă (și uneori reușesc) să racoleze cetățeni români.

Deosebit de importantă este prevederea din ordin care se referă la apărarea creațiilor tehnico-științifice și culturale, în care sens în județul Neamț, dată fiind prezența unui mare număr de străini, s-au impus măsuri complexe de apărare a acestor valori. Ca urmare, în multe cazuri organele noastre au fost sesizate despre interesul unor străini pentru procurarea unor documente de valoare privind rezultatul cercetărilor științifice obținute în stația pilot de pe platforma chimică Săvinești;

despre intenţia de scoatere din ţară a unor obiecte de valoare din patrimoniul naţional ori — mai recent — despre un element suspect, care îşi instalase cortul într-o extremitate a oraşului de unde făcea observaţii asupra unor sedii importante din Piatra-Neamţ.

Multiple au fost situaţiile în care s-a devedit eficient aportul organelor noastre pe linia prevenirii unor evenimente deosebit de grave, care s-ar fi putut petrece în economie. Pe lîngă prevenirea unor incendii, explozii şi a altor evenimente grave, evidenţiem cazul cînd organele noastre, informînd la timp conducerea U.F.S. Săvineşti, asupra adevăratelor stări de lucruri, au împiedicat plata unei sume însemnate de către partea română societăţii mixte „RIFIL", intervenţia noastră fiind apreciată pozitiv printr-o scrisoare de mulţumire

Dar activitatea de prevenire desfăşurată de Inspectoratul judeţean Neamţ al Ministerului de Interne, în lumina reglementărilor în vigoare, s-a concretizat şi prin alte măsuri, cum ar fi : avertizări, destrămări de anturaje, punerea în dezbatere publică a unor persoane. Este cazul să arătăm că avertizările s-au efectuat numai după ce, pe parcursul supravegherii sau urmăririi informative, s-au obţinut date convingătoare şi verificate despre actele preparatorii şi intenţiile persoanelor respective de a comite fapte antisociale.

Pentru o mai bună reuşită, în organizarea şi desfăşurarea propriu-zisă a avertizării, s-au folosit metode diversificate, în raport de faptele comise şi pregătirea culturală a celui în cauză, locul de muncă, domiciliul. De exemplu, existau date că în oraşul Tirgu-Neamţ unele persoane fără ocupaţie, în special pensionari, se întîlneau în cadrul unor obişnuite „promenade", prilej cu care luau în discuţie, comentînd nefavorabil, politica internă şi externă a statului, îşi comunicau veşti de la posturile de radio capitaliste, lansau zvonuri care erau apoi preluate şi colportate în familii şi mai departe. Trecîndu-se la verificare s-a stabilit că cel care întreţinea această atmosferă de ostilitate era „Savin Ioan", fost jandarm. În continuare s-a trecut la documentarea atitudinii duşmănoase a lui „Savin", incepîndu-se cercetările asupra unor persoane din anturajul său, ceea ce a avut ca urmare, în prima fază, o serioasă stare de îngrijorare din partea celor în cauză, în aşteptarea măsurilor ce urmau să fie luate de organele de securitate. La avertizarea lui „Savin" au fost invitate atît persoane din anturajul său, cît şi altele din oraş, care puteau asigura o promptă informare a opiniei publice asupra măsurii luate. Informaţiile obţinute după avertizare au confirmat eficienţa măsurii luate, care a avut ca urmare izolarea lui „Savin".

Într-un alt caz, legionarul „Alămaru", adept al cultului „Creştini după evanghelie", a răspîndit în public expresii injurioase la adresa orînduirii noastre socialiste. La avertizarea acestuia au participat şi persoane din conducerea locală a cultului, care au luat atitudine împotriva respectivului.

Un loc important pe linia măsurilor de prevenire îl ocupă *împiedicarea unor persoane cu antecedente politice sau penale, de a se constitui în anturaje ce ar putea degenera în reuniuni cu preocupări de natură ostilă*, iar prin acţiuni combinative, compromiterea şi izolarea acelora care manifestă tendinţe de a polariza în jurul lor elemente care le împărtăşesc opiniile. Aceasta este, adesea, o măsură care se întinde pe o perioadă mai îndelungată de timp. Inspectoratul judeţean Neamţ al Ministerului de Interne are o experienţă pozitivă în această direcţie, iar cazurile în care s-a acţionat au demonstrat, o dată în plus, eficienţa măsurilor luate. De exemplu, în cazul „Dumitrescu", fost şef de judeţ legionar, cercetările întreprinse în cooperare cu Inspectoratul judeţean Vaslui al Ministerului de Interne ne-au pus în posesia unor date din care rezultau intenţiile acestuia de a polariza în jurul său persoane a căror concepţii politice ostile se potriveau cu ale sale, în care sens, sub diferite pretexte, organiza întîlniri în care se purtau discuţii cu conţinut duşmănos.

Avîndu-se în vedere pericolul ce-l prezenta acest anturaj, sub îndrumarea Direcţiei I s-au întreprins măsuri de destrămare, soldate cu avertizarea unora, compromiterea şi izolarea altora, în special a lui „Dumitrescu". Pentru reuşita măsurilor propuse, pe baza datelor despre acţiunile ilicite ale unor aderenţi din anturaj, s-a conlucrat şi cu organele de miliţie. Chiar dacă măsura în sine nu a reuşit să schimbe convingerile politice ale celor în cauză (dată fiind poziţia de nerenunţare la ideile legionare pe care se situau unii dintre ei) totuşi prin destrămarea anturajului, izolarea şi compromiterea unora dintre participanţi s-a prevenit ca acţiunile acestora să degenereze în activitate ostilă organizată.

În aplicarea unor măsuri preventive în rîndul tinerilor, am procedat, de fiecare dată, la selectarea cu mult discernămînt a faptelor de care s-au făcut vinovaţi, în sensul de a nu ne grăbi cu avertizarea sau punerea în dezbatere publică (care implică luarea în evidenţa organelor noastre, ceea ce ar influenţa serios viitorul unora dintre ei). O reţea capabilă să ne informeze în timp util despre predispoziţia unor tineri de a comite fapte antisociale, cunoaşterea şi înlăturarea izvoarelor de influenţă negativă, conlucrarea cu factorii educaţionali din şcoli, cu organizaţiile U.T.C. sînt sarcini de mare importanţă şi de răspundere pentru organele noastre.

În cadrul Inspectoratului judeţan Neamţ al Ministerului de Interne am avut situaţii cînd anumiţi tineri, sub influenţa unor posturi de radio capitaliste, s-au dedat la manifestări de negare a realizărilor orînduirii socialiste, au difuzat anecdote cu conţinut injurios şi calomniator etc. Împotriva acestora, de la caz la caz, s-au luat cu bune rezultate măsuri preventive, fie de conducerea instituţiei din care făceau parte (şcoală, liceu, întreprindere), fie de către organele inspectoratului (în prezenţa părinţilor şi a factorilor educaţionali).

Colonel Aurel MIHALCEA

Stop tendinţelor birocratice în circuitul hîrtiilor !

„În locul muncii directe cu unităţile economico-sociale, cu oamenii, pentru sprijinirea rezolvării concrete a problemelor, continuă să se trimită maldăre de instrucţiuni, circulare şi ordine de tot felul, care ineacă în hîrtie munca aparatului central şi împovărează unităţile de jos, le împiedică să-şi îndeplinească sarcinile în procesul de producţie... Nu mai spun că toate acestea au dus la consumarea — după unele date cu totul aproximative — a 300 tone de hîrtie. Aceasta e numai hîrtia de bătut la maşină ; nu este luată în calcul toată hîrtia folosită pentru multiplicarea în masă a circularelor şi nici hîrtia ce se repartizează centrelor şi întreprinderilor, administrată tot de ministere".

NICOLAE CEAUŞESCU

din cuvîntarea la Consfătuirea activului de partid şi de stat din ministere şi instituţii centrale din 11 aprilie 1974.

Din datele statistice existente la unitatea noastră, în legătură cu mişcarea documentelor între beneficiarii din municipiul Bucureşti, dintre aceştia şi beneficiarii de pe raza judeţelor, a rezultat că în anul 1975 s-a înregistrat o creştere spectaculoasă de aproximativ 600 000 trimiteri poştale faţă de anul 1974.

Această constatare nu poate fi trecută cu vederea şi ne obligă să ne reamintim de repetatele critici ale secretarului general al partidului cu privire la practicile birocratice înrădăcinate în activitatea unor persoane şi colective de muncă şi la urmările lor nedorite asupra folosirii judicioase, cu eficacitate, a timpului de lucru şi a unor materiale. Pe această bază, Biroul executiv al Consiliului de conducere şi Biroul comitetului de partid din Ministerul de Interne au elaborat şi difuzat în unităţi un amplu Program de măsuri (cu nr. 13/090126 din 21 iunie 1974) prin care s-au stabilit sarcini şi răspunderi la specificul unităţilor, organelor şi formaţiunilor ministerului. În acest program se prevede sarcina de a se limita la strictul necesar numărul ordinelor, instrucţiunilor, circularelor şi adreselor, de a se reduce la minim volumul materialelor scrise şi a numărului de exemplare multiplicate.

În acest sens, la nivelul fiecărei unităţi au fost iniţiate măsuri organizatorice pentru îndeplinirea integrală şi în termen scurt a sarcinilor respective. În prezentul articol ne propunem să supunem atenţiei numai constatările şi concluziile ce se desprind din prelucrarea datelor statistice ale organelor de transport corespondenţă secretă.

În anul 1975, din totalul trimiterilor poştale minuite de cadrele Serviciului „C" aproape 50% au aparţinut unităţilor Ministerului de Interne, adică tot atîtea cîte au fost expediate sau destinate unităţilor M.A.N. şi organizaţiilor socialiste.

Deşi în septembrie 1974 s-a atras atenţia într-o şedinţă a Biroului executiv al Consiliului de conducere al ministerului asupra necesităţii reducerii numărului de documente scrise — comparativ cu anul 1974, în anul 1975 numărul trimiterilor poştale, expediate de unităţile Ministerului de Interne prin Serviciul „C", a crescut cu 18%. Evoluţia pe trimestre a trimiterilor poştale expediate în anul trecut prin Serviciul „C" indică o creştere absolută, astfel : trimestrul I —193.611 ; trimestrul II — 210.819 ; trimestrul III — 210.550 ; trimestrul IV — 234.117. Un număr mare de trimiteri poştale s-au efectuat în 1975 şi prin organele de transport corespondenţă secretă din unele inspectorate judeţene ca, de exemplu : Teleorman — 79.472, Dolj — 79.628, Vaslui — 78.779, Satu-Mare — 76.264, Maramureş — 64.544. În primul trimestru al anului 1976, prin comparare cu aceeaşi perioadă din anul trecut, numărul trimiterilor poştale ale unităţilor Ministerului de Interne expediate prin intermediul Serviciului „C" a crescut cu circa 29.000 bucăţi. Trebuie menţionat însă şi reversul (îmbucurător !) situaţiei : pentru aceeaşi perioadă, la unele inspectorate judeţene ca Arad, Dolj, Sibiu, Maramureş s-a înregistrat o uşoară reducere a numărului de trimiteri poştale. Ne întrebăm : oare această scădere a circulaţiei hîrtiilor nu e posibilă şi la alte unităţi ? Noi avem convingerea că este posibil, cu condiţia să existe interes şi preocupare în primul rînd din partea factorilor de răspundere pentru această problemă.

În trimestrul II/1976, în urma dispoziţiei ca organele de transport corespondenţă secretă să minuiască şi trimiterile poştale cu caracter nesecret dintre unităţile Ministerului de Interne, este de aşteptat ca numărul total al trimiterilor poştale să înregistreze o creştere substanţială. Menţionăm că în garnizoana Bucureşti s-au expediat pînă în prezent prin Serviciul „C" aproximativ 20.000 materiale nesecrete, iar unităţile de pe raza inspectoratelor au expediat — pînă în a doua decadă a lunii iunie — aproximativ 152.000 trimiteri poştale nesecrete.

Potrivit prevederilor Ordinului nr. 150/1972, corespondenţa nesecretă a unităţilor Ministerului de Interne către unităţile M.A.N. sau organizaţiile socialiste se expediază prin organele P.T.T.R. Cu toate acestea mai sînt cazuri cînd anumiţi lucrători din unităţile Ministerului de Interne îşi permit să încalce ordinul menţionat înscriind pe plicuri, conţinînd materiale nesecrete, număr de document secret, pentru a le putea expedia prin organele de transport corespondenţă secretă. De exemplu, în aprilie 1976, Direcţia pentru paşapoarte, evidenţa străinilor şi controlul trecerii frontierei a adresat Consiliului popular al municipiului Bucureşti plicurile cu numerele („Secret") 095, 096, 097 în care erau lucrări nesecrete ; tot în aprilie 1976, Inspectoratul judeţean Dîmboviţa a adresat Redacţiei ziarului „Scînteia" plicul („secret") nr. 06392, dar materialul din plic era nesecret. Un număr mare de trimiteri poştale cu număr de secret, dar conţinînd materiale nesecrete, a fost, de asemenea, expediat de Direcţia evidenţei populaţiei din I.G.M. şi de Serviciul evidenţa populaţiei din I.M.B.

Asemenea practici (motivate adesea prin lipsa fondurilor băneşti)

demonstrează de fapt comoditatea unor cadre, slaba preocupare pentru respectarea unor acte normative referitoare la apărarea secretului de stat și, în ultimă analiză, subaprecierea greutăților pe care le provoacă în activitatea altor cadre și în evidența documentelor cu caracter secret de stat.

Neajunsurile rezultate din prelucrarea datelor cifrice privind transportul corespondenței secrete ne obligă să reflectăm asupra unor concluzii și a unor măsuri în consecință.

1. Unitățile Ministerului de Interne produc și pun în circulație un număr prea mare de documente secrete (fără a le mai considera pe acelea produse pentru nevoi interne) situație care ar putea avea urmări negative asupra apărării secretului și creează complicații în respectarea normelor de redactare, multiplicare, înregistrare, mînuire și distrugere a materialelor cu acest regim.

2. În cadrul Ministerului de Interne se înregistrează, de la trimestru la trimestru și de la an la an, o creștere absolută a numărului de trimiteri poștale cu regim secret, deoarece multe unități nu au militat cu hotărîre și consecvență pentru reducerea la strictul necesar a documentelor scrise. Această creștere este în totală contradicție cu cerința îmbunătățirii stilului de muncă, cu folosirea pe o scară tot mai largă a legăturilor directe și la locul de muncă al cadrelor care îndeplinesc hotărîrile și dispozițiile superioare.

3. Organele de transport corespondență secretă întîmpină greutăți în executarea corectă și în timp a operațiunilor de colectare, cartare, înregistrare etc. a trimiterilor poștale, dar mai ales în asigurarea securității transportului și materialelor primite spre expediere și în distribuirea la beneficiari în condiții de maximă operativitate.

4. Se impune, după părerea noastră, reanalizarea, la nivelul fiecărei unități, a modului cum au fost îndeplinite sarcinile stabilite de reducere a materialelor scrise la minimul necesar și inițierea de noi măsuri pentru executarea corectă a obligațiilor ce ne revin din aprecierile și indicațiile repetate ale secretarului general al P.C.R., din ordinele și instrucțiunile conducerii ministerului privind perfecționarea stilului de lucru, eliminarea hîrtiilor și rezolvarea problemelor prin contactul direct cu cei chemați să le execute. Cu prilejul acestor analize propunem să se aibă în vedere atît cheltuielile făcute pentru deplasarea cadrelor în interes de serviciu la eșaloanele superioare sau cele inferioare (cînd s-au făcut diverse constatări, au fost elaborate planuri și s-au dat indicații), cît și consumul de hîrtie pentru ciorne și mai ales pentru repetatele dactilografieri a materialelor elaborate, inclusiv a adreselor de revenire sau a celor de însoțire a anumitor documente înregistrate. După opinia noastră, aceste analize s-ar încheia cu măsuri corespunzătoare dacă s-ar ține cont de faptul că la nivelul cadrelor cu funcții de conducere, mai ales a comandanților de unități, trebuie să ajungă un număr cît mai mic de materiale scrise, știut fiind că pentru selecționarea problemelor principale de importanță imediată și de perspectivă și concentrarea eforturilor spre îndeplinirea acestora, comandanții (șefii de toate treptele) nu trebuie să-și consume mult timp din program cu citirea și rezolvarea hîrtiilor, ci să folosească mai cu seamă metoda de conducere directă, pe cît posibil fără intermediari și fără corespondență.

Colonel Iosif TURC

Cum realizăm prevenirea în rîndul tineretului studios

Sub îndrumarea și cu sprijinul efectiv al Comitetului județean de partid, organele de securitate Mureș au reușit, prin măsurile preventive luate, să preîntîmpine în acest an finalizarea acțiunilor cu caracter ostil inițiate în rîndurile tineretului studios. În acest sens, în urma analizei efectuate în problemă (în conformitate cu indicațiile date cu prilejul bilanțului muncii de securitate pe anul 1975), s-au stabilit noi medii și locuri care necesită a ne sta în atenție, în raport de care a fost analizat potențialul informativ existent și cel necesar, acționîndu-se pentru consolidarea muncii cu rețeaua și completîndu-se aceasta cu noi surse informative.

S-a constatat cu acest prilej că în rîndul cadrelor didactice sînt încă persoane cu antecedente (politice și penale) care constituie un pericol potențial în ce privește educarea patriotică a unor tineri. În consecință, o mare parte din aceste persoane au fost luate în lucru în vederea cunoașterii în detaliu a conduitei și preocupărilor lor. Întreaga rețea informativă a fost reinstruită și orientată în direcția cunoașterii și semnalării cu operativitate a informațiilor de primă sesizare cu privire la inițierea și pregătirea faptelor antisociale. A fost, de asemenea, îmbunătățit și lărgit sistemul informațional la nivelul conducerii școlilor și institutelor de învățămînt superior pînă la diriginții de clasă și conducătorii educativi ai grupelor de studiu, în același scop, al semnalării cu operativitate a aspectelor nocive ce apar.

Au fost cunoscute pe această cale de organele de securitate și anihilate unele acțiuni ostile puse la cale printre și de către tineri — elevi sau studenți. Astfel, dintr-o primă sesizare rezulta că la Liceul agricol din Tîrgu-Mureș mai mulți elevi ascultă posturile de radio imperialiste și colportează zvonuri și bancuri politice reacționare la adresa politicii partidului și statului, iar un elev manifestă fățiș intenții de evaziune. În urma verificării, informația s-a confirmat, printre măsurile luate în consecință fiind și aceea că un număr de 4 elevi au fost avertizați într-un cadru lărgit. Asemenea anturaje au fost semnalate, din timp, la Școala „Metalotehnica" și la Institutul pedagogic din Tîrgu-Mureș, măsurile aplicate (diferențiat în funcție de fiecare caz) avînd ca rezultat prevenirea acțiunilor antisociale preconizate.

Tot în vederea anulării influențelor nocive asupra tinerilor s-au întreprins acțiuni pe linia pregătirii contrainformative a acestora.

În perioada vacanței de primăvară, de exemplu, am inițiat o convorbire cu activul de bază din învățămînt, cu care ocazie s-a prelucrat un documentar întocmit de noi și cuprinzînd aspecte antisociale constatate la unele cadre didactice, elevi și studenți (materialul a fost prezentat chiar de

către inspectorul general pentru învățămînt și a avut un larg ecou în rîndul participanților).

Au fost, de asemenea, reanalizate și îmbunătățite modalitățile de colaborare cu factorii care răspund de pregătirea tineretului pentru apărarea patriei, în ideea mai ales a combaterii influențelor nocive din străinătate și realizarea unor măsuri de influențare a tinerilor predispuși la fapte antisociale.

În aceleași coordonate se înscriu prelucrările contrainformative ținute în mai multe clase de elevi (de obicei acolo unde se dețineau informații despre intențiile unor tineri de a trece la fapte reprobabile). Această formă de pregătire contrainformativă a tineretului s-a dovedit eficientă, întrucît, pe lîngă răspunsurile date la întrebări privind diverse aspecte social-politice, se fac recomandări de comportament în împrejurări în care conduita lor ar putea degenera, fie chiar și inconștient, în activități cu caracter antisocial.

În procesul prelucrării individuale, un real sprijin în cunoașterea stării de spirit și a comportării necorespunzătoare a unor elevi sau studenți ne-au adus diriginții de clasă și îndrumătorii de studiu. În cadrul conlucrării cu acești factori educaționali, s-au primit, nu o dată, informații utile ce au constituit obiectul unor măsuri preventive concrete. Pe baza experienței acumulate pînă în prezent, ne propunem generalizarea acestei forme de pregătire contrainformativă în toate obiectivele de învățămînt.

În preocuparea organului de securitate, în scopul prevenirii activității nocive din mediul tineretului liceal și universitar, stă și atragerea factorilor educaționali de răspundere la prevenirea unor acțiuni turbulente sau determinate de anumite nemulțumiri din partea tinerilor respectivi. Menționăm în acest sens că, la inițiativa noastră, factorii de răspundere de la I.M.F. și Centrul universitar Tîrgu-Mureș au prevenit intenția unor studenți palestinieni de a organiza o demonstrație cu prilejul „Zilei Palestinei" (3 aprilie 1976). În scop preventiv, conducerile școlilor generale, liceelor și institutelor de învățămînt superior au fost informate operativ de organul de securitate despre unele aspecte negative din cămine și internate, precum și despre comportarea necorespunzătoare a unor cadre didactice. În toate aceste cazuri cei în drept au dispus măsuri de înlăturare a neajunsurilor și de anihilare a elementelor cu manifestări antisociale.

Activitatea de prevenire a vizat și combaterea concepțiilor nocive în domeniul artei și culturii, care i-ar putea influența negativ pe unii tineri. Menționăm în acest sens semnalarea făcută organelor de partid, cu privire la aspectele dăunătoare sugerate prin concepția regizorală a unei piese, care avea ca tematică viața tineretului contemporan, la Institutul de teatru din Tîrgu-Mureș, soldată cu refacerea spectacolului respectiv. Asemenea sesizări s-au făcut și în legătură cu preocupările sectante ale unor elevi și studenți, intențiile unor fete de a emigra și de a se căsători cu cetățeni străini etc. În asemenea cazuri au fost mobilizate atît sursele noastre informative, cît și alte persoane influente, care au sprijinit direct organizațiile locale de tineret, în realizarea scoaterii tinerilor respectivi din zona de influență retrogradă în care se aflau. Concomitent cu folosirea rețelei informative, la munca de influențare și educare au fost atrase și unele cadre didactice care se bucură de un real prestigiu în rîndul elevilor și studenților respectivi. Prin asemenea măsuri complexe am reușit să determinăm mulți tineri să-și revizuiască concepția și comportarea. De exemplu, studentul „Farcaș", de la Institutul pedagogic din Tîrgu-Mureș, a avut în mai multe rînduri comportări naționalist-șovine la căminul studențesc. Acționîndu-se asupra lui pe mai multe căi (rețeaua informativă, directorul de cămin, îndrumătorul educativ și A.S.C.), s-a reușit ca el să-și schimbe comportarea și să adopte o atitudine corespunzătoare.

O importanță deosebită am acordat-o efectuării avertizărilor în cadru restrîns, cu participarea factorilor educaționali, fapt ce a constituit un bun prilej de analiză a comportării celor în cauză. Astfel de avertizări s-au făcut recent în trei cazuri la Institutul pedagogic și în opt cazuri la diferite licee. De curînd a fost organizată la Institutul pedagogic Tîrgu-Mureș, cu bune rezultate, avertizarea studentei „Dragomir", a cărei comportare a făcut obiectul mai multor analize critice la nivelul conducerii institutului și a asociației studențești.

Pentru prevenirea unor fapte infracționale din partea unor studenți străini, am mobilizat, pe lîngă sursele noastre, toți factorii care concură la instruirea și educarea acestora și am reușit să cunoaștem din timp o serie de aspecte, concretizate în : comentarii ostile privind condițiile de studiu și de viață ; comparații nefavorabile la adresa țării noastre ; întreținerea unei stări de spirit necorespunzătoare nu numai în rîndul conaționalilor ci și a studenților români ; manifestări tendențioase la adresa liniei politice a partidului și a statului. Asupra celor cu astfel de preocupări s-a acționat în colaborare cu factorii competenți, în mod diversificat și cu fermitate. A fost ridicat dreptul de ședere în România unui student străin, mai mulți fiind atenționați ; s-au prevenit încercările de organizare a unor acțiuni ; au fost informate organele competente despre fenomenele ce ar putea degenera în acțiuni negative.

Experiența acumulată pînă în prezent ne dă certitudinea că lărgirea formelor și metodelor de prevenire în cooperare cu factorii educaționali (școala, familia, organizația de tineret) vor contribui la realizarea dezideratului de apărare a tineretului studios de anumite influențe nocive și de prevenire a producerii unor acte cu caracter antisocial în rîndurile acestuia.

Locotenent-colonel Ernest MAKKAI
Maior Andrei FILKA

Preocupări pentru prevenirea finalizării unor activități antisociale în rîndul tinerilor

An de an, către orașele din Cîmpia Burnasului afluesc mii și mii de persoane, în majoritatea tineri. Ca urmare a creării de noi locuri de muncă, populația din orașele județului Teleorman a crescut și crește continuu; iau ființă noi cartiere, școli, cămine, internate; totodată, se produc mutații pozitive și în comportamentul tinerilor mai puțin obișnuiți cu munca, în sensul că, treptat, marea majoritate a acestora își află un rost în activitatea productivă, în învățătură. Mai sînt însă, printre acești tineri, unii care nu se împacă cu munca, sînt nestatornici, părăsesc uzina (șantierul, școala) și, în loc să se integreze în efortul general al oamenilor muncii din județ, tulbură ordinea publică, intră în relații cu străini, cad sub influența acestora sau a postului de radio „Europa liberă" și, în ultimă instanță, săvîrșesc anumite fapte antisociale.

Este motivul pentru care combaterea dar mai ales prevenirea unor astfel de fapte se înscrie ca sarcină de prim ordin pe agenda de lucru a cadrelor inspectoratului. Folosind mijloacele specifice, în principal prin măsuri de intensificare a muncii informativ-operative, acționăm hotărît pentru identificarea atît a tinerilor respectivi, cît și a persoanelor și factorilor care-i influențează negativ.

Cu titlu exemplificativ redau în detaliu cîteva cazuri care, după opinia mea, pot constitui pentru colegii noștri din alte inspectorate o bază de discuții pentru un util schimb de experiență pe această temă.

În vara anului 1975, un grup de tineri din municipiul Turnu-Măgurele au audiat emisiunile postului de radio „Europa liberă", colportînd apoi conținutul emisiunilor și făcînd comentarii denigratoare la adresa regimului din țara noastră. Inițiator al acestor acțiuni a fost C. Marian, care a comentat respectivele emisiuni în rîndul colegilor săi D. Gheorghe, M. Cornel și I. Marian. Ca urmare a repetatelor audiții și a influențelor pe care știrile postului „Europa liberă" le-au avut asupra lor, cei trei tineri și-au manifestat intenția de a trece fraudulos frontiera, pentru a ajunge într-un stat capitalist, unde, după părerile lor de atunci, „ar fi mai bine, ar avea mai multă libertate și ar putea ajunge cineva". Bineînțeles, nu și-au pus în aplicare planul. Ulterior, C. Marian și-a continuat activitatea, antrenînd și pe O. Gigel, P. Gabriel, R. Ion, N. Mugurel ș.a. Toți cei din grup, la care se atașau mereu alți tineri, se întîlneau în parc, pe stradă sau în localuri, făceau comentarii tendențioase pe marginea știrilor audiate la respectivul post de radio și croiau planuri de punere în aplicare a intenției de evaziune din țară.

Totodată, C. Marian a expediat mai multe scrisori postului de radio „Europa liberă", în care cerea transmiterea unor melodii de muzică ușoară și denigra modul de viață din țara noastră. Tot el, în luna ianuarie 1976, a determinat-o pe eleva M. Ioana din Alexandria să scrie la „Europa liberă", sub motiv că el se află „în atenția organelor de securitate". În conținutul scrisorii, care (printr-o combinație) a intrat în posesia organelor de securitate, se făceau afirmații tendențioase la adresa orînduirii noastre socialiste. O scrisoare asemănătoare (tot la îndemnul lui C. Marian) a trimis și M. Adrian, în timp ce se afla într-o excursie în R.P.B., în care cerea melodii de muzică ușoară și își manifesta, totodată, regretul pentru moartea fugarului Cornel Chiriac (fostul crainic la postul de radio „Europa liberă").

Și alți tineri din grup (O. Gigel, R. Ion, C. Fănel) au încercat să trimită astfel de scrisori, folosindu-se de vizita ce urma să o facă în R.S.F. Iugoslavia tînărul M. Stelică, dar acesta a distrus scrisorile înainte de a pleca din țară.

Pentru trecerea frauduloasă a frontierei, C. Marian și R. Lucian au hotărît să procure pașapoarte false prin intermediul a doi cetățeni sîrbi, pe care ultimul îi cunoscuse la o fostă gazdă din București. Discuțiile cu cei doi străini au rămas însă în stadiul de proiect, deoarece între timp R. Lucian a fost încorporat în armată. În continuare, alți tineri din grup (N. Mugurel, C. Ciprian și M. Cornel) au intrat în relații în același scop cu specialiști sau turiști străini aflați temporar sau numai în trecere pe raza municipiului Turnu-Măgurele, fără să ajungă însă la un rezultat concret.

Pentru faptele sale, C. Marian — ca principal organizator — fusese avertizat de noi în august 1975, dar, cu toate acestea, el a continuat să atragă în orbita activității sale antisociale, așa cum am menționat mai înainte, mereu alți tineri.

În consecință, întrucît din verificările efectuate în baza informa-

Preocupări pentru prevenirea finalizării unor activități antisociale în rîndul tinerilor

An de an, către orașele din Cîmpia Burnasului afluesc mii și mii de persoane, în majoritatea tineri. Ca urmare a creării de noi locuri de muncă, populația din orașele județului Teleorman a crescut și crește continuu ; iau ființă noi cartiere, școli, cămine, internate ; totodată, se produc mutații pozitive și în comportamentul tinerilor mai puțin obișnuiți cu munca, în sensul că, treptat, marea majoritate a acestora își află un rost în activitatea productivă, în învățătură. Mai sînt însă, printre acești tineri, unii care nu se împacă cu munca, sînt nestatornici, părăsesc uzina (șantierul, școala) și, în loc să se integreze în efortul general al oamenilor muncii din județ, tulbură ordinea publică, intră în relații cu străini, cad sub influența acestora sau a postului de radio „Europa liberă“ și, în ultimă instanță, săvîrșesc anumite fapte antisociale.

Este motivul pentru care combaterea dar mai ales prevenirea unor astfel de fapte se înscrie ca sarcină de prim ordin pe agenda de lucru a cadrelor inspectoratului. Folosind mijloacele specifice, în principal prin măsuri de intensificare a muncii informativ-operative, acționăm hotărît pentru identificarea atît a tinerilor respectivi, cît și a persoanelor și factorilor care-i influențează negativ.

Cu titlu exemplificativ redau în detaliu cîteva cazuri care, după opinia mea, pot constitui pentru colegii noștri din alte inspectorate o bază de discuții pentru un util schimb de experiență pe această temă.

În vara anului 1975, un grup de tineri din municipiul Turnu-Măgurele au audiat emisiunile postului de radio „Europa liberă“, colportînd apoi conținutul emisiunilor și făcînd comentarii denigratoare la adresa regimului din țara noastră. Inițiator al acestor acțiuni a fost

C. Marian, care a comentat respectivele emisiuni în rîndul colegilor săi D. Gheorghe, M. Cornel și I. Marian. Ca urmare a repetatelor audiții și a influențelor pe care știrile postului „Europa liberă“ le-au avut asupra lor, cei trei tineri și-au manifestat intenția de a trece fraudulos frontiera, pentru a ajunge într-un stat capitalist, unde, după părerile lor de atunci, „ar fi mai bine, ar avea mai multă libertate și ar putea ajunge cineva“. Bineînțeles, nu și-au pus în aplicare planul. Ulterior, C. Marian și-a continuat activitatea, antrenînd și pe O. Gigel, P. Gabriel, R. Ion, N. Mugurel ș.a. Toți cei din grup, la care se atașau mereu alți tineri, se întîlneau în parc, pe stradă sau în localuri, făceau comentarii tendențioase pe marginea știrilor audiate la respectivul post de radio și croiau planuri de punere în aplicare a intenției de evaziune din țară.

Totodată, C. Marian a expediat mai multe scrisori postului de radio „Europa liberă“, în care cerea transmiterea unor melodii de muzică ușoară și denigra modul de viață din țara noastră. Tot el, în luna ianuarie 1976, a determinat-o pe eleva M. Ioana din Alexandria să scrie la „Europa liberă“, sub motiv că el se află „în atenția organelor de securitate“. În conținutul scrisorii, care (printr-o combinație) a intrat în posesia organelor de securitate, se făceau afirmații tendențioase la adresa orînduirii noastre socialiste. O scrisoare asemănătoare (tot la îndemnul lui C. Marian) a trimis și M. Adrian, în timp ce se afla într-o excursie în R.P.B., în care cerea melodii de muzică ușoară și își manifesta, totodată, regretul pentru moartea fugarului Cornel Chiriac (fostul crainic la postul de radio „Europa liberă“).

Și alți tineri din grup (O. Gigel, R. Ion, C. Fănel) au încercat să trimită astfel de scrisori, folosindu-se de vizita ce urma să o facă în R.S.F. Iugoslavia tînărul M. Stelică, dar acesta a distrus scrisorile înainte de a pleca din țară.

Pentru trecerea frauduloasă a frontierei, C. Marian și R. Lucian au hotărît să procure pașapoarte false prin intermediul a doi cetățeni sîrbi, pe care ultimul îi cunoscuse la o fostă gazdă din București. Discuțiile cu cei doi străini au rămas însă în stadiul de proiect, deoarece între timp R. Lucian a fost încorporat în armată. În continuare, alți tineri din grup (N. Mugurel, C. Ciprian și M. Cornel) au intrat în relații în același scop cu specialiști sau turiști străini aflați temporar sau numai în trecere pe raza municipiului Turnu-Măgurele, fără să ajungă însă la un rezultat concret.

Pentru faptele sale, C. Marian — ca principal organizator — fusese avertizat de noi în august 1975, dar, cu toate acestea, el a continuat să atragă în orbita activității sale antisociale, așa cum am menționat mai înainte, mereu alți tineri.

În consecință, întrucît din verificările efectuate în baza informa-

ţiilor obţinute a rezultat că activitatea grupului devenea potenţial periculoasă, s-a trecut la avertizarea respectivilor într-un cadru restrîns, la sediile Combinatului chimic Turnu-Măgurele, Grupului şcolar de chimie, Liceului „Unirea" şi Liceului Salcia, unde s-a luat poziţie şi s-a combătut comportamentul celor în cauză, care şi-au recunoscut faptele comise, angajîndu-se că în viitor nu le vor mai repeta. Tinerii din acest anturaj, care la data respectivă îşi satisfăceau serviciul militar, au fost semnalaţi organelor de C.I. militare, pentru a fi luaţi în supraveghere.

Cel de-al doilea caz priveşte pe elevul C. Tudor din comuna Tătărăştii de Jos, care, scăpat de sub controlul părinţilor şi al profesorilor, şi-a creat un anturaj necorespunzător, ajungînd să abandoneze şcoala şi, în ultimă instanţă, să aibă manifestări ostile. Prin verificări s-a stabilit că C. Tudor se află în anturajul numiţilor S. Cornel şi A. Ion, ambii fără ocupaţie, cu care consuma băuturi şi care, dealtfel, îl antrenau la discuţii cu caracter tendenţios. În colaborare cu organele U.T.C. judeţene, s-a trecut la avertizarea celor din grup, prevenindu-se la timp o activitate care începea să devină periculoasă.

Printre măsurile preventive în rîndul tineretului se află şi prezentarea, în cooperare cu U.T.C., în adunările organizaţiilor de tineret a unui material documentar despre rolul postului de radio „Europa liberă" ca oficină imperialistă de spionaj şi diversiune, reamintindu-se cadrul legal care sancţionează fapte de nautra celor descrise mai sus (Legea nr. 23/1971, H.C.M. nr. 18 şi H.C.M. nr. 19/1972).

Apărarea tinerilor de influenţele nefaste pe care unele elemente fanatice (inclusiv din rîndul unor secte ilegale) le-ar putea exercita asupra acestora este un alt obiectiv pe care organele noastre îl realizează în colaborare cu organele U.T.C. şi conducerile şcolilor.

Aceasta şi ca urmare a faptului că unele elemente ca M.C., membru al sectei ilegale „Martorii lui Iehova" din comuna Plosca, M.T., adventist reformist din Tătărăştii de Jos şi alţii, care nu-şi lasă copiii să meargă la şcoală, au îndemnat şi pe alţi părinţi să-şi ţină copiii departe de cultură şi ştiinţă ; ei au încercat chiar să îndoctrineze şi alţi tineri, motiv pentru care s-a acţionat în sensul limitării şi prevenirii influenţelor pe care le-ar putea exercita.

S-au stabilit, de asemenea, de comun acord cu factorii cu atribuţii instructiv-educative, acţiuni comune de combatere a unor atitudini negative ce se mai manifestă în unele şcoli, pentru organizarea în mod plăcut, educativ şi instructiv a timpului liber al tineretului, în spiritul documentelor Congresului educaţiei politice şi al culturii socialiste.

Locotenent-colonel Grigore SALCEANU

CONCLUZII DIN ANALIZA ÎMPREJURĂRILOR COMITERII INFRACŢIUNII DE SUBMINARE A ECONOMIEI NAŢIONALE

În perioada 1969—1975, infracţiunea de subminare a economiei naţionale a avut o frecvenţă suficient de conturată pentru a atrage atenţia asupra necesităţii intensificării activităţilor de prevenire pe care organele Ministerului de Interne sînt obligate să le desfăşoare în colaborare cu alte organe de stat şi obşteşti. Precizarea coordonatelor acestei activităţi de profilaxie socială va fi facilitată şi de constatările şi concluziile organelor de cercetare penală ale securităţii, cu privire la împrejurările comiterii infracţiunii de subminare a economiei naţionale, referitoare la :

1. Sectoarele de activitate şi locurile în care au fost săvîrşite faptele infracţionale

Faptele de subminare a economiei naţionale au fost comise de către persoane care au ocupat funcţii de răspundere **în întreprinderi de comerţ exterior** aparţinînd Ministerului Industriei Chimice, Ministerului Economiei Forestiere şi Materialelor de Construcţii, Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini Grele, Ministerului Industriei Metalurgice etc., precum şi în unele unităţi beneficiare.

Este extrem de semnificativă şi relevă o mare periculozitate localizarea faptelor infracţionale în domeniul relaţiilor comerciale externe ale unor ramuri economice — industriile chimică, siderurgică, construcţiilor de maşini, producţia specială, economia forestieră etc. — cărora conducerea partidului şi statului nostru le acordă cea mai mare atenţie, dată fiind importanţa lor pentru progresul economic şi social al ţării, pentru dezvoltarea şi apărarea statului.

Cercetarea faptelor de subminare a economiei naţionale în perioada 1969—1975 a mai relevat faptul că, în ultimii ani, partenerii străini şi-au îndreptat atenţia către **unităţile beneficiare ale importurilor,** racolînd reprezentanţi ai acelor unităţi cărora li s-au alocat fonduri valutare şi care au obligaţia să avizeze din punct de vedere tehnic utilajele produse de firmele străine exportatoare. Fără a absolutiza, reţinem că este vorba de

ţiilor obţinute a rezultat că activitatea grupului devenea potenţial periculoasă, s-a trecut la avertizarea respectivilor într-un cadru restrîns, la sediile Combinatului chimic Turnu-Măgurele, Grupului şcolar de chimie, Liceului „Unirea" şi Liceului Salcia, unde s-a luat poziţie şi s-a combătut comportamentul celor în cauză, care şi-au recunoscut faptele comise, angajindu-se că în viitor nu le vor mai repeta. Tinerii din acest anturaj, care la data respectivă îşi satisfăceau serviciul militar, au fost semnalaţi organelor de C.I. militare, pentru a fi luaţi în supraveghere.

Cel de-al doilea caz priveşte pe elevul C. Tudor din comuna Tătărăştii de Jos, care, scăpat de sub controlul părinţilor şi al profesorilor, şi-a creat un anturaj necorespunzător, ajungind să abandoneze şcoala şi, în ultimă instanţă, să aibă manifestări ostile. Prin verificări s-a stabilit că C. Tudor se află în anturajul numiţilor S. Cornel şi A. Ion, ambii fără ocupaţie, cu care consuma băuturi şi care, dealtfel, îl antrenau la discuţii cu caracter tendenţios. În colaborare cu organele U.T.C. judeţene, s-a trecut la avertizarea celor din grup, prevenindu-se la timp o activitate care începea să devină periculoasă.

Printre măsurile preventive în rîndul tineretului se află şi prezentarea, în cooperare cu U.T.C., în adunările organizaţiilor de tineret a unui material documentar despre rolul postului de radio „Europa liberă" ca oficină imperialistă de spionaj şi diversiune, reamintindu-se cadrul legal care sancţionează fapte de nautra celor descrise mai sus (Legea nr. 23/1971, H.C.M. nr. 18 şi H.C.M. nr. 19/1972).

Apărarea tinerilor de influenţele nefaste pe care unele elemente fanatice (inclusiv din rîndul unor secte ilegale) le-ar putea exercita asupra acestora este un alt obiectiv pe care organele noastre îl realizează în colaborare cu organele U.T.C. şi conducerile şcolilor.

Aceasta şi ca urmare a faptului că unele elemente ca M.C., membru al sectei ilegale „Martorii lui Iehova" din comuna Ploscа, M.T., adventist reformist din Tătărăştii de Jos şi alţii, care nu-şi lasă copiii să meargă la şcoală, au îndemnat şi pe alţi părinţi să-şi ţină copiii departe de cultură şi ştiinţă ; ei au încercat chiar să îndoctrineze şi alţi tineri, motiv pentru care s-a acţionat în sensul limitării şi prevenirii influenţelor pe care le-ar putea exercita.

S-au stabilit, de asemenea, de comun acord cu factorii cu atribuţii instructiv-educative, acţiuni comune de combatere a unor atitudini negative ce se mai manifestă în unele şcoli, pentru organizarea în mod plăcut, educativ şi instructiv a timpului liber al tineretului, în spiritul documentelor Congresului educaţiei politice şi al culturii socialiste.

Locotenent-colonel Grigore SALCEANU

CONCLUZII DIN ANALIZA ÎMPREJURĂRILOR COMITERII INFRACŢIUNII DE SUBMINARE A ECONOMIEI NAŢIONALE

În perioada 1969—1975, infracţiunea de subminare a economiei naţionale a avut o frecvenţă suficient de conturată pentru a atrage atenţia asupra necesităţii intensificării activităţilor de prevenire pe care organele Ministerului de Interne sînt obligate să le desfăşoare în colaborare cu alte organe de stat şi obşteşti. Precizarea coordonatelor acestei activităţi de profilaxie socială va fi facilitată şi de constatările şi concluziile organelor de cercetare penală ale securităţii, cu privire la împrejurările comiterii infracţiunii de subminare a economiei naţionale, referitoare la :

1. Sectoarele de activitate şi locurile în care au fost săvîrşite faptele infracţionale

Faptele de subminare a economiei naţionale au fost comise de către persoane care au ocupat funcţii de răspundere **în întreprinderi de comerţ exterior** aparţinînd Ministerului Industriei Chimice, Ministerului Economiei Forestiere şi Materialelor de Construcţii, Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini Grele, Ministerului Industriei Metalurgice etc., precum şi în unele unităţi beneficiare.

Este extrem de semnificativă şi relevă o mare periculozitate localizarea faptelor infracţionale în domeniul relaţiilor comerciale externe ale unor ramuri economice — industriile chimică, siderurgică, construcţiilor de maşini, producţia specială, economia forestieră etc. — cărora conducerea partidului şi statului nostru le acordă cea mai mare atenţie, dată fiind importanţa lor pentru progresul economic şi social al ţării, pentru dezvoltarea şi apărarea statului.

Cercetarea faptelor de subminare a economiei naţionale în perioada 1969—1975 a mai relevat faptul că, în ultimii ani, partenerii străini şi-au îndreptat atenţia către **unităţile beneficiare ale importurilor,** racolînd reprezentanţi ai acelor unităţi cărora li s-au alocat fonduri valutare şi care au obligaţia să avizeze din punct de vedere tehnic utilajele produse de firmele străine exportatoare. Fără a absolutiza, reţinem că este vorba de

o amplificare a sferei de săvîrşire a infracţiunilor de subminare a economiei naţionale, în care se includ acum nu numai unităţile de comerţ exterior, ci şi cele pentru care se importă diversele maşini-unelte şi utilaje. Elementele duşmănoase mizează pe faptul că unităţile beneficiare fiind foarte numeroase, organele de securitate sînt obligate să-şi disperseze forţele ; în acest fel se reduc în mod proporţional posibilităţile de supraveghere şi de prevenire a faptelor ilicite. Datorită împrejurărilor că au fost corupţi, unii reprezentanţi ai unităţilor beneficiare au avizat cumpărarea maşinilor-unelte sau utilajelor în condiţii defavorabile ori nu au avizat cumpărarea acestora de la anumite firme, înlăturînd în mod nejustificat oferte mai avantajoase atît sub aspectul preţurilor, cît şi al parametrilor tehnici şi calitativi.

În ultimul timp se manifestă tendinţa tot mai accentuată de a se instaura practica încheierii şi semnării unor contracte la sediul firmelor cumpărătoare sau furnizoare străine, în localităţi fixate de acestea. O asemenea practică înlesneşte elementelor corupte comiterea faptelor de favorizare a unor firme interesate şi diminuează în acelaşi timp posibilităţile de descoperire a lor. De exemplu, F.F. a fixat în ţară preţurile la cîteva articole din mărfurile ce urmau să fie livrate unor firme străine, convenindu-se ca pentru restul articolelor preţul să fie discutat în străinătate, la sediul firmelor în cauză. Plecat acolo, F.F. nu numai că a fixat preţuri foarte mici pentru articolele ale căror preţuri nu fuseseră stabilite la Bucureşti, dar — primind diverse cadouri — a micşorat şi preţul acelor articole asupra cărora se convenise deja.

Una din concluziile care se desprind din analiza împrejurărilor enunţate rezidă în atenţia deosebită pe care organele de securitate trebuie să o acorde, în prezent şi în perspectivă, dezvoltării comerţului exterior şi cooperării economice internaţionale, obiectivelor care au contingenţă cu activitatea desfăşurată pe această linie.

De asemenea, atunci cînd încheierea şi semnarea unor contracte de import-export urmează a se face în străinătate, este necesar să se stabilească în timp util cauzele care au determinat aceasta şi, prin cooperarea tuturor factorilor competenţi, să se întreprindă măsurile ce se impun pentru zădărnicirea eventualelor intenţii de subminare a economiei naţionale.

2. Modalităţile de comitere a faptelor de subminare a economiei naţionale

Faptele de subminare a economiei naţionale au constat în acţiuni sau inacţiuni de natură să determine încheierea sau să asigure derularea unor contracte avantajoase diverselor firme străine şi în acelaşi timp păgubitoare pentru economia noastră naţională.

Modalităţile de comitere a unor asemenea fapte (acţiuni sau inacţiuni) au fost foarte variate. Dintre acestea relevăm :

a) **Furnizarea de informaţii** cu caracter economic referitoare la nevoile de import, nivelul de preţ al firmelor concurente etc., informaţii necesare oamenilor de afaceri străini pentru a fi exploatate în cursul tratativelor cu întreprinderile române de comerţ exterior. De exemplu, M.O., consilier al unei firme occidentale, înainte de a participa la discuţiile tehnice cu conducerea unui combinat siderurgic din ţara noastră, a solicitat lui R.S., fost inginer la acel combinat, informaţii privind : vizitele şi convorbirile delegaţilor firmelor concurente ; durabilitatea în exploatare a bolţilor de cărămidă oferite de aceste firme ; opinia sau poziţia conducerii combinatului faţă de rezultatele obţinute cu diverse tipuri de cărămizi de boltă ; relaţiile dintre combinat şi o mare întreprindere românească de comerţ exterior. Răspunzînd solicitărilor străinului, R.S. a adus economiei noastre naţionale un însemnat prejudiciu prin facilitarea încheierii unor contracte dezavantajoase.

Dintre procedeele mai deosebite de furnizare a informaţiilor ies în evidenţă următoarele : transmiterea de minibenzi magnetice pe care s-au înregistrat în prealabil informaţiile solicitate ; întocmirea şi expedierea de microfilme, scrisori şi telexuri codificate cu un asemenea conţinut ; efectuarea de întîlniri în autoturisme sau în locuri izolate. În vederea satisfacerii cît mai depline a intereselor firmelor străine, a fost folosit şi procedeul sustragerii unor documente şi punerii acestora la dispoziţia celor interesaţi. De exemplu, P.T., ce deţinea o funcţie de conducere la o întreprindere din Bucureşti, a luat o mare cantitate de documente secrete din unitate pe care le-a pus într-un geamantan ce a fost transportat de către altă persoană la hotelul unde era cazat comerciantul străin.

b) **Întocmirea unor documente de import false în conţinut.** Activitatea de subminare a economiei naţionale desfăşurată de T.I., fost inginer economist la o întreprindere de comerţ exterior şi apoi şef al serviciului import dintr-o direcţie centrală de profil, oferă posibilitatea constatării unor multiple aspecte ale comiterii falsurilor de acest gen. Astfel, în unele referate de import s-au **trecut date false cu privire la parametrii utilajelor solicitate** şi **nu se anexau la documentaţii ofertele mai avantajoase.** În alte referate de import **consemna în mod fals** că nu există oferte mai avantajoase cu privire la utilajele de care unitatea beneficiară avea nevoie, iar cu ocazia încheierii contractelor includea în comandă şi diverse utilaje neplanificate, obligînd astfel partea română la eforturi valutare suplimentare. Un referat de import i s-a respins cu indicaţia de a face analiza de preţ în conformitate cu dispoziţiile legale în vigoare. Întrucît respectarea acestei indicaţii i-ar fi încurcat aranjamentele ilicite, T.I. a prezentat referatul unei alte persoane din conducerea întreprinderii, care a aprobat importul, fără a verifica dacă referatul ce i s-a prezentat satisface în întregime cerinţele dispoziţiilor legale în materie.

Cuantumul prejudiciului cauzat economiei naţionale de T.I. prin faptele arătate mai sus a fost de 6.536.418 lei.

Procedeul întocmirii unor acte false în conţinut pentru a obţine aprobarea încheierii unor contracte avantajoase firmelor străine şi dăunătoare economiei noastre naţionale a fost folosit şi de către alţi infractori.

c) **Falsificarea unor condiţii de derulare a contractelor şi introducerea de clauze şi termene care favorizau firmele străine.**

d) **Abuzurile** comise de către unele cadre cu funcţii de conducere, prin **ignorarea deliberată** a anumitor norme de comerţ exterior şi intronarea bunului plac în desfăşurarea tratativelor şi încheierea contractelor. Astfel, în tratativele cu reprezentanţii firmelor străine de la care primea bani, valori şi alte foloase materiale, N.A. ajunsese atît de departe încît

nu admitea replica, nu dădea posibilitatea subordonaților să-și expună sau să-și susțină părerile ori să facă propuneri ce ar fi putut să ducă la încheierea unor contracte în condiții avantajoase pentru țara noastră. Mai mult decît atît, el permitea mituitorilor să insulte și să amenințe funcționarii români care se străduiau să-și îndeplinească sarcinile de serviciu în mod conștiincios.

Un exemplu similar este cel referitor la E.V., care, tot datorită avantajelor materiale, în perioada 1966—1971, nu numai că a ajutat firmele străine să obțină încheierea unor contracte ce stipulau prețuri mai mici decît cele de cost [1], dar a permis străinului să meargă în ateliere și să admonesteze pe muncitori atunci cînd observa unele manifestări neconvenabile. Prin activitatea infracțională menționată s-au prejudiciat simultan atît economia națională, cît și interesele muncitorilor care, pe de o parte, din cauza normelor stabilite arbitrar nu puteau realiza nici salariul tarifar, iar pe de altă parte, erau lezați în demnitatea lor prin admonestările jignitoare ce li se făceau de către străin atunci cînd își manifestau nemulțumirea față de stabilirea normelor de lucru după bunul plac al celor doi infractori.

e) **Acceptarea cu bună-știință a unor oferte fictive,** pentru a se putea întocmi și prezenta „studii comparative". Este edificator exemplul unui comerciant străin care, cunoscînd practica formării concurenței prin obținerea unui număr de oferte ce variază în raport cu valoarea contractului ce se intenționează a se încheia, pe baza singurei oferte de care dispunea, a „fabricat" încă două oferte la prețuri foarte mari. Împuternicitul nostru la tratative a prezentat situația ca fiind „în ordine", alegînd din cele trei oferte pe cea mai „ieftină", care, așa după cum s-a arătat, era singura reală.

f) **Instigarea unor comercianți străini la folosirea de procedee frauduloase pentru obținerea încheierii contractelor.** De exemplu, comerciantul străin W.E. a fost sfătuit de P.T. și D.P. să aducă oferte false în care să treacă prețuri superioare celor oferite de firma ce o reprezenta, spre a-l favoriza în încheierea contractului.

g) **Acceptarea introducerii de două ori în oferte a valorii pieselor de schimb (în prețul utilajului și separat).**

h) **Prezentarea de studii comparative între utilaje cu destinație diferită.**

i) **Inducerea în eroare a factorilor de decizie,** prin prezentarea comparativă a prețurilor din oferte pentru utilajele necesare fără a se preciza că în ofertele făcute de firmele preferate nu este inclusă în preț valoarea pieselor de schimb sau a unor accesorii de natură să mărească randamentul utilajelor.

j) **Neluarea în considerație a tuturor ofertelor.** Unele oferte au fost plasate intenționat în alte dosare, pentru a crea impresia falsă că ar fi vorba despre o simplă neglijență, iar altele au fost pur și simplu distruse, efectele fiind aceleași în ambele situații : economia națională a fost privată de ofertele cele mai avantajoase.

[1] La aceste prețuri s-a ajuns prin : a) stabilirea unor norme de lucru sub timpul necesar executării unității de produs ; b) diminuarea cotei de beneficiu a unității furnizoare ; c) asimilarea la preț a unor produse noi — mai complicate sub raportul execuției — cu produse vechi, mai simple și deci mai ieftine. (N.A.)

k) **Nechemarea la tratative, sub diferite pretexte, a tuturor părților interesate și, în consecință, netratarea prețurilor cu toate firmele.**

l) **Neinvestigarea sau neprospectarea pieții internaționale,** în vederea sincronizării intereselor marilor întreprinderi de comerț exterior sau ale unităților beneficiare cu cele mai bune condiții de satisfacere a acestora.

m) **Neîndeplinirea unor obligații de serviciu în legătură cu urmărirea derulării unor contracte.** De exemplu, C.E., avînd ca atribuții de serviciu urmărirea derulării unor contracte încheiate de firme străine, **n-a respectat condiția contractuală de plată cunoscută în limbajul tehnic de specialitate sub denumirea de „incasso documentar"** [2], ci a expediat facturile originale cumpărătorului, care a ridicat mărfurile livrate fără a le plăti. Dealtfel, mărfurile nu au fost plătite nici ulterior, deoarece debitorul era declarat insolvabil. În acest mod, economia națională a R. S. România a fost păgubită cu peste două milioane lei. La comiterea faptei, C.E. a fost instigată de T.I., reprezentantul firmei străine respective, care a mituit-o cu suma de 4.000 lei și i-a promis că o va angaja la conducerea reprezentanței comerciale pe care intenționa să o deschidă în țara noastră.

Un alt aspect al neîndeplinirii obligațiilor de serviciu, în legătură cu derularea contractelor, l-a constituit **neaplicarea penalizărilor de întîrziere furnizorilor străini care nu au respectat termenele de livrare stipulate.** Astfel, în urma unui control efectuat de organele Ministerului de Finanțe cu privire la derularea unor contracte încheiate, s-a stabilit că, datorită neîndeplinirii obligațiilor de serviciu de către H.A., unitatea unde lucra acesta a fost prejudiciată cu suma de 1.038.169,72 lei, reprezentînd penalizările neîncasate de la unele firme străine pentru întîrzieri în livrarea documentației tehnice a unor utilaje.

Cunoașterea modalităților de săvîrșire a faptelor de subminare a economiei naționale permite organelor de securitate să acționeze cu mai multă eficiență pentru :

— blocarea căilor de scurgere a informațiilor de natură să favorizeze încheierea de contracte de import-export dezavantajoase statului nostru ;

— inițierea de măsuri în vederea prevenirii folosirii unor manopere frauduloase de către anumiți funcționari incorecți cu ocazia încheierii și derulării contractelor de import-export. Asemenea măsuri se referă la : informarea organelor de partid și de stat asupra necesității dezvoltării vigilenței factorilor de decizie din anumite unități, astfel ca aceștia să verifice cu un înalt simț de răspundere partinică și profesională modul în care sînt respectate și apărate interesele statului nostru în relațiile cu partenerii de afaceri străini ; semnalarea eventualelor situații care impun perfecționarea legislației pe linie de comerț exterior, în vederea limitării și excluderii posibilităților de folosire a manoperelor frauduloase în activitatea de import-export ; informarea organelor competente cu privire la necesitatea intensificării controlului asupra derulării contractelor, spre a se asigura respectarea clauzelor stipulate, iar în caz contrar aplicarea penalizărilor legale etc. ;

[2] Marfa se eliberează numai în momentul prezentării de către cumpărător a documentelor de plată. (N.A.)

— apărarea acelor lucrători ai organizațiilor socialiste asupra cărora elementele infractoare (cetățeni români sau străini) încearcă să exercite presiuni și acțiuni de intimidare, în scopul de a-i determina să renunțe la îndeplinirea corectă a atribuțiilor de serviciu ce le revin.

3. Persoane vizate de unii oameni de afaceri străini pentru a fi atrase la acțiuni potrivnice intereselor statului nostru. Metode și procedee folosite în acest scop

a) Interesele economice ale oamenilor de afaceri străini îi determină să-și îndrepte atenția cu precădere asupra **elementelor coruptibile din cadrul unităților române de comerț exterior, care le pot înlesni atingerea obiectivelor urmărite.** Dacă aceste elemente îndeplinesc funcții de conducere, succesul este asigurat. De exemplu, N.A., în calitate de șef al unei unități de comerț exterior, abuzînd de încrederea conducerii ministerului tutelar și ignorînd într-un mod nepermis normele juridice de comerț exterior, a perfectat și semnat contracte dăunătoare economiei noastre naționale, și-a impus punctul de vedere și a hotărît încheierea contractelor, fără a ține seama de documentele existente, care ofereau posibilitatea obținerii unor prețuri mai mici la utilajele importate. În cazul încheierii a patru contracte cu o firmă din R.F.G., nerespectarea de către N.A. a normelor juridice ce reglementează activitatea de comerț exterior a fost atît de evidentă, încît atît juristul firmei cît și consulul R.F.G. la București, după ce au studiat timp de o săptămînă raportul de expertiză tehnico-economică prin care s-a stabilit că părții române i s-a adus un prejudiciu în valoare de 18.456.686 lei, s-au declarat de acord cu concluziile experților și, în consecință, au făcut demersurile necesare acoperirii lui integral, fapt împlinit la data de 8 martie 1975.

În activitatea reprezentanților firmelor străine, **tendința atragerii la colaborare a elementelor tinere,** apreciate la locurile de muncă pentru poziția lor intransigentă, care să poată influența factorii competenți și să găsească susținători, oricare ar fi nivelul la care s-ar purta tratativele, a început să se manifeste în ultimul timp de o manieră ce îndeamnă la reflecție. Face deplină dovadă, în această privință, conținutul raportului unui reprezentant străin către conducerea firmei sale, raport din care reiese necesitatea orientării către elemente tinere, progresiste, cu alte cuvinte spre membri de partid cu prestigiu și influență, aflați în afara oricăror bănuieli, care să poată fi aduși în situația de susținători ai intereselor firmei. Rezultă de aici că preocupările oamenilor de afaceri străini nu se limitează la rezolvarea intereselor de moment, ci vizează realizarea unor obiective îndepărtate. Ei pregătesc din timp, cu multă minuțiozitate, terenul prielnic încheierii unor viitoare tranzacții, care să le asigure profituri mari în detrimentul economiei noastre naționale.

În atingerea scopurilor lor, comercianții străini nu recurg numai la atragerea sau folosirea elementelor arătate mai înainte, ci și la **unele persoane aparent lipsite de posibilitatea de a favoriza firmele interesate,** cum ar fi : funcționari administrativi, ingineri, tehnicieni, economiști, secretare etc. De exemplu, prin influența exercitată asupra unor factori de conducere ai unei întreprinderi de comerț exterior, economistul F.C. a reușit să favorizeze o firmă occidentală în încheierea unor contracte dezavantajoase pentru economia noastră națională.

b) Cu scopul de a-și realiza interesele, prin încheierea sau derularea contractelor în condiții dezavantajoase părții române, anumiți reprezentanți ai firmelor străine încearcă **să atragă, prin corupție, pe unii cetățeni români,** la activități care întrunesc conținutul infracțiunii de subminare a economiei naționale. Procedeele de corupere — bazate pe exploatarea lipsei sentimentelor patriotice, a cupidității celor vizați — sînt foarte variate, cele mai frecvent întîlnite constînd în :

— oferirea de valută, bijuterii, aparatură tehnică și alte obiecte de valoare ;

— asigurarea în mod gratuit a unor condiții de cazare, masă și distracții deosebit de costisitoare cu ocazia deplasărilor în străinătate ;

— suportarea cheltuielilor ocazionate de efectuarea unor excursii în străinătate ;

— promisiuni de numire a lor ca reprezentanți, în România, ai firmelor respective sau de înlesnire a plecării definitive din țară și de asigurare a unor condiții optime în Occident etc.

Este exemplificativ în această privință cazul lui S.D., directoarea unei firme din Viena, care la începutul lunii august 1971, într-o discuție purtată cu M.P.M., reprezentantul acelei firme în România, după ce i-a relatat că partenerii italieni au cîștigat competiția în încheierea unor contracte datorită cadourilor făcute anumitor reprezentanți ai părții române, i-a trasat sarcina de a afla ce persoane sînt trimise cu atribuții de serviciu în țările unde puteau fi văzute instalațiile pe care voia să ni le ofere spre cumpărare și dacă aceste persoane pot fi corupte prin cadouri, pentru a ajuta la încheierea contractului de vînzare-cumpărare a unor utilaje în condiții avantajoase firmei. Totodată, au mai stabilit ca atunci cînd M.P.M. va găsi persoane dispuse să favorizeze firma în schimbul unor cadouri, să-i comunice printr-un telex codificat („adu cea mai bună mostră de azbest"), iar predarea cadourilor să se facă în țara în care se va deplasa delegația română.

La data de 19 august 1971, M.P.M., aflînd că în perioada 8—12 septembrie o delegație română condusă de Z.N. va vizita Grecia, a acționat imediat spre a afla dacă acesta poate fi corupt. Prin intermediul unui cunoscut al său, I.N. a intrat în legătură cu soția lui Z.N., pe nume Z.C., căreia, cu ocazia unei întîlniri, i-a spus că este reprezentantul firmei austriece și a rugat-o să-l convingă pe soț ca atunci cînd va merge în Grecia să viziteze instalațiile de la Ghefira ; n-a pierdut din vedere să-i vorbească și despre un cadou în valoare de 1.000 dolari pe care soțul său îl va primi de la firmă în situația că va efectua vizita menționată.

Întrucît soția lui Z.N. nu înțelegea datele tehnice pe care M.P.M. i le relata, l-a invitat să meargă la biroul soțului, unde Z.C. a prezentat lui Z.N. pe M.P.M. ca fiind „un vechi coleg de serviciu" și l-a rugat să-l asculte cu atenție. În acest cadru, M.P.M. a cerut lui Z.N. să viziteze instalația firmei sale de la Ghefira, pe care a elogiat-o. În același timp i-a spus că firma „I" îi va oferi un cadou dacă va face această vizită. Z.N. i-a replicat că va vizita respectiva instalație numai dacă va fi chemat ofi-

cial și dacă va fi trimis acolo în acest scop, iar cadoul ce i se oferă nu-l interesează.

Deși răspunsul a fost negativ, M.P.M. n-a dezarmat. Pe drum, în mașină, în timp ce o conducea pe Z.C. spre biroul acesteia, i-a cerut să insiste și să-și convingă soțul să se mai gîndească. Obsedată de valoarea cadourilor promise, în seara zilei de 2 septembrie 1971, atunci cînd soțul său a venit acasă, Z.C. i-a reproșat că a avut o comportare brutală față de M.P.M. și i-a cerut să nu respingă cadoul ce i-a fost promis. După ce i-a demonstrat că suma de 1.000 dolari nu este prea mare dacă cei de la firma „I“ vor să facă o afacere bună, Z.N. a cedat insistențelor soției și a acceptat invitația. El a cerut soției ca a doua zi, după plecarea sa în Grecia, să comunice lui M.P.M. că va vizita instalația de la Ghefira, că este dispus să primească ceea ce i s-a oferit și că în Grecia este singura ocazie cînd firma „I“ poate să-și arate „recunoștința“. Au mai stabilit ca discuția cu M.P.M. să fie laconică și au convenit că dacă va primi o sumă mai mare să o lase în străinătate.

La 3 septembrie Z.N. a plecat în Grecia ca șef al unei delegații ce avea alte sarcini decît aceea de a vizita instalațiile de la Ghefira. A doua zi, în urma unei convorbiri telefonice, Z.C. s-a întîlnit cu M.P.M., în apropiere de Hotel Nord, și i-a relatat discuția purtată cu soțul său. Imediat M.P.M. a comunicat firmei prin telex că „Dl. director Z.N. va avea amabilitatea să aducă mostrele de azbest la București“.

La 7 septembrie 1971, Z.N. a transmis din Atena un telex la unitatea T. din București, prin care a cerut să se comunice firmei „I“ din Viena că locuiește la hotel „Diomia“ camera 400 și are telefonul nr. 23.80.34. În aceeași zi, unitatea T. a transmis prin telex firmei „I“ comunicarea. Ca urmare a acestui telex, S.C. a avut o convorbire cu Z.N., pe care l-a anunțat că soția sa, S.D., directoarea firmei „I“, va sosi la Atena, iar discuțiile cu ea pot fi purtate în limbile franceză sau italiană.

Sosind la Atena, la 11 septembrie 1971, S.D. a ocupat o cameră la hotelul „Diomia“, unde, în urma unei convorbiri telefonice, s-a întîlnit cu Z.N. în holul hotelului și au convenit ca seara să cineze împreună la un restaurant. În taxiul cu care s-au deplasat, S.D. a introdus în buzunarul lui Z.N. 1.000 drahme (moneda greacă) cu care, în calitate de „invitat“ al firmei „I“, să achite costul transportului și al consumației.

După ce au revenit la hotel, între cei doi au avut loc discuții repetate în cadrul cărora S.D. a îndemnat pe Z.N. ca, după ce afacerile vor fi perfectate, cu ocazia unei alte ieșiri, să rămînă în străinătate unde va avea asigurat la firma „I“ un post de inginer, remunerat cu 1.000 dolari lunar. Totodată, S.D. s-a oferit să-l ajute, să-și scoată și soția ilegal din țară (sora lui S.D. urma să vină în România ca turistă și să-i aducă lui Z.C. un pașaport fals cu care urma să părăsească împreună țara).

Pentru a fi mai convingătoare, S.D. a promis lui Z.N. că dacă va favoriza firma „I“ să încheie contractul pentru linia de fabricație a plăcilor ondulate de azbociment, necesare fabricii din Medgidia, va primi încă 3.000 dolari.

Cedînd complet tentațiilor, la data de 12 septembrie 1971, Z.N. a plecat împreună cu S.D. și pe cheltuiala acesteia la Salonic. Tot ea a plătit hotelul la Salonic și i-a dat 600 D.M. și cîteva sute de drahme, din care Z.N. a plătit costul meselor la restaurant. La Salonic, S.D. a închiriat un autoturism cu care, împreună cu Z.N., a făcut plimbări în împrejurimi.

În ziua de 13 septembrie 1971, Z.N. și S.D. au plecat la Ghefira, dar n-au văzut instalația în funcțiune, deoarece era oprită în ziua respectivă ; cu toate acestea, cînd a venit în țară, Z.N. a informat în mod fals că instalația funcționează la parametri superiori.

Încercările lui Z.N. de a favoriza firma „I“, în încheierea contractului, au fost zădărnicite în final de vigilența organelor de securitate.

c) În majoritatea cazurilor, activitatea de atragere a cetățenilor români la săvîrșirea unor fapte îndreptate împotriva economiei naționale a fost precedată de **studierea prealabilă a trăsăturilor negative ale celor vizați.** Studiul persoanelor care prezintă interes se face cu ajutorul mijloacelor de investigare impuse de particularitățile specifice ale fiecărui caz. După ce și-au format convingerea că persoana este dominată de viciul lăcomiei care încă din antichitate a fost considerat ca fiind cel mai prielnic atragerii la colaborare, viciu concretizat în tendința de îmbogățire fără muncă sau în alte dorințe pentru a căror satisfacere sînt necesare sume ce depășesc posibilitățile normale de cîștig, unii oameni de afaceri străini recurg la utilizarea procedeelor adecvate. După realizarea compromiterii cetățenilor români, prin astfel de metode, autorii acestor acțiuni ilicite și imorale își schimbă de regulă atitudinea și recurg la șantaj, solicitînd celui în cauză să **aleagă între a conlucra în continuare spre folosul firmei stipendiatoare ori a i se da în vileag actele infracționale comise pînă atunci.**

Afaceriștii străini, versați în arta atragerii la colaborare prin corupție, găsesc metode și procedee foarte diverse de depistare a celor pretabili la activități păgubitoare pentru economia națională. De exemplu, pe cînd se afla la sediul Agenției economice române din Paris, N.A., șeful unei delegații de specialiști români, cunoscînd pe patronul unei uzine din Frankfurt, a primit de la acesta invitația de a vizita uzina împreună cu toți membrii delegației, atunci cînd vor merge în R.F.G. Dînd curs acestei invitații neoficiale, cînd au ajuns în R.F.G., în vederea îndeplinirii altor însărcinări, N.A. și ceilalți membri ai delegației române au vizitat uzina „F“ din Frankfurt. Cu acel prilej, conducerea uzinei a oferit o masă în cinstea specialiștilor români, în timpul căreia, patronul uzinei a stat tot timpul lîngă N.A., străduindu-se să întrețină o atmosferă cît mai agreabilă. După copiosul ospăț, care a durat pînă noaptea tîrziu, N.A. și ceilalți specialiști români au mers direct la hotelul unde erau cazați. A doua zi dimineață, cînd specialiștii români au coborît din camerele lor în holul hotelului, s-a produs un scandal generat de faptul că toți descoperiseră, în buzunarele hainelor lăsate în cameră, cîte o sumă de mărci vest-germane din partea firmei pe care o vizitaseră. Cu excepția lui N.A., care găsise în buzunarul hainei sale un portmoneu cu 7.000 D.M., toți ceilalți membri ai delegației, revoltați de ofensa ce le-a fost adusă prin cele arătate, au declarat sumele ce le fuseseră puse în buzunarele hainelor, le-au adunat într-un plic și, telefonic, au invitat pe patronul firmei să vină urgent la hotel, unde i-au restituit jignitorul cadou.

Din împrejurarea că N.A. a reținut suma de 7.000 D.M., negînd faptul că i s-ar fi pus ceva în buzunar, patronul firmei „F“ a dedus că respectivul poate fi corupt. Cele petrecute ulterior au demonstrat cu prisosință justețea acestei deducții. În schimbul substanțialelor „atenții“ primite atît de la reprezentanții firmei „F“, cît și de la cei ai altor firme,

N.A., sacrificînd interesele economice ale statului nostru, a favorizat încheierea unor contracte păgubitoare pentru economia noastră națională.

Viciul beției este, de asemenea, căutat și exploatat la maximum de către unii reprezentanți ai firmelor străine. Face dovadă în această privință cazul lui N.S., căruia, după ce i se dădea de băut pînă ajungea într-o stare înaintată de ebrietate, i se cerea să semneze contracte ale căror clauze erau stabilite unilateral. În astfel de condiții, N.S. a semnat contracte, perfectate în baruri și restaurante, prin care partea română a fost obligată să livreze polietilenă granulată cu 700 în loc de 1.840 dolari tona.

Amatorilor de „vilegiatură" li se asigură condiții optime de efectuare a unor plimbări de agrement. Fără să-și dea seama, ei alunecă inevitabil în mlaștina desfrîului, deoarece partenerii străini au grijă să le ofere tot ceea ce arta corupției și compromiterii a creat pînă în prezent. După ce au fost compromiși, ei se angajează, de regulă, să execute întocmai ceea ce li se cere.

Numai întîmplător metoda coruperii a dat rezultate bune fără un studiu prealabil al celor vizați. De multe ori însă, atunci cînd reprezentanții firmelor străine au procedat la **contactarea directă a celor vizați, fără a-i studia în vederea găsirii mijloacelor adecvate de atragere a lor la colaborare,** au avut neplăcuta surpriză de a fi denunțați și trași la răspundere penală pentru instigare neurmată de executare la infracțiunea de subminare a economiei naționale.

Astfel, S.E., reprezentant al unor firme străine, fiind însărcinat cu încheierea anumitor tranzacții comerciale cu întreprinderile noastre de comerț exterior, fără un studiu prealabil al numiților G.I., A.V., R.T., M.O. și A.V., a încercat să-i mituiască pentru a obține de la ei informații referitoare la prețurile și condițiile oferite de firmele aflate în concurență cu cele pe care le reprezenta, în vederea folosirii lor la tratativele cu partea română.

Cei arătați, după ce și-au dat seama că sînt instigați la activități infracționale, au sesizat organele competente, iar S.E. a fost cercetat, judecat și condamnat pentru instigare neurmată de executare la infracțiunea de subminare a economiei naționale.

Într-o situație similară s-a găsit și S.H., proprietarul unui birou de reprezentare a anumitor firme comerciale, care în luna iunie 1973, cînd se afla la o întreprindere română de comerț exterior, în cursul tratativelor comerciale la care partea română era reprezentată de inginerul O.I.V., i-a înmînat acestuia suma de 800 D.M. și un bilet scris în limba germană ce conținea îndemnul de a-l sprijini în încheierea de contracte avantajoase firmelor reprezentate de el. În același bilet îi promitea că în viitor îi va da un comision de pînă la 1% din valoarea contractelor ce vor fi încheiate în condiții asemănătoare.

Înainte de a trece la executarea vreunuia dintre actele la care a fost instigat, O.I.V. a denunțat fapta și a predat organelor de cercetare penală biletul și suma respectivă, iar S.H. a fost deferit justiției pentru instigare neurmată de executare la infracțiunea de subminare a economiei naționale.

d) Din practica muncii informative și de cercetare penală rezultă că **„exploatarea în orb"** constituie una din metodele folosite de reprezentanții

unor firme străine în vederea obținerii datelor care să le permită încheierea unor contracte avantajoase economiei noastre naționale. Acești reprezentanți folosesc cu multă abilitate orice situație sau prilej favorabil obținerii unor date referitoare la nevoile noastre de import, date lipsite de semnificație la prima vedere, dar care în contextul tratativelor dobîndesc o importanță deosebită, exercitînd o influență hotărîtoare asupra stabilirii clauzelor contractuale. De exemplu, reprezentantul unei firme străine, în discuțiile purtate cu Z.N., funcționar la C.S.P., a aflat că partea română era dispusă să importe pentru o instalație numai anumite piese confecționate din oțel inoxidabil, de strictă necesitate, cele confecționate din oțel carbon nefiind avute în vedere pentru cumpărare, întrucît puteau fi produse pe plan intern. Intrînd în posesia unei astfel de informații, străinul, fără a modifica prețul total al ofertei, a mărit prețul la piesele confecționate din oțel inoxidabil, despre care — pe baza informației obținute — cunoștea că vor fi cumpărate de la el, și concomitent a micșorat prețul pieselor confecționate din oțel carbon, știind, pe baza aceleiași informații, că acestea nu interesează partea română.

e) Încălcînd legislația țării noastre, unii străini **au organizat adevărate sedii la domiciliile unor cetățeni români,** de unde au expediat și unde au primit corespondență, au purtat convorbiri telefonice internaționale etc. În acest sens a procedat, de exemplu, cetățeanul străin R.O., care nu avea nici o legătură oficială cu întreprinderile noastre de comerț exterior, dar își instalase la domiciliul concubinei sale din București un birou, tipărise adrese cu antetul „R.O. & Co." și corespondа cu diferite întreprinderi române.

Atît exemplele înfățișate, cît și altele, ce se desprind din cauzele cercetate în perioada analizată, permit să se sublinieze concluzia că metodele și mijloacele folosite de către unii reprezentanți ai firmelor străine au reușit numai atunci cînd s-a acționat asupra anumitor elemente descompuse din punct de vedere moral.

Dimpotrivă, asupra persoanelor doar aparent coruptibile, dar în fond oneste, animate de sentimente patriotice, aceste metode și mijloace au fost complet ineficiente. Mai mult decît atît, folosirea lor față de asemenea persoane s-a soldat uneori cu tragerea la răspundere penală a cetățenilor străini în cauză pentru instigarea neurmată de executare la infracțiunea de subminare a economiei naționale.

Constatările privind categoriile de persoane vizate de unii cetățeni străini și metodele folosite pentru atragerea lor la acțiuni dăunătoare statului nostru evidențiază necesitatea intensificării activității de depistare în timp util a elementelor coruptibile, în scopul de a se putea acționa eficient atît în direcția prevenirii antrenării acestora la fapte antisociale, cît și în aceea a împiedicării de a trece la acțiuni a celor ce au luat hotărîrea de a favoriza firmele străine.

În aceeași măsură se impune a se acorda o atenție deosebită supravegherii informative a cetățenilor străini, în vederea identificării acelora dintre ei care intenționează să folosească ori au recurs la diferite metode și procedee de corupție, șantaj, culegere de informații economice ș.a., astfel încît să se creeze condițiile necesare demascării lor înainte de a-și realiza planurile și de a produce pagube economiei noastre naționale.

O concluzie importantă care se degajă privește necesitatea diversificării și sporirii acțiunilor de pregătire contrainformativă a angajaților întreprinderilor române de comerț exterior și ai celor beneficiare, prin care să se realizeze atît informarea acestora cu privire la metodele, procedeele și mijloacele folosite de unii cetățeni străini în realizarea scopurilor de natură să afecteze interesele statului român, cît și instruirea lor asupra modului cum să acționeze cînd iau cunoștință despre asemenea cazuri.

Totodată, se impune intensificarea activității de popularizare a prevederilor legale referitoare la relațiile cu străinii și la condițiile de cazare a acestora, cu care ocazie să se sublinieze și faptul că transformarea locuințelor personale ale anumitor cetățeni români în adevărate „reprezentanțe comerciale“ ale firmelor străine constituie circumstanțe reale ce îmbracă adeseori forma complicității la săvîrșirea infracțiunii de subminare a economiei naționale.

4. Procedee folosite de unii infractori pentru a-și disimula activitatea infracțională și a se sustrage de la răspunderea penală

Funcțiile ocupate și natura atribuțiilor specifice acestora au dat unor elemente corupte posibilitatea de a-și camufla timp îndelungat faptele infracționale și de a favoriza firmele străine, prin invocarea a tot felul de cauze „obiective“. Fiind descoperiți, unii dintre acești infractori au încercat să prezinte lucrurile de așa manieră încît să formeze organelor judiciare convingerea că totul s-ar datora numai neglijenței.

Cunoașterea procedeelor folosite de elementele corupte, în vederea camuflării faptelor infracționale pe care le comit, oferă organelor securității posibilitatea descoperirii cu mai multă ușurință a acestor fapte. De asemenea, încercările acelorași elemente de a imprima veritabilelor acțiuni de subminare a economiei naționale caracterul unor simple neglijențe în serviciu vor fi sortite eșecului dacă organele de urmărire informativă și cele de cercetare penală ale securității vor cunoaște manoperele frauduloase pe care le folosesc de obicei în acest scop. Așadar, cunoașterea împrejurărilor reale de acest gen prezintă o importanță deosebită, atît pentru activitatea de descoperire a faptelor antisociale, cît și pentru efectuarea corectă a operațiunilor juridice de încadrare sau calificare a lor.

5. Unele deficiențe, din activitatea anumitor întreprinderi, care favorizează săvîrșirea faptelor de subminare a economiei naționale

Cercetarea faptelor de subminare a economiei naționale comise în perioada menționată a dus și la constatarea unor deficiențe în activitatea unităților române de comerț exterior sau a celor beneficiare care au constituit împrejurări favorabile comiterii faptelor infracționale. Iată cîteva asemenea deficiențe :

a) **Selectarea unora dintre cadrele cărora li se încredințează sarcini de răspundere în unitățile menționate nu se face totdeauna la nivelul cerințelor,** în sensul că, nici înainte de angajare, nici cu ocazia încredințării anumitor misiuni importante, rezistența acestora la diverse tentații și, pe cale de consecință, corectitudinea lor nu sînt verificate în mod corespunzător.

b) Unele cadre de conducere, **îndeplinindu-și în mod necorespunzător obligațiile de serviciu,** facilitează prin aceasta comiterea faptelor antisociale de către elementele corupte din subordine.

S-a arătat mai înainte că un consilier, sesizînd lacunele documentației și ale referatului de import ce i s-au prezentat pentru semnat de către T.I., i-a restituit acestuia lucrarea cu indicațiile necesare refacerii ei. Nerespectînd aceste indicații, T.I. a prezentat lucrarea unui alt consilier, care, dînd dovadă de ușurință în îndeplinirea sarcinilor de serviciu, a semnat referatul de import fără să verifice dacă se întemeiază pe o documentație reală.

În mod asemănător s-a procedat și în cazul privind pe A.V., fost șef al unui serviciu de cercetări dintr-un combinat petrochimic. Pentru obținerea unui aviz necesar pătrunderii unor străini într-o instalație ce avea caracter secret de stat, el a întocmit un referat fals în conținut, pe care l-a prezentat spre semnare inginerului șef, ocolind pe directorul general al combinatului, deoarece era sigur că acesta va descoperi falsul, întrucît cunoștea că nu există convenția de colaborare despre a cărei existență se vorbea în referat.

c) În vederea aplicării corecte a dispozițiilor cuprinse în Legea de comerț exterior și în Decretul nr. 15/1971, au fost elaborate metodologii de comerț exterior. Deși conțin norme foarte numeroase, se constată totuși că **unele metodologii sînt redactate de o manieră care nu exclude, ci favorizează folosirea unor manopere frauduloase de acoperire a activității infracționale.**

De exemplu, metodologiile întreprinderilor de comerț exterior nu conțin dispoziții care să reglementeze modalitățile de verificare a mandatelor de reprezentare pentru situația cînd aceeași persoană prezintă mai multe oferte de la firme furnizoare diferite. Speculînd această lacună, P.S., fost economist la o întreprindere de comerț exterior din București, a întocmit referatul de import al unei mașini de sudat în puncte fără a face vreo mențiune cu privire la faptul că cele trei oferte au fost primite de la aceeași persoană, R.W., ale cărui împuterniciri n-au fost verificate. În realitate, două dintre cele trei oferte erau false în conținut, fiind ticluite de R.W., pentru a satisface cerințele normei de a exista „cel puțin trei oferte“ și de a obține prin acest procedeu fraudulos comanda în favoarea firmei pe care o reprezenta și al cărei patron era tatăl său.

d) **Lipsa unui control organizat al forurilor competente asupra operațiilor de încheiere și derulare a contractelor de import și export, precum și asupra modului în care sînt îndeplinite obligațiile prevăzute de**

Legea nr. 23/1971 privind apărarea secretului de stat în Republica Socialistă România și de H.C.M. nr. 19/1972 cu privire la elaborarea, manipularea și păstrarea documentelor ce constituie secrete de stat și a datelor nedestinate publicității creează un climat favorabil săvîrșirii unor fapte care cad sub incidența **textelor ce incriminează subminarea economiei naționale.**

Analiza deficiențelor constatate în activitatea unor întreprinderi române de comerț exterior ori beneficiare duce la concluzia că ele constituie împrejurări-condiții, adică împrejurări ce nu determină, ci numai înlesnesc săvîrșirea faptelor de subminare a economiei naționale.

Este necesar însă ca ele să fie semnalate forurilor competente de către organele securității, deoarece de înlăturarea lor depinde în bună măsură eficiența activității de prevenire.

6. Unele deficiențe manifestate în activitatea unor organe de securitate

a) **Nesupravegherea persoanelor care, după eliberarea de la locurile de executare a pedepselor, se încadrează în muncă la unități ce prezintă interes pentru unii oameni de afaceri străini.**

Lipsa de supraveghere a unor elemente care au executat pedepse pentru infracțiuni contra securității statului constituie o împrejurare favorabilă comiterii de noi acte antisociale.

Această constatare se sprijină pe următorul exemplu :

În anul 1965, după executarea unei pedepse privative de libertate aplicată pentru complicitate la infracțiunea de subminare a economiei naționale, numai la cîteva luni de la angajarea sa ca inginer la o uzină din București, A.A. a stabilit relații neoficiale cu S.P.F., procurist al unei firme dintr-o țară occidentală, care venise în România cu probleme privind afaceri comerciale cu anumite întreprinderi de comerț exterior.

În discuțiile purtate cu acesta, A.A. i-a relatat, printre altele, că a fost condamnat politic și că trece prin dificultăți financiare, salariul fiindu-i grevat pentru acoperirea unor pagube cauzate economiei naționale.

Dînduși seama că are în față o persoană dispusă să vîndă interesele țării și aflînd că locul unde își exercită profesia are legătură cu activitatea sa de exportator de produse chimice, S.P.F. a promis lui A.A. sume de bani, obiecte tehnice și de îmbrăcăminte, precum și un comision de 1% din valoarea tranzacțiilor în schimbul unor informații economice, pe care el să le poată utiliza la încheierea contractelor cu întreprinderile române de comerț exterior, spre a obține condiții favorabile firmei ce o reprezenta. Prin asemenea promisiuni, lui S.P.F. nu i-a fost greu să-l determine pe A.A. să-i furnizeze date necesare în relațiile comerciale cu partea

română. Ca urmare, A.A., în perioada 1965—1974, a furnizat reprezentantului străin datele de care avea nevoie și care i-au permis să înlăture din concurență alte firme străine. Abia în anul 1974, în urma unor informații primite, trecîndu-se la urmărirea activității lui A.A., acesta a fost prins în flagrant cînd primea de la S.P.F. suma de 8.000 șilingi, reprezentînd prețul trădării intereselor economiei noastre naționale.

S-a stabilit că prin folosirea informațiilor transmise de A.A., firma reprezentată de S.P.F. a încheiat tranzacții prin care a adus un mare prejudiciu economiei noastre naționale.

b) **Insuficiența și lipsa de posibilități,** în unele cazuri, a **rețelei informative a organelor de securitate,** iar alteori, **modul defectuos în care este instruită și condusă aceasta.** Numai astfel se explică desfășurarea pe o perioadă îndelungată a activității de subminare a economiei naționale și imposibilitatea, în unele cazuri, de a se stabili latura subiectivă a acestei infracțiuni.

c) **Nevalorificarea, în toate cazurile, cu operativitate a informațiilor și neîntreprinderea unor măsuri combinative pentru depistarea, în faza incipientă, a acțiunilor de natură să submineze economia națională.**

d) **Insuficienta urmărire a modului în care se asigură aplicarea în practică a dispozițiilor legale ce reglementează apărarea secretului de stat.**

e) **Nefolosirea tuturor pîrghiilor legale de care dispun și a posibilităților de verificare a celor pentru care urmează să dea anumite avize** privind accesul la documente secrete.

f) **Desfășurarea unei activități deficitare de descoperire și analizare a împrejurărilor concrete ce favorizează săvîrșirea faptelor infracționale, de informare a factorilor competenți cu aspectele constatate** și de urmărire a eficienței măsurilor ce se iau pentru înlăturarea lor.

g) **Insuficienta propagandă în rîndul angajaților unităților de comerț exterior și a celor beneficiare pe linia cunoașterii legilor, a punerii în dezbaterea colectivelor de oameni ai muncii a cazurilor de contravenții și infracțiuni** în domeniul analizat.

h) **Carențele în supravegherea informativă a străinilor,** pretabili la săvîrșirea de infracțiuni, a legăturilor lor oficiale și neoficiale din țară care i-ar putea favoriza.

i) **Neîndeplinirea în toate cazurile,** de către organele de cercetare penală, **a obligației legale ce o au de a stabili împrejurările care au determinat, înlesnit sau favorizat săvîrșirea faptelor de subminare a economiei naționale.**

Ridicarea activității de prevenire, descoperire și lichidare a faptelor de subminare a economiei naționale la nivelul înalt al exigențelor pe care conducerea partidului și statului le pun în fața organelor de securitate este nemijlocit condiționată de înlăturarea deficiențelor arătate și a altora care se mai manifestă.

Cerința esențială rezidă în creșterea vigilenței revoluționare a ofițerilor de securitate, a spiritului lor de răspundere față de aplicarea întocmai a prevederilor legale, a ordinelor ministrului de interne.

În centrul atenției tuturor ofițerilor de securitate trebuie să se afle îndeplinirea cu fermitate a atribuțiilor legale ce le revin pe linia apărării secretului de stat, în care sens este necesar să se acționeze diversificat atît prin mijloacele și metodele secrete de muncă, cît și prin inițierea și executarea de controale, acțiuni de popularizare a legislației, de pregătire contrainformativă prin informarea factorilor competenți cu privire la anumite deficiențe și urmărirea modului cum sînt înlăturate etc.

Se impune, de asemenea, executarea întocmai a prevederilor ordinului ministrului de interne referitor la asigurarea unei supravegheri permanente a persoanelor eliberate din penitenciare, în scopul prevenirii săvîrșirii de către acestea de noi infracțiuni. Verificarea datelor de interes operativ cu privire la intențiile persoanelor puse în libertate trebuie să fie urmată de informarea precisă în legătură atît cu modul în care ele urmează să-și procure cele necesare traiului, cît și cu posibilitățile lor de a-și realiza eventualele dorințe latente de răzbunare.

Pentru cunoașterea și stăpînirea situației operative — care constituie o cerință de prim ordin în ceea ce privește asigurarea eficienței activității de prevenire, descoperire și lichidare a faptelor de subminare a economiei naționale — o deosebită importanță are încadrarea informativă calificată a persoanelor, obiectivelor, locurilor și mediilor ce prezintă interes operativ, munca de calitate privind recrutarea, dirijarea, educarea, instruirea și verificarea rețelei de profil.

*

Analiza împrejurărilor săvîrșirii faptelor de subminare a economiei naționale, cercetate în perioada 1969—1975, duce la concluzia că geneza lor, din punct de vedere criminologic, rezidă în contactul dintre interesul unor firme străine de a realiza beneficii mari prin păgubirea părții române și tendința de căpătuială, de îmbogățire rapidă și fără muncă ori de satisfacere prin mijloace necinstite a dorințelor personale, tendință escamotată cu multă măiestrie de către anumiți angajați ai unor întreprinderi române de comerț exterior sau beneficiare.

Folosind mijloacele și metodele specifice de muncă, organele de securitate au obligația de a cunoaște și semnala factorilor competenți neajunsurile din activitatea de selecționare și promovare a cadrelor în întreprinderile ce efectuează operații de import-export. Totodată, le revine sarcina să acorde toată atenția cunoașterii în detaliu a activității angajaților ce vin în contact cu reprezentanții firmelor străine, pentru a sesiza din timp eventualele modificări în conduita lor ce-i pot indica pretabili la săvîrșirea unor fapte de natură să prejudicieze economia noastră națională și de a întreprinde măsuri ofensive, combinative, care să asigure prevenirea săvîrșirii unor asemenea fapte infracționale.

Colonel dr. Dumitru MARINESCU

consultație

Conceptul de societate mixtă. Rolul și eficacitatea economică a societății mixte. Constituirea de societăți mixte în R. S. România și în străinătate

În concepția dreptului socialist român, noțiunea de societate mixtă înfățișează întreprinderea economică creată pe teritoriul țării noastre sau în străinătate, cu participare, alături de fonduri românești, și a capitalului străin, în scopul realizării unor acțiuni de cooperare economică și tehnico-științifică internațională. [1]

Societățile mixte sînt o expresie concretă a participării economiei noastre socialiste la diviziunea internațională a muncii și contribuie la creșterea eficienței schimburilor economice cu alte state. [2]

Prin Legea nr. 1 din 17 martie 1971 cu privire la activitatea de comerț exterior, de cooperare economică și tehnico-științifică a Republicii Socialiste România s-a prevăzut (art. 58—60) posibilitatea constituirii de către organizațiile economice române a unor societăți mixte, cu participare străină în diferite domenii, atît în țară, cît și în străinătate.

Referindu-se la eficacitatea economică a societăților mixte, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că actele normative adoptate pentru reglementarea activităților de cooperare economică și tehnico-științifică „creează cadrul juridic propice pentru realizarea unor forme variate de cooperare, inclusiv pentru crearea de societăți mixte de producție și comerț, atît în țară, cît și în străinătate. Un număr de astfel de societăți au și fost înființate, iar altele sînt în curs de constituire; experiența de pînă acum arată că există importante posibilități pentru a promova mai larg

NOTĂ: materialul de față are ca scop să ofere lucrătorilor de securitate, îndeosebi celor care în activitatea lor profesională vin în contact cu obiective de natura societăților mixte, un minim bibliografic necesar înțelegerii structurii și esenței acestora.

această formă de cooperare, că măsurile adoptate în acest domeniu s-au dovedit juste și necesare". [3]

Regimul juridic al societăților mixte constituite pe teritoriul R. S. România.

În dezvoltarea principiilor prevăzute de lege, la 4 noiembrie 1972 au fost emise Decretele nr. 424 și nr. 425, care reglementează modul de constituire, organizare și funcționare a societăților mixte în Republica Socialistă România și, respectiv, modul de stabilire a impozitelor pe beneficiile realizate de către acestea. [4] Potrivit art. 2 din Decretul nr. 424 din 1972, prin constituirea de societăți mixte în Republica Socialistă România se are în vedere : realizarea unor obiective, care să contribuie la dezvoltarea economiei naționale, extinderea, modernizarea și reutilarea unor obiective existente ; accelerarea introducerii unor tehnologii moderne, ridicarea nivelului tehnic calitativ al producției și serviciilor, precum și asigurarea unei înalte productivități a muncii ; promovarea exporturilor, lărgirea piețelor, diversificarea produselor pentru export și dezvoltarea activității de cooperare pe terțe piețe ; promovarea și dezvoltarea activității de cercetare științifică ; introducerea metodelor moderne de organizare a producției și conducerii întreprinderilor ; formarea cadrelor de specialiști pentru producție ; organizarea și conducerea întreprinderilor, inclusiv pentru activitatea comercială.

„Larga libertate contractuală recunoscută părților, precum și valoarea normativă atribuită contractului de societate și statului vădesc preocuparea legiuitorului de a asigura societăților mixte un cadru juridic flexibil, care să faciliteze asocierea organizațiilor economice române cu persoanele juridice și persoanele fizice străine și să promoveze structuri juridice cele mai moderne, corespunzătoare exigențelor actuale ale cooperării economice și științifico-tehnice internaționale". [5] Pe această bază au luat ființă, pînă în prezent, în România, șase societăți mixte aflate sub incidența legilor române. [6]

Regimul juridic al societăților mixte constituite în străinătate.

Regimul juridic al societăților mixte, constituite de organizațiile economice române cu organizațiile economice din alte țări, în străinătate, iese de sub incidența legilor române, deoarece atît potrivit normelor de drept internațional privat ale R. S. România, cît și în conformitate cu legislațiile străine, activitatea și funcționarea lor sînt supuse legilor străine. [7]

Pînă în prezent România participă la 27 de societăți mixte de producție industrială și agricolă, constituite în străinătate, și la 33 de societăți mixte de comercializare a produselor românești în străinătate. [8]

Prin constituirea de societăți mixte în străinătate, în conformitate cu prevederile Decretului nr. 5 din 1975, se are în vedere : participarea României la realizarea de programe de dezvoltare economică în alte țări, prin constituirea de obiective economice și capacități noi de producție, dezvoltarea și modernizarea celor existente ; participarea la lucrări de prospecțiuni, explorări și exploatări, pentru valorificarea resurselor naturale din alte țări și asigurarea economiei naționale cu surse stabile de materie primă, pe perioade de lungă durată ; promovarea exportului românesc de utilaje și instalații complexe ; participarea la activități de „engineering" și „consulting", acordarea de asistență tehnică, punerea în valoare a brevetelor românești ; dezvoltarea rețelei comerciale a Republicii Socialiste România în străinătate și participarea în măsură mai mare la circuitul economic mondial ; dezvoltarea activității financiar-bancare, crearea de noi rețele de transporturi și „service", precum și a altor activități [9].

Pentru ca obiectivele avute în vedere la constituirea de societăți mixte și alte forme de cooperare să fie aduse la îndeplinire în condiții de maximă eficiență economică și financiară, este necesar a se urmări respectarea următoarelor principii :

— unitățile economice române vor participa la constituirea de societăți mixte în străinătate, în țările în care legislația asigură condiții reciproc avantajoase partenerilor la societatea mixtă, în vederea desfășurării unei activități economice eficiente ;

— condițiile privind constituirea, organizarea, durata și funcționarea societăților mixte, drepturile și obligațiile părților, modalitățile de formare a capitalului social, precum și criteriile de repartizare a beneficiului și alte clauze specifice se prevăd în documentele încheiate de părți — contract de societate, statut și documentații de fundamentare tehnico-economică — cu respectarea dispozițiilor legislației țării unde societatea se constituie ;

— participarea unităților economice române la capitalul social al societăților mixte, constituite în străinătate, se poate face, în principal, sub forma aportului în natură din R. S. R., constînd în instalații complexe, mașini, utilaje, asistență tehnică, documentații, know-how, brevete, licențe, prestări de servicii și altele, precum și sub forma aportului în numerar ;

— participarea la societățile mixte în străinătate se face, cu prioritate, pentru obiectivele prevăzute în acordurile și convențiile de cooperare economică și tehnico-științifică, avîndu-se în vedere existența acordurilor de garantare a investițiilor, a convențiilor, pentru evitarea dublei impuneri, în condițiile asigurării transferului în R. S. România a tuturor drepturilor izvorînd din activitatea societăților mixte ;

— participarea unităților române la constituirea de societăți mixte în străinătate se face cu mijloace alocate prin planul unic de dezvoltare economico-socială și bugetul de stat al R. S. România, pentru sectorul respectiv de activitate ;

— societățile mixte constituite în străinătate, cu participarea întreprinderilor române, pot obține din partea unităților economice române credite, în condițiile competitive ale pieței sau în condițiile acordurilor guvernamentale încheiate ;

— acordarea de credite societăților mixte din străinătate se va face pentru livrări din R. S. România de proiecte, know-how, licențe, utilaje, instalații și altele.

Importurile de completare pentru aceste livrări nu vor trebui să depășească 15 la sută din valoarea echipamentelor și instalațiilor livrate din R. S. România, cu excepția cazurilor pentru care Consiliul de Miniștri acordă o autorizație specială ;

— cheltuielile locale pentru realizarea investiției și funcționarea societății mixte, stabilite potrivit convenției părților, se vor asigura de către asociatul străin sau de către societatea mixtă. Partea română poate credita cheltuielile locale în numerar sau prin livrări de mărfuri românești numai cu aprobarea Consiliului de Miniștri ;

— partenerii străini la societățile mixte în străinătate pot fi una sau mai multe organizații economice, societăți sau întreprinderi străine, precum și persoane fizice străine cu o bună situație economico-financiară, cu relații pe piața externă, experiență în profilul de activitate și care pre-

zintă garanţii pentru realizarea obiectului societăţii.

Personalitatea juridică a societăţii mixte constituită in R. S. România.

Personalitatea juridică a societăţii mixte se caracterizează prin reunirea a trei trăsături esenţiale :

— o organizare de-sine-stătătoare, destinată să asigure societăţii mixte o structură unitară, permiţindu-i să acţioneze ca persoană juridică prin organul ei de conducere ;

— un patrimoniu propriu, care îi asigură mijloacele materiale necesare desfăşurării activităţii statutare şi îi dă astfel posibilitatea să răspundă cu propriile bunuri pentru obligaţiile ce-i revin ;

— o finalitate determinată, concordantă cu interesele obşteşti.

Societăţile mixte sint formaţiuni colective cu caracter asociativ, pentru infiinţarea lor unitatea economică română interesată urmind să se asocieze cu una sau mai multe organizaţii economice, societăţi, intreprinderi străine sau persoane străine ; din structura lor, care include in mod necesar participarea unor subiecte de drepturi de naţionalitate străină, rezultă totodată că ele sint persoane juridice cu elemente de extraneitate. Deşi existenţa elementelor de extraneitate in structura organizatorică a societăţilor mixte ar putea atrage in mod virtual aplicabilitatea sistemului de drept străin in funcţie de naţionalitatea partenerului coasociat, reglementarea specială prevede însă in mod expres că activitatea lor se desfăşoară in conformitate cu legislaţia română (art. 59 alin. 1 din Legea nr. 1/1971, art. 3 din Decretul nr. 424/1972), in condiţiile stabilite prin contractul de societate şi statut. [10]

Potrivit prevederilor art. 59 din Legea nr. 1/1971 şi ale art. 3 al Decretului nr. 424/1972, societăţile mixte sint persoane juridice şi işi desfăşoară activitatea in conformitate cu legislaţia Republicii Socialiste România. Ele au o organizare de-sine-stătătoare, un patrimoniu propriu distinct de al unităţilor economice române şi străine şi o finalitate determinată, concordantă cu interesele obşteşti.

Societatea mixtă dobindeşte personalitate juridică de la data inregistrării la Ministerul Finanţelor (art. 18 din Decretul nr. 424/1972).

Conceptul de patrimoniu.

După cum s-a arătat anterior, pentru a dobindi personalitatea juridică, societăţile mixte trebuie să aibă un patrimoniu propriu.

„Patrimoniul este totalitatea drepturilor şi obligaţiilor avind valoare economică, a bunurilor la care se referă aceste drepturi, aparţinînd unei persoane, ale cărei nevoi sau sarcini este destinat să le satisfacă". [11]

Noţiunea de patrimoniu este folosită de Legea nr. 1/1971 (art. 58—59) şi Decretul nr. 424/1972 (art. 12 ; 30 ; 36), in cuprinsul dispoziţiilor referitoare la contractul de constituire a societăţii, la regimul bunurilor reprezentind aportul părţilor la constituirea societăţii ca şi al bunurilor dobindite de societate in cursul activităţii sale, la controlul activităţii economico-financiare, precum şi la lichidarea societăţii mixte.

Pentru precizarea noţiunii de patrimoniu ne vom referi la citeva dintre trăsăturile caracteristice :

— patrimoniul este o universalitate juridica, cuprinde un activ şi un pasiv, in activ intră toate drepturile, iar in pasiv toate obligaţiile cu conţinut economic ale subiectului de drept ;

— orice persoană are un patrimoniu ;

— din unicitatea subiectului care ii este titular decurge unicitatea patrimoniului ;

— patrimoniul fiecărei persoane este divizibil în mai multe mase de drepturi şi obligaţii sau, cum se obişnuieşte a se spune, in mai multe mase de bunuri, fiecare dintre aceste mase avind un regim juridic bine determinat. [12]

Importanţa practică a noţiunii de patrimoniu constă în faptul că ea explică şi, în acelaşi timp, permite producerea unor anumite consecinţe juridice impuse de viaţă. Sub acest aspect, patrimoniul are trei funcţii :

a) de a constitui gajul general al creditorilor chirografari (acei creditori care nu dispun de o garanţie reală — gaj, ipotecă ori privilegiu — prin care să le fie asigurată creanţa pe care o au impotriva debitorului). Aceşti creditori se bucură de dreptul de a urmări, atunci cind creanţa a devenit exigibilă, acele bunuri care vor exista în patrimoniul debitorului la momentul acestei exigibilităţi.

Creditorii chirografari, neavind o garanţie reală asupra unui anume bun determinat, au în schimb, ca garanţie, întregul patrimoniu al debitorului, privit in ansamblul său ca universalitate juridică existentă independent de bunurile individuale ce intră în cuprinsul ei. Acest patrimoniu alcătuieşte ceea ce se cheamă gajul general al creditorilor chirografari (art. 1718 din Codul civil).

b) de a explica şi permite fenomenul subrogaţiei reale cu titlul universal. Subrogaţie înseamnă înlocuire. Atunci cind intr-un raport juridic o persoană este inlocuită cu alta, avem de-a face cu o subrogaţie personală, iar cind se face inlocuirea unui lucru cu altul, avem de-a face cu subrogaţia reală.

În cadrul studiului noţiunii de patrimoniu, ne interesează subrogaţia reală, adică înlocuirea unui lucru cu altul. Dacă această înlocuire se produce in cuprinsul unui patrimoniu, ea este o subrogaţie reală cu titlu universal. Debitorul poate instrăina liber bunurile ce compun patrimoniul, fără ca vreunul dintre debitori să se poată opune, deoarece gajul lor este format nu din anume bunuri, ci el are ca obiect însuşi patrimoniul. Subrogaţia reală este subordonată divizibilităţii patrimoniului, in sensul că ea asigură menţinerea destinaţiei fiecărei mase de bunuri şi este chemată a funcţiona şi în caz de împărţire sau in caz de restituire a unui patrimoniu.

c) de a explica şi permite transmisiunea universală şi cu titlu universal. Noţiunea de patrimoniu are, alături de alte funcţii, şi pe aceea de a explica transmisiunea universală sau cu titlu universal. Atunci cind intregul patrimoniu al unui subiect de drept se transmite (nefracţionat) către un anumit succesor, avem de-a face cu o transmisiune universală.

Dacă însă transmisiunea patrimoniului se face fracţionat — fracţiunea putind fi exprimată in diferite moduri, prin fracţie ordinară, procent sau in alt mod — avem de-a face cu o transmisiune cu titlu universal. [13]

În componenţa patrimoniului intră numai drepturile patrimoniale care se clasifică în două categorii : drepturi reale şi drepturile de creanţă. [14]

Dreptul real este acel drept subiectiv in virtutea căruia titularul său poate să-şi exercite atributele asupra unui lucru determinat, în mod direct şi nemijlocit, fără a fi necesară intervenţia unei alte persoane.

Drepturile reale se clasifică în două categorii : drepturi reale principale şi drepturi reale accesorii. Drepturile reale principale sint acelea care au o existenţă de-sine-stătătoare, independentă de existenţa altor drepturi.

Sînt drepturi reale principale următoarele :

a) **dreptul de proprietate socialistă,** în cele două forme ale sale : dreptul de proprietate socialistă de stat și dreptul de proprietate cooperatistă [15] ;

b) **dreptul de proprietate personală ;**

c) **dreptul de proprietate individuală** asupra mijloacelor de producție aparținînd unor mici producători individuali ;

d) **drepturile reale corespunzătoare diferitelor forme ale dreptului de proprietate socialistă** și anume :

— dreptul de administrare directă aparținînd organizațiilor socialiste de stat ;

— dreptul de folosință gratuită asupra unor bunuri ale statului atribuite unor organizații cooperatiste sau altor organizații obștești [16] ;

— dreptul de folosință asupra terenurilor atribuite fără termen unor oameni ai muncii, pentru construirea de locuințe ori a unor case de odihnă sau turism ;

— dreptul de folosință asupra lotului ajutător atribuit de cooperativele agricole de producție membrilor săi ;

— dreptul de administrare directă al instituțiilor sau întreprinderilor anexe ale unor cooperative agricole de producție sau ale altor organizații obștești ;

e) **drepturile reale corespunzătoare dreptului de proprietate personală sau dreptul de proprietate individuală aparținînd micilor producători** și anume : dreptul de superficiea, dreptul de uzufruct, dreptul de uz, dreptul de abitație și dreptul de servitute.

Drepturile reale accesorii sînt afectate garantării unor drepturi de creanță și, în consecință, existența lor depinde în mod direct de existența dreptului garantat.

Sînt drepturi reale accesorii : dreptul de gaj, dreptul de ipotecă și privilegiile.

Dreptul de creanță este dreptul subiectiv în temeiul căruia subiectul activ, denumit creditor, poate pretinde unui subiect pasiv determinat, denumit debitor, să dea, să facă sau să nu facă ceva.

Din definițiile date rezultă că dreptul real este un drept absolut, iar dreptul de creanță este un drept relativ.

Compunerea patrimoniului societății mixte constituită în R. S. România.

Potrivit prevederilor art. 59 al Legii nr. 1/1971 și art. 4 al Decretului nr. 424/1972, participarea părții române la capitalul societății mixte este de cel puțin 51%. Prin acordul asociaților, acest aport poate să fie ulterior majorat. Participantul străin nu va putea să-și sporească în nici un caz contribuția pe parcursul existenței societății mixte, peste limita maximă de 49%. În această privință, actele constitutive și statutele adoptă în mod obișnuit reglementări restructive. Prin art. 9 din Decretul nr. 424 din 1972 s-a decis că societățile mixte se pot constitui, fie ca societăți pe acțiuni, fie ca societăți cu răspundere limitată. [17]

Statutele societăților mixte prevăd **clauze de preemțiune** sau **clauze de agrement,** ca măsuri adiționale, destinate să întărească dreptul de supraveghere asupra circulației juridice a acțiunilor.

Prin art. 13 din Decretul nr. 424 din 1972 se adoptă regimul **clauzei de agrement,** în virtutea căreia orice transfer de acțiuni este subordonat aprobării exprese a adunării generale a asociaților, conform prevederilor contractului de societate și statutului. Clauzele de agrement aduc astfel limitări scrise dreptului de dispoziție asupra acțiunilor societăților mixte.

Patrimoniul societății mixte.

Societatea mixtă, în calitatea sa de persoană juridică, are un patrimoniu distinct de patrimoniile organizațiilor economice, persoane juridice române ori persoane fizice sau persoane juridice străine, patrimoniu care dă putință societății să participe în nume propriu la raporturile juridice și să-și asume o răspundere patrimonială de-sine-stătătoare.

Decretul nr. 424/1972 se referă atît la elementele active, cît și la elementele pasive ale patrimoniului societății mixte. În cadrul primei categorii se menționează aportul părților la constituirea societății, aport ce poate consta în mijloace financiare, bunuri necesare realizării investițiilor, drepturile de proprietate industrială și alte drepturi stabilite prin contractul de societate și statut, precum și bunurile dobîndite ulterior de societate, în cursul activității sale economico-financiare. Ca element activ al patrimoniului, se menționează dreptul de folosință a terenului necesar pe care statul român îl pune la dispoziția societății mixte pe toată durata de funcționare a acesteia (art. 14 alin. 2 din Decretul nr. 424/1972).

În cadrul celei de-a doua categorii se menționează obligațiile contractate față de persoanele juridice române sau față de persoanele juridice sau fizice străine în cadrul activității economico-financiare (art. 21 și urm.), față de personalul societății (art. 32 și urm.), precum și față de asociați (art. 7, art. 26 alin. 2, art. 36).

Nașterea societății mixte, ca persoană juridică, operează separarea patrimoniilor asociaților de patrimoniul societății. Astfel, bunurile aduse de asociați la constituirea societății mixte ies din patrimoniul lor și trec în patrimoniul societății pentru a constitui, în mod exclusiv, dreptul de gaj general al creditorilor sociali, adică a acelor creditori a căror creanță s-a născut dintr-o obligație asumată de societatea mixtă pe cale de acte și fapte juridice.

Față de aceasta, creditorii personali ai asociaților nu mai pot exercita nici un drept de urmărire asupra bunurilor aduse de asociați la constituirea societății mixte, chiar dacă titlul lor de creanță are o dată anterioară constituirii societății mixte.

Ca urmare a autonomiei patrimoniale a societății mixte, obligațiile societății mixte față de cel de-al treilea încetează de a fi susceptibil să se compenseze cu cele ale terților față de asociat, după cum obligațiile asociatului nu se pot compensa cu obligațiile creditorilor săi față de societate.

Distincția între noțiunile patrimoniu și capital social. [18]

Decretul nr. 424/1972 folosește atît noțiunea de patrimoniu, cît și pe aceea de capital social. Astfel, în art. 4 se menționează că participarea organizației economice române la capitalul social este de cel puțin 51%. Tot astfel, art. 10 prevede că contractul de societate și statutul vor prevedea capitalul social și modalitățile de constituire a acestuia.

Se ridică astfel problema de a ști dacă noțiunea de patrimoniu este identică cu cea de capital social.

Noțiunea de capital social desemnează suma totală exprimată în monedă, a valorii bunurilor aduse de părți la constituirea societății mixte, prin subscrierea acțiunilor în cazul societăților pe acțiuni sau a părților sociale, în cazul societăților cu răspundere limitată. Capitalul social

rămine invariabil pe toată durata societății mixte, constituind măsura drepturilor asociaților și regulatorul raporturilor societății mixte cu cel de-al treilea.[19]

Spre deosebire de capitalul social, patrimoniul societății mixte înfățișează, după cum s-a arătat mai sus, ansamblul drepturilor și obligațiilor sale cu conținut economic (nu numai valoarea bunurilor aduse la constituirea societății). În opoziție cu capitalul social, care are o valoare nominală, fixă, patrimoniul societății mixte are o compoziție și valoare variabile, în raport cu desfășurarea raporturilor economice și juridice la care societatea participă.

Natura juridică a drepturilor societății mixte asupra bunurilor ce-i formează patrimoniul.

În ceea ce privește natura juridică a drepturilor patrimoniale ale societății mixte, ca persoană juridică, asupra bunurilor ce-i alcătuiesc patrimoniul, art. 12 din Decretul nr. 424/1972 prevede că bunurile aduse de părți ca aport la constituirea societății mixte, precum și cele dobîndite ulterior intră în patrimoniul acesteia cu titlul și efectele prevăzute de părți în contractul de societate și statut.

Ca atare legea nu limitează la anumite drepturi patrimoniale drepturile societății mixte asupra bunurilor ce-i alcătuiesc patrimoniul cu excluderea altor drepturi patrimoniale.

Drepturile reale, spre deosebire de drepturile de creanță, sînt limitativ stabilite de lege, părțile neavînd posibilitatea ca prin act juridic să creeze alte drepturi reale decît cele legislativ predeterminate.

Locotenent-colonel George ADAM

Indice bibliografic

[1] A se vedea: Yolanda Eminescu, Octavian Căpățînă, Ion Rucăreanu, Roxana Munteanu, Victor Tănăsescu, **Societățile mixte constituite în Republica Socialistă România**, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1976, pag. 9.

[2] „Asigurarea unei dezvoltări eficiente a economiei naționale impune participarea tot mai intensă a României la diviziunea internațională socialistă a muncii, la schimburile economice și la cooperarea internațională. În acest sens, în întreaga perioadă 1976—1990 urmează ca volumul comerțului exterior să devanseze ritmul produsului social" — **Nicolae Ceaușescu** în **România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. VII**, București, Ed. politică, 1973, pag. 500.

[3] Nicolae Ceaușescu, **Raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R.**, 19 iulie 1972, în **România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. VII**, Ed. politică, 1973, pag. 490.

[4] Publicate în B. of. nr. 121, 4 noiembrie 1972; ambele decrete au fost aprobate prin Legile nr. 74 și nr. 75 din 28 decembrie 1972, publicate în B. of. nr. 164, 30 decembrie 1972.

[5] I. Rucăreanu, V. Tănăsescu, **Formele juridice ale societăților mixte cu participare străină constituite în Republica Socialistă România**, în Studii și cercetări juridice nr. 2/1973, pag. 255.

[6] Acestea sînt:

— Societatea mixtă româno-italiană, cu răspundere limitată, „RIFIL", pentru producerea și comercializarea firelor acrilice vopsite și nevopsite, persoană juridică română cu sediul în comuna Săvinești; constituirea, contractul de societate și statutul au fost aprobate prin Decretul nr. 252 din 24 aprilie 1973, B. of. I, 9, nr. 50, 27 aprilie 1973.

— Societatea mixtă româno-americană, cu răspundere limitată, „ROM CONTROL DATA", pentru producerea și comercializarea de echipamente periferice de calcul, persoană juridică română, cu sediul în municipiul București; constituirea, contractul de societate și statutul au fost aprobate prin Decretul nr. 428 din 25 iulie 1973, B. of. I, 9, nr. 118, 2 august 1973.

— Societatea mixtă româno-japoneză, cu răspundere limitată, „RONIPROT", pentru producerea și comercializarea de drojdie bogată în proteine, cu sediul în orașul Curtea de Argeș, județul Argeș; constituirea, contractul de societate și statutul au fost aprobate prin Decretul nr. 529 din 2 octombrie 1973, B. of. I, nr. 55, 7 aprilie 1974.

— Societatea mixtă constituită cu R.F.G. cu denumirea „Fabrica de reductoare REȘIȚA-RENK", societate pe acțiuni, pentru producția și comercializarea de roți dințate, reductoare, cuplaje și alte mecanisme, persoană juridică română, cu sediul în municipiul Reșița; constituirea, contractul de societate și statutul au fost aprobate prin Decretul nr. 542 din 6 octombrie 1973, B. of. I, 9, nr. 189, 2 decembrie 1973.

— Societatea mixtă româno-franceză, cu răspundere limitată, „ELECTRONICA APLICATĂ ROMÂNĂ — ELAROM", pentru producerea și comercializarea de aparatură electronică profesională de uz medical, cu sediul în municipiul București; constituirea, contractul de societate și statutul au fost aprobate prin Decretul Consiliului de Stat nr. 18 din 18 februarie 1975, B. of. I, XI, nr. 22, 27 februarie 1975.

— Societatea mixtă româno-austriacă pe acțiuni „ROMELITE S.A.", Sibiu, pentru producerea și comercializarea de lanțuri articulate de precizie și elemente de transmisie, cu sediul în municipiul Sibiu; constituirea, contractul de societate și statutul au fost aprobate prin Decretul Consiliului de Stat nr. 103 din 8 august 1975, B. of. I, XI, nr. 98, 8 septembrie 1975.

[7] A se vedea P. Pătrășcanu, I. Rucăreanu, **Regimul juridic al societăților mixte în Republica Socialistă România**, în Instituții de drept comercial internațional, București, Ed. Academiei, 1973, pag. 278.

[8] Yolanda Eminescu, Octavian Căpățînă, Ion Rucăreanu, Roxana Munteanu, Victor Tănăsescu, **Op. cit.**, pag. 17.

[9] A se vedea Decretul nr. 52 din 31 mai 1975, publicat în B. of. nr. 52/1975.

[10] Yolanda Eminescu, Octavian Căpățînă, Ion Rucăreanu, Roxana Munteanu, Victor Tănăsescu, **Op. cit.**, pag. 72.

[11] T. Ionescu și S. Brădeanu, **Dreptul de proprietate socialistă și alte drepturi reale principale de tip nou**, în Dreptul Republicii Socialiste România, București, Ed. științifică, 1964, pag. 13.

[12] C. Stătescu, **Drept civil. Persoana fizică. Persoana juridică. Drepturile reale**, Ed. didactică și pedagogică, București, 1970, pag. 485.

[13] C. Stătescu, **Op. cit.**, pag. 487;

[14] **Ibidem**, pag. 508.

[15] A se vedea reglementarea din proiectul Codului civil.

Art. 197, „Orice bun poate fi obiect al dreptului de stat. Bogățiile de orice natură ale subsolului, minele, pădurile, apele, izvoarele de energie naturală, căile de comunicație publică pot fi numai obiect al dreptului de proprietate de stat";

Art. 198, „Bunurile proprietate de stat sînt inalienabile. Ele pot însă deveni proprietatea unor organizații cooperatiste sau a altor organizații obștești ori proprietatea unor persoane fizice, în condițiile prevăzute de lege";

Art. 206, „Dreptul de proprietate cooperatistă poate avea ca obiect orice bunuri, în afară de cele care nu pot fi decît obiect al proprietății de stat. Formează obiect al dreptului de proprietate cooperatistă bunurile membrilor supuse cooperativizării, cele produse prin munca lor în comun, cele dobîndite de la stat în condițiile legii, precum și bunurile pe care organizația cooperatistă le dobîndește în temeiul unor contracte economice sau în orice alt mod".

Art. 6, „În R. S. România, pămîntul, indiferent în proprietatea cui se află, alcătuiește fondul funciar unic. Pămîntul, bun indispensabil tuturor activităților, iar în agricultură și silvicultură principalul mijloc de producție, este supus unei reglementări unitare, care asigură valorificarea integrală și cu eficiență sporită a tuturor terenurilor țării, potrivit cu destinația lor economică".

Art. 182, „Toate terenurile din R. S. România, fără deosebire de destinație sau proprietar, constituie o avuție națională care trebuie folosită, ocrotită și îmbunătățită în concordanță cu interesele întregului popor, potrivit programului de protejare și îmbunătățire a capacității de producție a solului și a celorlalte dispoziții din legea specială.

Numai persoanele avînd domiciliul în R.S. România pot deține în proprietate în condițiile legii terenurile de orice fel și construcții situate în România".

Art. 183, „Terenurile de orice fel se pot dobîndi numai pe cale de moștenire legală, fiind interzisă transmisiunea lor prin acte juridice.

În cazul terenurilor cu construcții, dacă se înstrăinează prin act juridic construcția, terenul aferent acesteia trece în proprietatea statului, care îl va atribui în folosință dobînditorului construcției, potrivit prevederilor legii speciale.

Înstrăinarea construcției se poate face numai prin înscris autentic și pe baza autorizației date de către organul competent al administrației de stat, potrivit legii speciale. Regimul circulației terenurilor proprietatea organizațiilor socialiste este reglementat prin lege specială".

[16] A se vedea reglementarea din proiectul Codului civil.

Art. 200, „Prin act administrativ se poate acorda, în condițiile legii, unei organizații cooperatiste sau alte organizații obștești ori unei persoane fizice, un drept de folosință privitor la bunuri proprietate de stat.

Dreptul de folosință prevăzut în alineatul precedent este un drept real. El nu aduce nici o atingere dreptului de proprietate de stat".

[17] **Societatea pe acțiuni** este societatea ale cărei obligații sociale sînt garantate cu patrimoniul social, iar asociații sînt obligați în limita capitalului subscris.

Societatea cu răspundere limitată este acea societate comercială ale cărei obligații sociale sînt garantate cu patrimoniul social, iar asociații, în număr limitat, răspund numai cu cota lor socială.

Se exclude astfel implicit forma de **societate anonimă pe acțiuni**, singura compatibilă cu emiterea de acțiuni la purtător, care sînt nelimitat transmisibile, fără individualizarea dobînditorului. Circulația juridică a acțiunilor la purtător nu poate fi supravegheată ca în cazul acțiunilor nominative unde orice cesiune trebuie înscrisă în registrul persoanelor juridice existente, cu identificarea persoanei achizitorului.

[18] I. Rucăreanu, **Patrimoniul și capitalul societății mixte. Natura juridică a drepturilor societății mixte asupra bunurilor ce-i alcătuiesc patrimoniul**, în Societățile mixte constituite în Republica Socialistă România, Ed. Academiei R. S. R., București, 1976, pag. 153.

[19] I. Georgescu, **Drept comercial român. Societățile comerciale, vol. II**, București, Ed. Socec, 1948, pag. 634.

UN ANUME DOMN Hirschl ȘI ACOLIȚII LUI

Ca efect al aplicării unor mijloace și metode conjugate ale muncii de securitate, într-o seară de ianuarie 1975 au fost prinși în flagrant de transmitere-primire de documente secrete trei indivizi: cetățeanul austriac „Hirschl Ewans", reprezentantul firmei vest-germane „Herion", sucursala din Viena, și cetățenii români „Petre Trandafir", inginer la Centrala materialelor de construcții, serviciul import-export, și „Mihalca Ileana", fără profesie, ambii domiciliați în București.

In rîndurile care urmează ne propunem să descriem pe scurt cine au fost indivizii în discuție, ce activități ilicite au săvîrșit, cum a fost documentată activitatea lor infracțională de ofițerii din compartimentele informativ-operative care au lucrat cazul și ce implicații au avut faptele respective pentru statul nostru.

*

„Hirschl Ewans", *cetățean austriac, de naționalitate evreu, s-a născut în România în 1922. A absolvit liceul, apoi a devenit funcționar comercial la firma „Concordia" din portul Constanța. În 1945 a emigrat în Austria, unde s-a căsătorit cu „Leontina", originară din Brașov, cu care are un copil. In Austria a lucrat mai întîi la o firmă care se îndeletnicea cu plasarea șomerilor în diverse întreprinderi, apoi la alta — „Steinberger" — producătoare de aparatură electrică, la care a funcționat pînă în 1972, cînd firma a dat faliment. După ce în 1973 a urmat un curs de pregătire la Stuttgart, în R.F.G., în octombrie, același an, a fost numit reprezentant comercial, pentru România și Bulgaria, al filialei din Viena a firmei „Herion". Din 1968 a venit anual în țara noastră cu soția, ca turist, contactînd foști colegi de școală, vecini și prieteni din Dobrogea și Transilvania. Ca reprezentant al firmei austriece, „Hirschl" a vizitat unele întreprinderi de comerț exterior române, importatoare de produse și instalații pentru industriile petrolului, chimiei, materialelor de con-*

strucții și hidrotehnice. Era cunoscut ca un „comerciant" întreprinzător, cu experiență și inițiativă, avid după cîștiguri imediate și lipsit de scrupule în acest sens.

„Petre Trandafir" s-a născut în București, în 1934. Este inginer mecanic, căsătorit și are doi copii. Tatăl său a fost condamnat cu ani în urmă pentru delapidare. „Trandafir" a efectuat în 1969 o deplasare într-o țară capitalistă la o rudă îndepărtată. După absolvirea, în 1965, a Institutului Politehnic-București, Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini, a lucrat ca inginer la Uzinele „23 August" și apoi la fabrica „Progresul". Din 1970 a funcționat la Centrala materialelor de construcții, serviciul import-export, unde se ocupa de importul de utilaje pentru fabricile de beton celular autoclavizat, întocmind fișe tehnice și avizînd tehnic ofertele firmelor străine. Era cunoscut ca palavragiu, nesincer, dezordonat. Totuși, datorită funcției, avea acces la documente și date secrete.

„Mihalca Ileana" s-a născut în București, în 1944. A fost căsătorită cu un ospătar. Are un copil rezultat în afara căsătoriei, din concubinajul cu un străin. Locuia împreună cu părinții, într-o casă proprietatea acestora. A absolvit liceul și a urmat pînă în 1970 cursurile Facultății de cibernetică din cadrul A.S.E., fiind exmatriculată pentru absențe nemotivate, rezultate slabe la învățătură și imoralitate. În 1973 l-a cunoscut pe „Hirschl Ewans", cu care a început relații amoroase, acesta antrenînd-o ulterior în speculă cu obiecte de proveniență străină, schimb de valută și alte activități ilicite. Pînă la urmă l-a determinat pe străin să locuiască la ea. Cu ocazia Tîrgului internațional București, ediția 1974, „Hirschl" a folosit-o pe „Ileana", în mod neoficial, în unele activități protocolare. Apoi, pentru a ascunde organelor de stat române relațiile neoficiale, „Ileana" a servit ca om de legătură între comerciantul austriac și angajatul român „Petre", în activitățile lor ilicite.

Prin rețeaua informativă am fost sesizați că „Hirschl" manifestă interes pentru anumiți angajați români din întreprinderi de comerț exterior, de la care încerca, cu abilitate, să culeagă informații și date economice, oferindu-le cu „dezinteres" diferite „atenții" în obiecte ori sume de bani. În octombrie 1973, informatorul „Dan" ne-a semnalat că „Hirschl" s-a oferit să-i procure valută pentru perioada unei deplasări, pe care angajatul român urma să o facă în interes de serviciu, în Occident. Ulterior, i-a cerut lui „Dan" date despre ofertele concurenței, inclusiv prețurile, propunîndu-i, la alegere, fie deschiderea unui cont la o bancă dintr-o țară capitalistă, fie înmînarea unei sume în lei, în țară, pînă la 10% din valoarea contractului.

Printre persoanele pe care comerciantul străin le-a studiat și atras în activitatea sa ilegală a fost identificat și inginerul „Petre Trandafir", cu care a avut mai multe contacte neoficiale (despre care cetățeanul român nu-și informase șefii, conform legislației în vigoare). Astfel, la data de 13 ianuarie 1975, „Petre Trandafir" i-a predat lui „Hirschl Ewans", prin „Mihalca Ileana", ofertele concurenței și corespondența oficială legată de acestea, primind în schimb o sumă de bani. Patru zile

mai tîrziu, cu ocazia prinderii în flagrant, la percheziția efectuată asupra bagajelor străinului au fost găsite 13 documente (identificate și la percheziția secretă anterioară !). Înscrisurile respective au fost trimise pentru a fi apreciate la Centrala materialelor de construcții București și la I.C.E. „FOREXIM". În răspunsul său, Centrala materialelor de construcții confirmă că : „materialele de la pozițiile 1—4, referitoare la graifărul hidraulic, reprezintă documentația scrisă a unui proiect, pentru echiparea podurilor rulante de la fabricile de beton celular autoclavizat, întocmit la Timișoara, și sînt nedestinate publicității". Aceeași centrală precizează că : „poziția 6 reprezenta o ofertă a firmei «Bauer», pentru echipamentul graifărelor hidraulice, trimisă către I.C.E. «FOREXIM»", menționînd că „pînă la contractarea utilajului, oferta are, conform H.C.M. nr. 19/1972, art. 2 litera «c» caracter strict-secret". În adresă se specifică și „obligația casei importatoare de a elimina din conținut prețul extern", atunci cînd oferta se trimite spre avizare tehnică. Documentele de la pozițiile 7 și 10 sînt cotate tot ca strict-secrete, cu aceeași mențiune a obligativității eliminării elementelor de preț. Lista de la poziția 12, reprezentînd necesarul de piese de schimb din import pentru mașina de tăiat și malaxorul mobil, nu putea fi transmisă unui partener străin. În adresă se mai precizează că „«Petre Trandafir» putea deține documentele de la anumite poziții (specificate) dar nu avea dreptul să le scoată din întreprindere și să le transmită reprezentantului unei firme străine", iar altele (de asemenea specificate) „nu avea dreptul să le dețină". Totodată, întrucît salariatul nu a solicitat și nu a obținut aprobarea de a scoate și înstrăina nici unul dintre documentele înscrise în adresă, „scoaterea și înstrăinarea... este de natură să producă consecințe nefavorabile pentru economie..., unele dintre ele putînd conferi în tratative o poziție dominantă partenerului străin". I.C.E. „FOREXIM", la rîndul ei, consideră că documentele de la punctele 6, 7, 10, reprezentînd oferte, conform H.C.M. nr. 19/1972, art. 2, litera „c" au caracter secret pînă la semnarea contractului, dată după care acestea devin secrete de serviciu. Și I.C.E. „FOREXIM" apreciază că „transmiterea ofertei unei firme concurente poate influența negativ prețul, respectiv interesele părții române, la o eventuală contractare".

Iată, deci, valoarea documentelor găsite în bagajele comerciantului-spion.

Cu acel prilej, asupra lui „Hirschl" a fost găsit un bilet scris de „Petre Trandafir" la data de 13 ianuarie 1975 și care a ajuns la străin tot prin intermediul „Ilenei Mihalca". Biletul avea următorul conținut : „Stimate domn, vă rog respectuos să mă scuzați că revin pe această cale, cu rugămintea ca «diferența» să o aduceți sub forma unui obiect prețios (brățară, inel, medalion) la valoarea considerată. Nu uitați benzile. Vă aștept nerăbdător să veniți. Al dv." *(urmează semnătura)*. „Hirschl" a

recunoscut faptul că biletul s-a găsit asupra lui, ceea ce a și menționat în scris pe aceeași hîrtie : „Acest bilet s-a găsit la mine" (data și semnătura). „Petre Trandafir", la rîndul său, a menționat pe aceeași hîrtie : „Acest bilet a fost scris de mine și predat prin «Mihalca Ileana» domnului «Hirschl Ewans», în ziua de 14 ianuarie 1975, în momentul în care am avizat și oferta firmei «Herion», avizare pe care am făcut-o în mașina străinului ce era condusă de «Mihalca Ileana»" (data și semnătura).

În baza unei înțelegeri (avizată de conducerea firmei !), străinul urma să-i remită lui „Petre Trandafir" contravaloarea în lei a 21.000 șilingi (moneda austriacă), reprezentînd comisionul global pentru ce făcuse pînă atunci. Din suma respectivă, „Petre" a primit la 10 ianuarie 1975, la domiciliul său, 3.000 lei, urmînd ca diferența să-i fie predată, conform dorinței sale, în obiecte de valoare. Pentru viitor, „Hirschl" i-a promis românului pînă la 10% comision din valoarea contractelor ce se vor încheia cu firma ce o reprezenta și la care „Petre" își va aduce contribuția cu informații.

Percheziția domiciliară la „Petre Trandafir" a pus în evidență o parte din prețul trădării, materializată într-un magnetofon „Phillips", un casetofon „Blaupunkt" cu accesorii și 42 benzi magnetice, un aparat de fotografiat „Pentakon" cu teleobiectiv și blitz ș.a.

În ancheta efectuată în stare de libertate asupra lui „Hirschl", străinul a declarat că după vizita pe care i-a făcut-o lui „Petre" la domiciliu, în seara zilei de 10 ianuarie, acesta i-a predat, a doua zi, prin „Ileana", mai multe documente de la Centrala materialelor de construcții, privind documentația tehnică a concurenței. „Hirschl" a declarat că directorul filialei din Viena i-a indicat că poate oferi sume de bani și obiecte de valoare persoanelor care îl ajută în afacerile comerciale, în raport de importanța lor.

Ca și în alte cazuri rezolvate de organele de securitate, momentul primului contact între străin și român a fost hotărîtor. Astfel, în ancheta efectuată în stare de arest, „Petre Trandafir" a declarat : „L-am cunoscut pe comerciantul străin «Hirschl Ewans» în primăvara anului 1974, cînd s-a prezentat la I.C.E. «FOREXIM» la o ședință de contractare a unor ventile". Deci un contact oficial, dar punctul de plecare într-o relație personală ilicită, ceea ce atrage atenția asupra importanței relației oficiale în munca de contraspionaj, ca moment inițial posibil în desfășurarea ulterioară a unor activități ilegale. „La terminarea ședinței, continuă „Petre", a avut loc o discuție despre modul cum te poți recrea, iar eu i-am spus că mi-am cumpărat un casetofon, dar nu găsesc benzi. Dînsul mi-a spus că are acasă la gazdă, la «Ileana», cîteva casete disponibile... Mi-a dat numărul de telefon și m-a rugat să-l sun... L-am sunat și m-a invitat la dînsul". Apoi, după cum declară același, s-au revăzut la Tîrgul internațional București, pe urmă s-au sunat reciproc la telefon, s-au întîlnit pe la diferite restaurante — de cele mai multe ori în prezența și prin intermediul „Ilenei" — la „Crama domnească", „Rapsodia" etc.

De menționat că, uneori, „Ileana" sosea în curte la I.C.E. „FOREXIM" cu autoturismul pentru a se întîlni, a aduce sau a lua vreun material de la „Petre". În întreprinderea respectivă de comerț exterior au existat deci carențe în aplicarea legislației privind apărarea secretului de stat și relațiile cu străinii, creîndu-se un climat propice activității infracționale a unor elemente.

Astfel, în cadrul unor vizite reciproce la domiciliul lui „Petre", al „Ilenei", la restaurante, în autoturisme sau în stații de troleibuz au fost purtate discuții despre cilindri, ventile, prețuri, concurență, remunerări, de fapt despre frustrarea statului și îmbogățirea lor ilegală.

Avarismul și rapacitatea acestor elemente nu au lăsat loc remușcărilor sau măcar fricii. Cînd acestea au apărut, era după prinderea în flagrant.

O cunoștință veche a lui „Hirschl", căruia străinul i-a făcut o vizită acasă, a declarat : „Fiind în stare mărită de ebrietate, «Hirschl» mi-a spus de un aranjament... cu un delegat al unei firme de comerț exterior din București, care ar fi obligat față de el și care ar mai avea niște pretenții materiale. Mi-a arătat cu această ocazie o foaie de hîrtie cu un scris ce nu era al său, fără semnătură și antet, din care rezulta că este vorba de ceva obiecte de uz personal (brățară, ceas etc.). Nu am putut identifica mai mult, deoarece a băgat hîrtia în buzunar... Mi-a spus apoi : «Eu fac aici o afacere de care nu-ți dai seama, cu un cîștig nemaipomenit, un preț triplu. Cîștigă întreprinderea mea, cîștig eu, dar cîștigă și el... Am 51 de ani și destulă experiență... În ce privește pe «Ileana», ea mă iubește în felul ei și are speranța să scape de aici. Îi fac eu ieșirea ; o duc pînă la graniță, o bag în portbagaj și o trec în Austria..."

Cu altă ocazie, „Hirschl" confia unui conațional, reprezentant al aceleiași firme : „Dacă un ventil costă 260 mărci vest-germane, eu cer 360 și cîștig 100 mărci".

Elocventă este și continua antrenare pe care străinul i-a făcut-o lui „Petre" pe drumul trădării. La remarca „Ilenei" că lui „Petre" au început să-i crească pretențiile odată ce a cerut 15 000 lei, „deși i-ar ajunge 5 000 lei", „Hirschl" a replicat : „Nu. Lasă, acum la început, e bine așa. Pe urmă dacă a mușcat o dată din asta nu mai poate da înapoi. Cînd o să-l am la mînă, nu se va mai putea răzgîndi".

Toți cei care „au mușcat" din fructul avuției obștei au rămas cu gustul amar al unor pedepse binemeritate. Străinul a plătit cauțiunea și a plecat. Ceilalți doi își ispășesc pedeapsa cu închisoarea. E momentul să arătăm în final că în acest caz, ca și în altele, s-a cooperat bine între informativ, filaj, tehnic și anchetă.

Colonel Aristotel STAMATOIU
Căpitan Ioan-Sorin BOLDEA

TERORISMUL internațional

Cu ocazia Conferinței internaționale Interpol, care a avut loc la Paris între 23 și 26 februarie a.c., șeful delegației S.U.A. a predat delegației române un document confidențial *) al cărui conținut îl reproducem mai jos. Modul de redactare, termenii politici precum și poziția profesională și politică sînt cele ale guvernului și organelor de poliție din S.U.A. Publicarea traducerii documentului se face în scopul informării cadrelor de securitate cu privire la preocupările actuale ale organelor de urmărire penală din S.U.A., în lupta împotriva terorismului internațional.

Definiție

Caracteristicile „terorismului internațional" sînt următoarele : **în primul rînd,** ca și celelalte forme ale terorismului, este un act esențialmente criminal, care ia forma asasinatului sau omuciderii, răpirii, estorcării, incendierii, mutilării sau o asociere de alte acte care sînt considerate, de toate națiunile, drept criminale ; **în al doilea rînd,** terorismul internațional este motivat politic. Un grup politic extremist, convins de justețea cauzei sale, recurge la mijloace violente pentru a o susține, folosind unul din actele citate mai sus. Deseori, violența se exercită asupra unor oameni nevinovați, persoane care nu au nici o legătură cu motivarea actului terorist ;

*) Prezentat de **Robert A. Feary,** adjunct al secretarului de stat al S.U.A. și coordonator al activității de combatere a terorismului, la 19 februarie 1976, în fața Consiliului oamenilor de afaceri din Los Angeles.

în al treilea rînd, terorismul internațional depășește granițele naționale, prin alegerea unei ținte sau a unor victime străine, prin comiterea actului terorist într-o țară străină sau prin efortul depus pentru influențarea politicii unui guvern străin. Terorismul internațional acționează în străinătate sau împotriva unui diplomat ori a altui cetățean străin din țara sa, deoarece el crede că prin aceasta exercită cea mai mare presiune asupra guvernului său, asupra altui guvern sau asupra opiniei publice mondiale.

Teroristul internațional poate ori nu să-și asasineze victima sau victimele. În cazurile de răpiri, luări de ostatici, de obicei, scopul constă în uciderea victimei — deși deseori se întîmplă să o facă pentru a sublinia și realul pericol al amenințărilor sale. În alte cazuri, asasinarea unor persoane nevinovate este obiectivul urmărit în mod calculat, premediat, pentru a crea stări de presiune, de panică. Prin brutalitate și inspirarea de teamă el caută să-și impună cauza în fața celor care — printr-o acțiune sau inacțiune — pot să-l ajute să-și realizeze scopul.

Un exemplu : la 6 septembrie 1970, Frontul Popular de Eliberare a Palestinei (F.P.L.P.) a deturnat trei aeronave de pe ruta Europa—New York, spre Orientul Mijlociu. După ce pasagerii au coborît, avioanele au fost aruncate în aer. În acest caz, scopurile teroriștilor au fost următoarele : să atragă atenția opiniei publice mondiale asupra cauzei palestiniene ; să convingă opinia publică mondială că palestinienii nu pot fi ignorați în angajamentele din Orientul Mijlociu ; să demonstreze că ei au putere destructivă, pe care sînt gata să o folosească, nu numai împotriva Israelului, ci și împotriva altor guverne sau popoare, pînă cînd scopurile lor vor fi atinse.

Un alt exemplu grăitor : la 21 decembrie 1975, cinci teroriști internaționali profesioniști — un venezuelean, doi palestinieni și doi germani — au luat ca ostatici pe miniștrii țărilor O.P.E.C. de la Viena. Omorînd trei persoane, teroriștii au cerut și au reușit să facă publicitate cauzei arabe, prin radiodifuziunea austriacă, în final eliberînd ostaticii în Algeria. Scopul lor apare ca fiind acela de a determina guvernele mai moderate din Orientul Apropiat să adopte o politică mai aspră în domeniul petrolului și contra Israelului.

Istoric

Terorismul, ca formă a violenței în scopuri politice, este tot la fel de vechi precum istoria, poate chiar mai vechi. Accepțiunea modernă și-a căpătat-o prin 1790 de la „Statul Francez al Teroarei". Primul caz de terorism internațional este greu de stabilit. Totuși, istoricii citează pe rebelul marocan Raisuli, care a răpit, în 1904, un cetățean american și unul englez, forțînd guvernele Statelor Unite și Angliei să influențeze Franța în a-l determina pe sultanul Marocului să se conformeze cererilor lui Raisuli.

Faza actuală a terorismului internațional, cu care sîntem azi confruntați, se poate aprecia că a început odată cu deturnările de avioane, cam prin anul 1960. Grupurile teroriste din toată lumea au sesizat posibilitatea de publicitate prin deturnări de avioane și au început să folosească această cale, pentru a atinge obiective politice.

Începînd din 1968, palestinienii și alte grupări violente din cîteva

părți ale lumii au început să-și extindă activitățile lor teroriste în țări sau asupra diplomaților unor țări, care nu erau direct implicate în conflict, dînd o mare amploare violenței.

Terorismul modern

Din 1968 se observă o dezvoltare progresivă a folosirii terorismului internațional, pentru atingerea unor scopuri naționale, etnice sau de revoluționare politică a lumii. Se constată, de asemenea, o dezvoltare marcantă a informațiilor pe care le dețin, a antrenamentului și pregătirii lor, a colaborării financiare și operaționale între grupările teroriste din diferite părți ale lumii. Aceste grupări folosesc din ce în ce mai mult progresul tehnic, care le oferă posibilități pe care nu le-au avut în trecut, așa cum sînt : **transportul aerian** (Doi sau trei indivizi pot prelua controlul unui mare avion cu 200—300 pasageri, deturnîndu-l oriunde vor și aruncîndu-l apoi în aer cu sau fără pasageri la bord. Sau un avion în zbor poate exploda datorită unei bombe plasate în interiorul său.) ; **comunicațiile** (Astăzi, televiziunea, radioul și presa oferă teroristului posibilitatea de a acapara, aproape instantaneu, atenția opiniei publice asupra acțiunii sale. Și cum atragerea atenției opiniei publice asupra cauzei sale este unul din obiectivele majore urmărite, comunicațiile moderne se dovedesc de ajutor pentru terorism.) ; **armele** (Noi tipuri de arme se adaugă mereu arsenalului teroriștilor. De exemplu, rachetele SA-7, care pot fi transportate de un om, capabile însă să doboare un avion comercial. Două astfel de rachete au fost găsite asupra unor teroriști aflați la Roma, în 1973, din fericire înainte de a fi folosite. Sau bombele cu plastic.)

Obiective vizate de teroriști

Societatea modernă complexă oferă teroriștilor multe puncte vulnerabile. În afară de avioane, mai sînt vizate tancurile petroliere, rețelele electrice, conductele de gaze, centralele nucleare și altele. Teroriștii de azi pot provoca distrugeri cu mult mai mari decît în trecut.

Poziția S.U.A. în acest domeniu

Din 1968, guvernul american a fost confruntat direct cu acțiunile teroriste, avînd de rezolvat o serie de răpiri, deturnări de avioane, atacuri cu bombe, asasinate etc. comise de palestinieni, croați, tupamaroși, turci și alții.

În septembrie 1972, cu ocazia jocurilor Olimpice de la München, unsprezece atleți israelieni au fost uciși de teroriști, scenele fiind urmărite de sute de milioane de telespectatori.

Guvernul american luase pînă atunci măsuri antiteroriste, în special pe linia deturnărilor de avioane. Dar, după cazul de la München, fostul președinte Nixon și secretarul de stat, pe atunci Rogers, au hotărît adoptarea unor măsuri mai sistematice și mai eficiente. Președintele l-a însărcinat pe secretarul de stat să alcătuiască o „Comisie guvernamentală" pentru combaterea terorismului și, de asemenea, să stabilească o formațiune operativă a comisiei, un „grup de lucru", care este alcătuit din mebri ai „Comisiei guvernamentale" și specialiști din 12 agenții cu profil de combatere a diferitelor aspecte de terorism.

„Comisia guvernamentală" și „grupul de lucru" au o largă competență în a concepe și dispune măsurile cele mai eficiente pentru combaterea terorismului în S.U.A. și în străinătate.

„Comisia guvernamentală" se întrunește atunci cînd este necesar, iar „grupul de lucru" s-a întrunit pînă în prezent de 101 ori. Acesta este de fapt organul coordonator al tuturor eforturilor guvernului S.U.A., îndreptate împotriva terorismului. Cînd un terorist răpește un cetățean american în străinătate sau un cetățean străin pe teritoriul S.U.A., se alcătuiește un comandament de acțiune de către Departamentul de Stat, care conduce operațiunile de salvare a ostaticilor și de prindere a infractorilor.

Mijloace de combatere a terorismului

Din experiența practică a autorităților americane a reieșit că există trei căi principale de combatere a terorismului :

Culegerea de informații. Dacă se obțin informații cu privire la planurile teroristului, uneori se poate preveni activitatea pusă la cale. Cu ajutorul informațiilor au putut fi arestați teroriștii înarmați cu rachete SA-7, care se pregăteau pentru o acțiune de distrugere a unor avioane civile israeliene, aflate pe aeroportul din Roma. C.I.A., F.B.I. și alte agenții de informații își coordonează culegerea de informații din domeniul terorismului în strînsă colaborare cu „grupul de lucru".

Asigurarea securității instalațiilor sau a persoanelor vizate de teroriști. Securitatea aeroporturilor civile americane a fost întărită paralel cu încheierea de convenții bi și multilaterale antideturnare, astfel încît nu s-a realizat nici o acțiune de deturnare timp de trei ani (1972—1975). Securitatea diplomaților americani aflați în străinătate a fost mărită cu ajutorul autoturismelor blindate, cu gărzi din Marina militară, cu sisteme de TV în circuit închis și cu instruirea atentă a personalului.

A face terorismul nerentabil pentru teroriști constituie un obiectiv major, care se realizează prin cooperarea internațională. Amenințarea fiind internaționlă, ea poate fi înlăturată numai cu mijloace internaționale. Eforturile majore și inițiativa S.U.A., în cooperare cu alte națiuni, s-au depus, în special, în domeniul antideturnării. În consecință, s-au încheiat trei convenții asupra pirateriei aeriene, care au fost ratificate sau la care au aderat peste 70 de state membre ale Organizației Aviației Civile Internaționale. Ideea care a stat la baza acestor convenții a fost de a descuraja teroriștii prin internaționalizarea actelor lor criminale și crearea unei baze legale de prindere și pedepsire a lor. Dar nu întotdeauna eforturile au fost încununate de succes. Deturnările s-au diminuat ca număr dar mai mult datorită îmbunătățirii securității aeroporturilor decît convențiilor antideturnare. Prea puține țări sînt de acord să aresteze, să judece și să pedepsească sever pe deturnătorii sau teroriștii internaționali. (Propunerea S.U.A. din 1972 făcută la O.N.U., care ar fi obligat statele participante să urmărească și să extrădeze pe teroriștii internaționali, nu a fost susținută decît de circa șase națiuni. Această propunere a servit totuși ca bază de plecare pentru Convenția O.N.U., privind protecția diplomaților și a persoanelor oficiale străine, adoptată în 1973 dar care urmează a fi ratificată pentru a intra în vigoare.)

Firma „RAND" a calculat recent, pe baza experienței avute din 1968

pînă în prezent, că există șanse de 80% ca un terorist internațional, implicat într-un caz de răpire, să fie prins — viu sau mort.

Politica S.U.A. față de acțiunile teroriste

Din timp în timp, cetățeni americani aflați în străinătate sînt asasinați sau luați ostatici de grupuri teroriste internaționale. Care este politica S.U.A. în astfel de incidente ?

În ceea ce privește asasinatele, se caută împiedicarea sau dejucarea acestor acțiuni, prin culegerea de informații și asigurarea securității fizice a cetățenilor americani aflați în străinătate. Dacă totuși un american este asasinat, se face totul pentru ca infractorul să fie adus în fața justiției, iar măsurile de culegere de informații și securitate se intensifică în țara respectivă.

Cu privire la răpirea de persoane politice, poziția S.U.A. a fost subliniată de secretarul Kissinger, în august 1975, astfel : „Problema care se ridică în cazul unor atacuri teroriste împotriva cetățenilor americani nu trebuie văzută individual, ci în perspectiva miilor de americani care sînt în primejdie în toată lumea. În fiecare caz individual, tentația majoră este de a da curs cererilor formulate. Pe de altă parte, dacă grupurile teroriste vor ajunge la impresia că pot forța negocieri cu Statele Unite și pot obține satisfacerea cererilor lor, atunci vor fi salvate vieți într-un anumit loc cu riscul de a sacrifica sute de vieți în alte părți. De aceea, politica noastră este ca ambasadorii și diplomații americani să nu participe la negocieri pentru eliberarea victimelor teroriștilor ; teroriștii să știe că S.U.A. nu vor face negocieri și nu vor plăti răscumpărările solicitate de teroriști".

O lună mai tîrziu (septembrie 1975), secretarul a spus : „Cînd americanii sînt răpiți, ne aflăm întodeauna în mare dificultate, deoarece nu vrem să ne situăm pe o poziție care să încurajeze teroriștii în a răpi americani, în vederea începerii de negocieri, în scopul satisfacerii cererilor lor. Astfel, poziția noastră a fost, și este, de a nu negocia cu teroriștii. În diferite părți ale lumii se află mulți americani turiști, ziariști, nu numai diplomați, încît, pentru a asigura protecția tuturor, răpitorii trebuie să fie convinși că nu vor putea obține nici un beneficiu de la noi. Pentru aceste motive, guvernul american nu a plătit și nu va plăti răscumpărări, nu va elibera deținuți sau nu va satisface alte cereri șantajiste ale răpitorilor. Noi recomandăm această politică și altor guverne, companii particulare și persoane fizice. Noi contăm pe eliberarea ostaticilor americani, bazîndu-ne pe responsabilitatea asumată de guvernul respectiv, conform dreptului internațional, de a asigura protecția tuturor persoanelor în cadrul teritoriului național, inclusiv eliberarea ostaticilor. Noi considerăm că fiecare guvern are dreptul suveran de a decide, într-un incident de asemenea natură, cum să-și îndeplinească această responsabilitate".

Această politică pare rece și neplăcută. Dar puteți fi siguri că cei însărcinați cu rezolvarea cazurilor de răpiri de cetățeni americani în străinătate depun toate eforturile pentru eliberarea ostaticilor. Ambasada americană din țara respectivă și „grupul de lucru" din S.U.A. acționează prin toate mijloacele, cu energie și imaginație, aflîndu-se în contact permanent cu guvernul țării respective, furnizînd acestuia toate informațiile, echipamentul tehnic sau orice alt ajutor pe care acesta îl solicită, cu

excepția sfatului de cum ar trebui să se răspundă cererilor infractorilor. Decizia trebuie să fie luată exclusiv de guvernul țării în care s-a petrecut incidentul, care știe totuși că politica guvernului nostru este aceea de a nu accepta cererile teroriștilor.

Se întîmplă uneori ca guvernul țării respective să nu dorească sau să nu poată efectiv să-și exercite responsabilitatea eliberării ostaticilor. În astfel de cazuri nu rămînem pasivi. Noi putem desemna un intermediar pe lîngă guvernul țării gazdă a incidentului, putem solicita ajutorul unui guvern terț sau putem duce noi discuții cu răpitorii. Dar dacă purtăm aceste discuții, ele se referă strict la probleme ce privesc situația ostaticilor sau la aspecte de umanitarism. Nu se negociază, iar guvernul respectiv este informat permanent.

Uneori teroristul hotărăște cu premeditare executarea ostaticului sau se încăpățînează în a solicita satisfacerea cererilor lui, amenințînd că va ucide ostaticul. Dar în cele mai multe cazuri teroristul nu dorește să ucidă, iar cînd vede că încercarea sa de șantaj eșuează, el va începe să se gîndească și la eventualitatea eliberării ostaticului.

În cursul anului 1975, s-a observat o mai mare fermitate în soluționarea acestor incidente, din partea statelor membre N.A.T.O. S-a observat, de asemenea, o creștere a numărului de arestări și judecări ale teroriștilor, paralel cu înăsprirea pedepselor prevăzute de legile naționale pentru astfel de infracțiuni (în special în R. F. Germania).

Unii sînt de părere că înțelegem greșit situația, că acceptarea cererilor teroriștilor pentru a salva viața unui american nu ar avea nici un efect asupra securității altor americani aflați în străinătate sau asupra eforturilor depuse pentru combaterea terorismului. Această opinie este tentantă dar nu ne putem asuma răspunderea acceptării ei. Pe de altă parte, politica guvernului american de a nu negocia, de a nu face nici o concesie, este bine cunoscută de grupurile teroriste. Acest lucru avînd efecte importante, concretizate în faptul că nici o viață nu a fost pierdută.

Statele Unite nu au avut pînă în prezent cazuri de luări de ostatici sau atacuri teroriste întreprinse de grupuri teroriste internaționale pe teritoriul său. Dacă însă va fi cazul, guvernul nostru va adopta acasă aceeași politică de a nu negocia, de a nu acorda concesii. Sîntem convinși de temeinicia acestei politici și am observat că și alte guverne, care au trebuit să se confrunte cu acest tip de incidente, au ajuns la concluzia că fermitatea este singura soluție acceptabilă.

Noi am acționat ferm, în măsura prevăzută de legi, împotriva organizațiilor teroriste interne, cum ar fi : „Panterele negre", „Armata de eliberare simbioneză", „Vremuri clandestine" și „Armata de eliberare portoricană".

Cooperarea internațională împotriva teroriștilor

Un obiectiv central al luptei împotriva terorismului este realizarea unei cooperări internaționale pentru prinderea, judecarea și pedepsirea teroriștilor internaționali.

Dar acest obiectiv este greu de realizat deoarece multe țări nu aplică strict sancțiunile legale împotriva teroriștilor.

Țările comuniste mari — U.R.S.S. și China — par a împărtăși convingerea noastră că pirateria aeriană, sabotajul aerian și celelalte forme

ale terorismului internațional sînt o amenințare criminală împotriva societății civilizate și trebuie oprite. Dar aceste țări împărtășesc și opinia țărilor care consideră terorismul ca instrument al „războaielor de eliberare națională".

Succesiunea incidentelor teroriste internaționale în cursul anului 1975, care a culminat cu luările de ostatici din Viena și Olanda, a mărit îngrijorarea în fața percolului comun al terorismului internațional. Guvernul american speră că preocuparea și îngrijirea crescîndă față de problemele terorismului vor determina o atmosferă mai favorabilă și o receptivitate mai mare față de convenția propusă de delegația S.U.A., în 1972, Adunării Generale O.N.U. Printr-o scrisoare adresată O.N.U., în august 1975, secretarul de stat H. Kissinger a solicitat din nou adoptarea propunerilor americane din 1972 sau a unei convenții similare, ca problemă de prioritate absolută. În decembrie 1975, reprezentantul american la O.N.U. a susținut din nou această problemă care pînă în prezent nu a fost rezolvată.

Eficacitatea terorismului

Teroriștii internaționali au înregistrat fără îndoială succese tactice, realizîndu-și obiective ca : publicarea sau radio-difuzarea de manifeste, eliberarea teroriștilor deținuți sau plata unor răscumpărări. Și aceste succese au fost realizate cu puține pierderi pentru teroriști, cei mai mulți scăpînd urmăririi, iar cei prinși fiind eliberați de camarazii lor sau condamnați pe termene scurte. Dar grupurile teroriste internaționale au suferit și pierderi grele, în cursul unor atacuri, nereușind să-și realizeze nici unul din scopurile propuse, cu excepția publicității actelor prin presă (este cazul acțiunilor întreprinse în Israel, cazul de la Ambasada R.F.G. de la Stockholm etc.). Rezultatele obținute pînă în prezent de teroriști nu pot fi o sursă de curaj pentru aceștia. Cu siguranță că banda „Baader-Meinhof" sau „Armata Roșie Japoneză" nu au reușit să avanseze cauza lor nihilistă de „revoluționare a lumii". Răpirile și asasinatele comise împotriva unor diplomați în Brazilia, Guatemala, Argentina sau în alte țări ale lumii nu au adus cîștiguri politice teroriștilor. Acțiunile teroriste din Olanda au avut publicitate ca oricare alt eveniment.

Terorismul, în esență, are consecințe negative chiar pentru cauza urmărită de teroriști, care-și atrag oprobiul guvernelor și popoarelor.

Dacă ne referim la teroriștii palestinieni, trebuie spus că într-adevăr cauza palestiniană este mai larg cunoscută pe această cale a terorismului. Dar contra acestuia se opune repulsia tuturor popoarelor civilizate față de crimele comise de grupurile teroriste palestiniene la Lod, München, Khartum, în Israel și în alte părți. Declinul terorismului palestinian în ultimii doi ani poate fi explicat prin aceea că unii conducători palestinieni, mai moderați, ar fi ajuns la concluzia că terorismul este contraindicat în atingerea obiectivelor urmărite. Deci terorismul internațional nu este un succes pentru grupurile care-l practică.

Terorismul — o serioasă problemă mondială

Pînă în prezent, tributul plătit terorismului internațional, în morți, răniți și distrugeri de bunuri este relativ mic. S-a estimat că din 1968 pînă în prezent terorismul internațional a provocat moartea a circa 800 persoane (inclusiv teroriști) și rănirea a circa 1700. Distrugerea de bunuri, în special avioane, a fost, de asemenea, limitată.

Dar victimele omenești și pagubele materiale pricinuite de terorismul internațional trebuie apreciate în legătură și cu următoarele aspecte : cele mai multe aeroporturi din lume sînt, în prezent, păzite cu personal specializat, dotat (dacă a fost posibil) cu aparatură pe bază de raze X. Totuși, nici un transport aerian nu poate fi exclus de la un posibil atac terorist ; ambasadele S.U.A. sau ale altor state din Beirut, Buenos-Aires, Nicosia și din diverse capitale sînt bine păzite. Cu toate acestea diplomații nu pot să se deplaseze pentru rezolvarea problemelor lor fără să se teamă că vor fi răpiți sau uciși ; șefii de state lucrează și călătoresc în condițiile asigurării unei securități sporite ; poșta trebuie expusă razelor X pentru detectarea eventualilor explozivi introduși în scrisori ; autoritatea statului este micșorată dacă guvernul acceptă cererile teroriștilor de eliberare a unor deținuți, răscumpărări, publicitate etc. ; principiile și actele de justiție își pierd din autoritate dacă infractorii care comit astfel de oribile acte de violență sînt condamnați pe termene scurte sau sînt lăsați în libertate.

Nici una din aceste probleme nu a ajuns la situația critică. Dar, combinate, ele pot constitui un pericol serios pentru deteriorarea ordinii mondiale, dacă nu se va reuși să se stăpînească amenințarea terorismului internațional.

Viitorul terorismului

Într-un paragraf anterior, s-a arătat că victimele terorismului internațional în vieți omenești și bunuri materiale sînt relativ puține. Dar situația s-ar putea schimba în curînd. Noi arme se adaugă mereu arsenalului teroriștilor.

Progrese rapide se fac, în special în domeniul armelor individuale cu care este dotată infanteria. Riscul ca asemenea arme, care pot fi folosite împotriva avioanelor civile, supertancurilor petroliere etc., să ajungă în mîinile teroriștilor este evident. Deoarece instalațiile nucleare se înmulțesc, cantitatea răspîndirii geografice a plutonului sau a altor materiale fisionabile vor cunoaște o creștere mare, posibilitatea amenințărilor teroriste nucleare, bazate pe producerea ilicită a bombelor atomice, pe arme nucleare furate ori sabotarea instalațiilor nucleare, poate să crească. De asemenea, amenințările bazate pe folosirea de agenți chimici sau biologici (gaze ori bacterii patogene) pot deveni plauzibile.

Ar folosi teroriștii astfel de arme ? Probabil nu. Ar fi putut deja să

atace orașe cu aerosoli toxici, dar nu au făcut-o. Teroriștii, cel puțin cei raționali, caută, în principal, să influențeze oamenii, nu să-i ucidă. Moartea a mii sau zeci de mii de persoane ar putea determina o poziție radicală împotriva celor iresponsabili și a cauzei lor. Dar posibilitatea unor amenințări nucleare, chimice sau biologice, în special din partea anarhiștilor, este reală, șansele unor asemenea amenințări, deși mici, presupun un risc care trebuie suportat.

Există și un alt pericol viitor, acela al grupurilor teroriste internaționale „de închiriat“, pe care le-am observat deja în stadiul incipient. Un guvern poate folosi astfel de grupuri pentru a ataca, a alarma sau a răsturna un alt guvern ori o organizație internațională.

Unii apreciază că în viitor vom asista la o reducere a incidentelor armate deschise, paralel cu recrudescența violenței subversive și teroriste practicată de guverne sau elemente subguvernamentale, care vor folosi ori vor amenința cu folosirea armelor citate mai sus societățile moderne vulnerabile. O lume cu mai multe „Ulster“-uri poate fi, din punct de vedere statistic, mai sigură decît lumea din ultimii 60 de ani, în care au avut loc atîtea conflicte majore, dar va fi o lume nesigură, amenințată permanent de atacurile teroriste.

Concluzii

Lipsa de umanitate a omului față de om nu este limitată la război. Terorismul produce, de asemenea, suferințe brutale oamenilor nevinovați. Astăzi îi putem vedea consecințele, aproape zilnic, în acte de terorism intern sau internațional.

Pentru combaterea terorismului internațional, S.U.A. au prezentat Adunării Generale O.N.U. în 1972 un proiect de convenție pentru prevenirea și pedepsirea anumitor acte de terorism internațional. Ideea care stă la baza acestei convenții este aceea că statele trebuie să-și rezolve singure, în conformitate cu legile naționale, actele de terorism împotriva persoanelor comise în limita granițelor lor. Totuși, cînd teroriștii șantajează statele prin acte comise pe teritoriul altor state ori în spațiul aerian sau în apele internaționale, dreptul internațional impune obligația statelor care ratifică convenția de a urmări sau extrăda pe teroriștii respectivi. Dacă convenția va fi ratificată de mai multe state și va intra în vigoare, terorismul internațional va primi o lovitură grea, poate fatală.

Interdependența tehnologică a lumii moderne dă posibilitate teroriștilor să realizeze și să facă publice acte de terorism în moduri care acum cîțiva zeci de ani nu erau posibile. Comunitatea internațională trebuie să stopeze modernizarea barbarismului, înainte de a fi transformată în victimă, prin acte de terorism pînă acum numai imaginate.

(Material reprodus din buletinul informativ „Interpol", nr. 16/17.III.1976)

DOCUMENTAR

SPIONAJUL TURC

Avantpost răsăritean al N.A.T.O., Turcia a încercat să-și modernizeze activitatea informativă și să sondeze în țările din Peninsula Balcanică, inclusiv România, spre a afla poziția cercurilor conducătoare din aceste țări față de ea și față de marile puteri occidentale, mijloacele de apărare, efectivele militare etc., paralel cu desfășurarea unor activități naționaliste în rîndul persoanelor de naționalitate turcă și tătară.

Activitatea informativă sub acoperirea diplomatică în țara noastră a devenit mai intensă de prin 1937, odată cu crearea unor secții noi în structura reprezentanței diplomatice a Turciei la București: militară, presă, economică, politică internă, precum și a secției speciale din cadrul Consulatului din Constanța, care instruia rezidenturile din Galați, Brăila, Constanța și din insula Ada-Kaleh.

După 1944, Turcia a intrat tot mai mult sub influența anglo-americană, inclusiv din punct de vedere al activității informative.

După 23 August 1944, politica Turciei față de țara noastră a urmărit împiedicarea instaurării unui regim democrat-popular în România. La 24 august 1945, ministrul Turciei la București declara: „Turcia nu va admite niciodată să se întindă comunismul în Balcani".

Istoria luptei dintre spionajul turc și securitatea română de atunci și pînă astăzi a făcut cunoscute, mai mult sau mai puțin, opiniei publice unele cazuri printre care: sprijinul dat de cadre și agenți ai spionajului turc P.N.Ț. și P.N.L. în 1945; calomnierea guvernului dr. Petru Groza; intensificarea activităților naționaliste în rîndul populației turco-tătare din Dobrogea; reactivizarea vechii agenturi și recrutarea de noi agenți (în colaborare cu spionajul englez și american); descoperirea, în 1949, a unei rețele de spionaj formată la Istanbul dintre fugari de origine română, care au avut sarcina să culeagă și să transmită informații despre efectivele și dotarea armatei, dislocări de trupe, obiective economice, să pătrundă în rîndurile P.C.R. și în aparatul de stat etc.; demascarea în 1952 a activității rezidentului turc Edip Aly (hoge al geamiei și administrator al cimitirului musulman din București), precum și a lui S. Alexandru, A. Caramfil și a altora, care au furnizat informații diplomaților-spioni turci Menemencioglu Turgut și Fazil Giboglu; depistarea spionajului efectuat de diplomatul Celal Calislar și a agenturii sale; documentarea activității de spionaj a atașatului militar Faruk Atesdagli, expulzat în 1954, revenit apoi ca atașat cultural, a lui Rauf S., a diplomatului Ozgur Mehmet, expulzat în anul 1964, a navigatorului Mufit Suat, venit să reactiveze agenți lăsați în conservare, a lui Ahmet Sadik ș.a.

Din date certe se cunoaște că Turciei, și în prezent, i-a fost atribuit de N.A.T.O. un rol foarte important în culegerea de informații din România, avînd în vedere tocmai faptul că serviciul de informații turc are experiență în activitatea informativă desfășurată în țara noastră unde, așa cum am arătat, a avut organizate mai multe rețele de spionaj și dispune de o bază constituită din unele elemente din rîndul populației de naționalitate turcă.

Pornind de la aceste informații, vom puncta citeva aspecte privind principalele organe de informații și contrainformații ale Turciei și activitatea lor împotriva țării noastre.

A. Organe de coordonare și dirijare

Consiliul național de securitate, înființat în 1961, este un organ politico-militar, care coordonează și dirijează activitatea tuturor serviciilor informative. C.N.S. este condus de șeful statului și din el fac parte șeful guvernului, miniștrii apărării, de interne, de externe, șeful Marelui Stat Major al armatei, comandanții armatelor terestre, aeriene și al marinei. La unele ședințe sint invitați și șefii serviciilor informative.

B. Organe executive

1. Serviciul național de informații (Milli Istihbarat Teskilati—„M.I.T."), creat în baza Legii nr. 644 din 6 iulie 1965, este principalul organ de spionaj al Turciei, condus de Hamza Gürgüc, subordonat direct șefului guvernului. Printre atribuțiile acestui organ sint: culegerea de informații politice, economice, științifico-tehnice; prelucrarea și prezentarea lor și a propunerilor privind politica de securitate națională șefului guvernului; coordonarea legăturii între toate serviciile informative (siguranța, jandarmeria, organele de informații ale Marelui Stat Major, Direcția generală a presei și informațiilor, Agenția de știri „ANADOLU"); elaborarea măsurilor de apărare a secretului de stat; organizarea de acțiuni psihologice; întocmirea de planuri de colaborare cu armata și cu compartimentele ei specializate în informații și contrainformații militare.

„M.I.T." este format din: Direcția generală de informații (compartimentul principal de spionaj politic, economic, științifico-tehnic și militar); Direcția generală a serviciilor naționale de securitate (compartimentul principal de informații politice interne, contraspionaj, investigații și filaj, cenzură, tehnică operativă, anchetă); Direcția generală de apărare psihologică (compartimentul în care se organizează acțiunile de influențare a opiniei publice prin intermediul mijloacelor mass-media, crearea campaniilor de spionomanie, stimularea apariției în străinătate a presei de limbă turcă, a cluburilor, a unor grupări religioase ale persoanelor de origine turcă, precum și întocmirea de fișe pentru persoanele ce urmează să fie numite în funcții importante în stat). Mai sint și alte direcții, dintre care una — cea de informații și contrainformații militare — asigură și legătura cu Marele Stat Major, avind o dublă subordonare.

Serviciul național de informații are și secții teritoriale, cum ar fi cele din Istanbul, Izmir, Trabzun, Erzurum și altele.

Cadrele acestui serviciu sint selecționate, cu prioritate, din rindul ofițerilor forțelor armate, ai siguranței, poliției și jandarmeriei, asigurîndu-se ca acestea să aibă o bună pregătire generală, să posede studii superioare, să cunoască limbi străine și să aibă aptitudini pentru munca informativă.

„M.I.T." folosește ca acoperire pentru cadrele sale instituții și întreprinderi de stat sau particulare, printre care cel mai frecvent: Ministerul Afacerilor Externe (în special Direcția consulară), Ministerul Comerțului (în special compartimentul de comerț exterior), Ministerul Turismului, Direcția generală a presei și informațiilor de pe lingă Consiliul de Miniștri (în special sectorul atașaților și corespondenților de presă), Agenția de știri „ANADOLU" etc.

2. Serviciul de informații și contrainformații al armatei turce este format din Departamentul general de informații din Marele Stat Major, condus de generalul Recai Engin, Departamentul de prelucrare a informațiilor și întocmirea de planuri de apărare, Direcția de informații pentru aviație, Direcția de contrainformații și a legăturilor cu „M.I.T.". Sarcinile pentru munca informativă în exterior sint elaborate în comun apoi transmise la rezidențele din exterior.

3. Direcția generală a siguranței este principalul organ de contrainformații și polițienesc, subordonat Ministerului de Interne. Printre atribuțiile sale sint: culegerea de informații despre minoritățile naționale, mișcări politice interne, activitatea religioasă, refugiații și emigranții străini aflați în Turcia, controlul pașapoartelor și acordarea vizelor, cenzura filmelor și spectacolelor, depistarea contrabandei de armament și stupefiante, paza locurilor și instituțiilor publice, supravegherea nomazilor și a traficului pe drumurile publice, coordonarea școlilor speciale și a institutului superior de poliție, asigurarea legăturii cu „INTERPOL"-ul, activitatea de cifru. De asemenea, centralizarea și selecționarea informațiilor ce urmează să fie predate la „M.I.T.".

4. Comandamentul general al jandarmeriei (ființează în baza Legii nr. 1706 din 12 iulie 1930) este organul care are sarcina de a asigura securitatea și liniștea publică în locurile unde nu sint unități de siguranță și poliție, paza penitenciarelor, conducerea și folosirea trupelor de intervenție și de comando. Comandamentul general al jandarmeriei face parte din Ministerul de Interne fiind totodată subordonat — pe linia pregătirii de luptă — și Marelui Stat Major. Organele sale teritoriale au la bază împărțirea administrativă: „vilaete" (județe), „ilçe" (plăși), comune etc.

Obiectivele urmărite de serviciul de informații turc în țara noastră

Din date certe rezultă că organele de informații își desfășoară activitatea de culegere a informațiilor pe baza unui plan de căutare a informațiilor cu tematică și obiective bine definite și cu ordine de priorități, stabilite în funcție de necesități. Informațiile cuprinse în plan sint categorisite în „informații de documentare" și „informații secrete". În ambele cazuri se cer menționate în afara gradului de veridicitate și aprecierea lor din punct de vedere strategic.

Domeniile vizate sint:

Politico-social: date de studiu despre persoane cu funcții de răspundere, reprezentarea naționalităților conlocuitoare în organele conducătoare; activități și hotărîri interne de partid și de stat; eventuale „influențe străine" asupra politicii naționale; politica economică, măsuri luate pentru a împiedica creșterea deosebirilor dintre diferite zone; gradul de atașament al poporului față de conducere; inițierea unor reforme administrative; conduita reprezentanților români la O.N.U. și în alte organizații și organe internaționale, la congrese, conferințe, înțelegeri, pacte, tratative și tratate, uniuni; legături politico-diplomatice; motive de tensiune și cauze de conflicte; propagandă politică, religioasă, națională; activitatea ideologică și de educație; populația țării (natalitate, mortalitate, emigrație, pe zone); măsurile de stimulare a creșterii populației; particularități ale poporului român (etnice, lingvistice, profesionale, obiceiuri, datini, sărbători, tradiții, ceremonii, folclor); politica statului

față de religie; situația invățămintului; organizarea tineretului; planurile de sistematizare a județelor, orașelor (procesul de urbanizare); politica sanitară, boli mai frecvente; situația locuințelor, cutremurelor, inundațiilor, măsuri de ocrotire și prevenire a imbolnăvirilor, numărul medicilor, farmaciștilor, chimiștilor și al altor cadre sanitare raportat la populație, sistemul de asigurări sociale, nivelul de trai.

In mod deosebit, spionajul turc se interesează de populația de origine turcă: numărul și ritmul de creștere, concentrări etnice, situația lor economico-socială, drepturile și obligațiile juridice, presa și invățămintul in limba turcă.

In acest an, un interes deosebit au acordat obținerii de informații privind politica Romăniei in problema Ciprului.

Militar: organizarea și bugetul Ministerului Apărării Naționale; sisteme și surse de mobilizare și trecere in rezervă; rolul pe care armata il are in viața politică a țării; potențialul uman și material; disciplina și moralul trupelor; planuri de operații naționale și internaționale; aplicații și manevre comune; ințelegeri și convenții internaționale la care R. S. Romănia este parte; poziția țării noastre in cadrul Tratatului de la Varșovia; forțele terestre, aeriene și maritime; identificarea și localizarea unor subunități, unități și mari unități de infanterie mecanizată, blindate, artilerie antiaeriană, vinători de munte, parașutiști, „comando", rachete, grăniceri, telecomunicații, transporturi, fortificații, arma chimică, spitale militare, tabere de vară; măsuri impotriva armelor de nimicire in masă; pregătirea pentru luptă in condiții speciale (in zone fortificate, cartiere locuite, păduri, munți, pe zăpadă și ger, acțiuni de desant, de partizani, inaintarea cu amfibii); invățămintul militar (inclusiv identificarea celor ce merg in țări străine pentru instruire, specializare, precum și a străinilor ce vin din alte state); remunerarea cadrelor; cazuri de dezertări; metode de stimulare și sancționare; documente militare (hărți, planuri, regulamente); apărarea litoralului și a frontierei convenționale; aprovizionarea armatei (depozite, baze); zone interzise, instalații militare; proveniența armamentului din dotare; intrebuințarea laserului in știința, tehnica și medicina militară; protecția antiradiație, radiolocația.

Interesează, de asemenea, efectivul, competența și pregătirea gărzilor patriotice și de tineret și cooperarea dintre acestea, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne. (Despre Ministerul de Interne interesează: organizarea, recrutarea și pregătirea personalului, misiuni și competențe; mijloace, metode și procedee de activitate; modul de cooperare dintre diferite unități sau cu alte instituții și organizații interne; cooperarea cu alte state sau organizații internaționale; calitatea și efectivele cadrelor; dotarea tehnică, materială, financiară; raporturile cu populația; trupele de securitate; cadre de conducere din securitate și miliție; șefi ai penitenciarelor, centrelor de reeducare; rețeaua informativă; comandanții școlilor militare.)

Economic: situația economică generală și politica economică; planificarea forței de muncă; muncitorii ce lucrează in străinătate; acumulări de capital (național, străin); sistemele de irigații și drenaje; exploatarea uraniului, fierului, cromului, gazelor naturale; existența centralelor termo și hidroelectrice și amplasarea centralei atomoelectrice; date despre uzinele de aluminiu, cupru, oțel și fier; fabrici de producție și reparat armament și de explozivi; uzine de avioane; fabrici de medicamente, de produse chimice, sintetice, plastice; participarea noastră la tirguri internaționale; situația comerțului exterior (import, export); existența depozitelor și silozurilor; aportul turismului la economia națională; situația aurului, devizelor, creditelor; bugetul (din care cheltuieli pentru apărarea națională); paritatea monedei și fluctuația (devalorizare și reevaluare); legăturile R. S. Romănia cu Piața Comună și C.A.E.R., cu lumea arabă și alte organizații și zone economice; acorduri comerciale și vamale, despăgubiri de război; planul de trecere de la economia de pace la economia de

război; situația stocurilor; raporturi și relații cu O.E.C.D., I.M.F., B.I.R.D., G.A.T.T., U.N.C.T.A.D., E.F.T.A. Informații și date despre transporturi și telecomunicații: transporturile feroviare; zone in care urmează să inceapă lucrări cu prioritate, linii decovil, de centură, construcția metroului, rezistența liniilor, fabrici de piese de schimb și materiale, accidente, fabrici de producție și reparație de locomotive și vagoane, depouri, importanța economică și militară a căilor ferate; transporturi rutiere; trecători și intersecții, puncte vulnerabile, surse și stații de combustibili, conducte, importanța economică și militară; transporturi navale (cheiuri, rampe, canale, baraje, depozite, flota și folosirea ei in situații de război, sănile de lansare, șantierele și intinderea lor, posibilități de montare a armamentului pe vasele civile, puncte vulnerabile, capacitatea de evacuare din porturi); transporturi aeriene; cluburi aviatice, colaborarea dintre aviația civilă și militară, aeroporturi și spații de aterizare posibile și de parașutare; organizarea comunicațiilor — poșta, telefon, telegraf, telex, radio, T.V. (posibilități de interceptare a convorbirilor telefonice, fabrici de materiale de telecomunicații, cabluri subacvatice, stații de emisie și retransmisie, relee, interpuneri și bruieri, sisteme de control și radiolocație, radioamatorismul, planuri de comunicații de război și ințelegeri și protocoale referitoare la comunicații militare și civile).

Tehnico-științific: dezvoltarea cercetării proprii fundamentale și aplicative (in special in electronică, mecanică, energetică, chimie, biologie, toxicologie, pesticide, energia nucleară, tehnologia laser, substanțe chimice de război, echipament și materiale de geniu, construcția de nave, avioane și elicoptere, sisteme de aprindere și teleghidare a rachetelor, armament, bazele de invățămint și cercetare științifică, oameni de știință, experți, ingineri).

Indiferent de domeniul de exploatare, spionajul turc caută date și informații biografice despre personalități sau persoane care s-au afirmat ori se afirmă in politică, știință, tehnică, armată, economie, religie, artă, cultură, presă etc., căutind să afle studiile, specialitatea, cunoștințe de limbi străine, starea civilă, trăsături predominante (caracter, pasiuni, vicii, calități, obiceiuri, inclinații), situația materială, gradul de satisfacție față de muncă și rezultatele obținute, operele acestora, concepții de bază (politice, sociale, militare, economice), simpatia față de Turcia, patriotismul lor etc.

In vederea obținerii informațiilor căutate, serviciul de informații se folosește de cadrele și agenții introduși in țara noastră in rindul diplomaților, turiștilor, comercianților, vizitatorilor la rude, navigatorilor, ziariștilor, interogarea fugarilor și repatriaților etc.

Un rol important in culegerea de informații este rezervat cadrelor și agenților ce activează sub acoperire diplomatică. In ultimii ani, numărul lor a fost mărit, majoritatea fiind cadre, agenți sau foști ofițeri ai forțelor armate.

De menționat că rolul cel mai activ revine atașaturii militare — incadrată in permanent de către doi ofițeri la post.

Mijloacele și metodele de culegere de informații sint cele clasice: agentură, observări directe, exploatarea informativă (in orb), exploatarea presei, schimbul de informații etc.

In recrutarea de agenți se orientează spre cei de naționalitate turcă și, ca o particularitate, mizează foarte mult pe exploatarea sentimentelor religioase, in procesul recrutării făcindu-se apel la preceptele Coranului, respectivii fiind puși să jure credință lui Alah. Cadrele cele mai active sint cei doi atașați militari care folosesc intens metoda observării și care, conform planului aprobat de Direcția generală de informații din Marele Stat Major, fac numeroase deplasări de informare — in intervalul 1975—1976 au făcut peste 20 de deplasări — pe trasee dinainte stabilite (care

la aproximativ 2 ani se repetă), cercetind zonele respective sub aspect geografic, economic, social și în special militar, căutind să verifice existența în continuare a obiectivelor deja cunoscute, precum și obținerea de noi informații.

Toate aceste date sint apreciate prin prisma unor eventuale operațiuni militare.

De menționat că aceștia își intensifică deplasările în provincie în anotimpurile de tranziție, profitind de o mai bună vizibilitate datorită defolierii copacilor. Faptul este recunoscut de unul dintre atașații militari turci: „Obiectivul de la Ploiești nu l-am putut identifica. Am trecut de mai multe ori prin zonă, dar sint foarte mulți copaci. O să trebuiască să ne deplasăm cind vor cădea frunzele copacilor".

Acestor deplasări de multe ori caută să le dea aspect turistic. La recentul control pe care l-au avut, generalul venit în inspecție le indica să folosească în mod intens această cale, care „este foarte eficace și dacă se respectă instrucțiunile este lipsită de risc" însă, în același timp, le atrăgea atenția că principalul mijloc pentru obținerea de informații sint „contactele personale". Pe lingă unități militare se deplasează cu viteză mică (10—15 km/oră), fotografiind sau filmind, caută să le ocolească pe căi lăturalnice, simulează că rămin în pană în apropierea acestora etc.

Cu aceeași ocazie li s-a trasat ca sarcină expresă să „nu neglijeze litoralul", să identifice noi unități militare, iar atunci cind fac schimb de informații să fie atenți să nu dea mai mult decit primesc. „Acordați prioritate informațiilor militare și economice, fără a neglija celelalte domenii. Ne interesează totul, absolut totul, pină și informațiile sociale. Fotografiați toate obiectivele, inclusiv cele civile. În ultimul timp ne interesează informații cu privire la transport. De fapt, ne interesează transportul în întreaga zonă balcanică, însă în mod deosebit în România și Bulgaria. Ne interesează informații cu privire la drumurile terestre (necerute pină acum), căi ferate și transportul naval și aerian. Vrem să cunoaștem podurile noi".

În ultimul timp cadrele spionajului turc caută să afle sistemul nostru de apărare antiaeriană.

Dar cadrele și agenții spionajului turc nu acționează numai ca atașați militari, ci și sub alte acoperiri.

Ilustrativ, în acest sens, este cazul diplomatului G.K., care a activat la București sub acoperirea de secretar II.

Avind unele indicii că ar fi cadru al serviciului de informații, s-a acționat în mod corespunzător, luindu-se măsuri operative încă de la intrarea sa în țară. Astfel, în compartimentul de tren în care călătorea diplomatul, s-a urcat „întimplător" și informatorul „Vasilescu", inginer, conațional cu el, cu domiciliul într-un oraș de provincie însă care, prin natura serviciului, venea des în București. Inițiativa intrării în contact a fost lăsată diplomatului care în discuții a căutat să obțină cit mai multe date de studiu despre el și familia sa, notindu-și adresele unde poate să-l găsească.

Ajuns la București și-a manifestat dorința să se mai vadă, deoarece el, venind pentru prima oară în țara noastră, nu cunoaște pe nimeni. După o perioadă relativ scurtă, G.K. s-a deplasat pe un traseu care trecea și prin localitatea unde spusese „Vasilescu" că domiciliază atit el cit și părinții săi. Ajuns în oraș, diplomatul cu

soția au parcat mașina și pe jos au trecut prin fața locuinței și apoi s-au interesat cine locuiește la adresa respectivă. Întors la București a trimis o scrisoare banală prin care îi comunica că dorește să-l vadă și cind are drum să-l viziteze, indicindu-i adresa unde poate să-l găsească.

La a doua vizită, diplomatul s-a oferit să-l conducă cu mașina proprie în orașul de reședință, motivind că dorește ca împreună cu soția să cunoască zona Dobrogei. Ajuns în orașul de reședință a lui „Vasilescu" și-a manifestat dorința de a-i cunoaște părinții, lucru acceptat. Diplomatul a lăsat mașina la marginea orașului, afirmind că „așa e mai bine".

În discuțiile purtate, în special cu părinții lui „Vasilescu", care aveau și unele manifestări naționaliste, diplomatul a căutat să verifice și să aprofundeze studiul. Ulterior, paralel cu studiul, a început să-l exploateze informativ privind obiectivele economice din zonă, cit și despre poziția și situația naționalității turce din țara noastră.

De menționat că studiul asupra lui „Vasilescu", G.K. l-a făcut prin discuții și cu diverși conaționali care vizitau ambasada sub diferite motive.

Încă de la început, în mod abil, pentru a nu-l speria, diplomatul l-a instruit pe „Vasilescu" să nu folosească telefonul pentru a-și anunța vizita, iar ulterior îi fixa ziua și ora cind îl aștepta.

Convingindu-se că „Vasilescu" corespunde pentru a fi folosit în culegerea de informații, avind impresia că el este cel care l-a descoperit și l-a cultivat, a început să-i ceară informații despre unele obiective economice, instruindu-l corespunzător cum să culeagă informațiile.

Pe lingă diplomatul G.K. despre care, între timp, din măsurile informativ-operative luate rezultase cert că este cadru al serviciului de informații — profitind de dorința sa de a intra în cercul intelectualilor de naționalitate turcă, au mai fost infiltrați încă doi informatori, specialiști în turcologie, respectind și de această dată regula ca inițiativa intrării în contacte „să-i aparțină".

Și în aceste cazuri a procedat similar, căutind totodată cointeresarea lor, iar cu ocazia unui control raporta șefului său, venit la București sub acoperirea de curier diplomatic, „realizările sale".

De menționat că diplomatul a folosit intens metoda exploatării informative a diferitelor persoane din anturajul său, ajutat fiind de soție cu care stabilea, înaintea întilnirii cu persoanele respective, tematica discuțiilor și o instruia ce probleme să abordeze. Semnificativă, în acest sens, este afirmația sa în discuția cu un coleg: „cind primesc vizite, eu îmi pregătesc 50—60 de întrebări din industrie, agricultură, cultură, etc, și în felul acesta reușesc să obțin, provocind și o discuție contradictorie, informații secrete".

În acest caz a rezultat clar conlucrarea ce există între diplomații și atașații militari, în realizarea planului de culegere de informații, aceștia cerind și informindu-se reciproc pe domeniile lor de responsabilitate.

Așa cum am mai arătat, serviciul de informații turc a folosit și folosește în

continuare in mod intens in culegerea de informații persoane din conducerea religioasă a comunității musulmane.

Astfel, un alt diplomat a luat in studiu pe „Osman", absolvent al seminarului musulman din Medgidia care fusese urmărit și atenționat cu ani în urmă pentru activitate naționalistă și propagandă emigraționistă. Acționind pe acest fond și folosind interesul lui „Osman" de a ocupa postul de hoge, l-a contactat cu prilejul unor sărbători musulmane și apoi i-a condiționat angajarea sa in schimbul furnizării de informații. Paralel, diplomatul, ținind cont de unele greutăți materiale, pentru a-l cointeresa, i-a dat in mai multe rinduri sume apeciabile de bani.

Lui „Osman" i s-au cerut informații din domeniile menționate și in special a fost folosit in studierea unor intelectuali de origine turcă.

Intilnirile aveau drept acoperire unele participări la slujbele religioase de la geamie sau de la cimitirul musulman.

De asemenea, conform instructajului, activitățile protocolare sint folosite intens în exploatarea informativă, schimb de informații cu omologii lor și chiar intilniri cu agentura. Numai in ultimul an și jumătate ei au participat la circa 80 de recepții. Atașații militari turci fac schimb de informații cu atașații militari ai Marii Britanii, S.U.A., Finlandei, Franței, Italiei, Egiptului, Indiei, precum și ai altor state.

Uneori, cadre ale „M.I.T." revin în țara noastră ca diplomați după ce au dus activitate informativă sub alte acoperiri. Astfel, Adam Mehmet — de profesie ofițer de marină, absolvent al Școlii superioare de marină comercială — a lucrat ca ofițer pe vasul „Abdulah" venind de multe ori la Sulina și Galați. Bun cunoscător al limbilor franceză, engleză și română, Adam Mehmet a fost numit la Consulatul turc din Constanța. De la venirea la post Adam Mehmet a manifestat interes deosebit pentru informații și date economice, politice și militare despre țara noastră, prin agentură (sens in care a preluat un agent recrutat anterior de alt ofițer), prin observare directă (a făcut citeva călătorii in circuit la Tulcea, Sulina, Galați, București, Drobeta-Tr. Severin, Timișoara, Cluj, Tirgu-Mureș, Brașov, Ploiești), prin exploatare informativă (revenind in discuții cu interlocutorii asupra problemelor ce-l interesau).

Alte ori, foștii diplomați vin sub alte acoperiri, așa cum este cazul fostului atașat militar R.S., expulzat in anul 1964, care a incercat să intre in țară sub acoperirea de comandant de vas.

★

Destinderea in politica internațională, dezvoltarea raporturilor bilaterale sint folosite de serviciul de informații turc pentru a trimite cadre și agenți și sub alte acoperiri. Se remarcă in mod particular venirea ca turiști a unor foști ofițeri superiori ai armatei turce sau din organele de poliție, a unor fugari din perioada anilor 1947—1952, care, fără excepție, au fost anchetați și exploatați informativ, precum și a unui mare număr de repatriați, in special din insula Ada-Kaleh.

Spionajul turc acționează prin cadre și agenți impotriva țării noastre, nu numai pe teritoriul R. S. România, ci și in Turcia, cind acolo se află temporar cetățeni români in misiuni sau in interes particular. Astfel, unele firme turistice ca: „A.B.C.", „ANTUR" sau de transporturi ca „ISKANDER TIKARET" din Istanbul, ori magazinele „Mamaia", „Ada-Kaleh", „Kujumcusu Goral" (de bijuterii), „Kurdoglu Firdes" (de covoare) și restaurante, bazare etc. din Istanbul sint locuri unde acționează cadre și agenți in vederea exploatării informative a românilor, a urmăririi și studierii acestora, precum și a influențării și coruperii unor turiști de a nu se mai intoarce in țară și a cere azil politic in Turcia.

Delegațiile române la Tirgul internațional de la Izmir ca și alte grupuri oficiale sau particulare de români sint incadrate informativ cu agenți ai spionajului turc sub acoperire de translatori, paznici, insoțitori etc.

În Turcia există unele lagăre cu fugari din țările socialiste, inclusiv din România.

Fugarii pot rămine in lagăre, gratuit, pină la 7—8 luni, termen in care își intocmesc actele de emigrare in Occident.

Consiliul mondial al bisericilor sprijină activitatea lagărelor de fugari, subvenționind cu diferite sume (in dolari și lire turcești) intreținerea acestora.

Lagărele din Turcia au caracter de triere și dirijare spre țări occidentale și sint păzite de polițiști inarmați.

În afară de lagăre, sint și unele hoteluri printre care: „Balkan", „Plaza", „Europa", „Internațional" și altele de categorie inferioară in care sint cazați fugarii, sub controlul poliției.

Toți fugarii trec inițial prin lagărul de la Istanbul, in scopul verificării, anchetării și exploatării lor informative. Unii dintre ei sint chestionați și de către C.I.A., care activează incă intens in Turcia și colaborează strins cu spionajul turc. Lagărul din Istanbul situat in partea asiatică funcționează intr-o clădire care poartă firma „Azil de bătrini", pe Teckin-Sockag nr. 18. Acolo fugarii care au cerut azil politic sint ținuți pină la plecarea in: S.U.A., Suedia, R. F. Germania, Italia, Canada etc. Regimul din lagăr este mai puțin rigid, internații putind ieși in oraș in grupuri. În cartierul Kadikoy din Istanbul funcționează un lagăr sub firma „Casă de odihnă a poliției". În lagărul „Dostuluk Evi" („Casa prieteniei") sint internați transfugii care nu prezintă importanță deosebită. În partea asiatică, pe șoseaua Istanbul-Ankara, in afara orașului, există un lagăr pentru suspecți cu regulament in limba română, unde fugarii sint izolați și au un regim foarte sever. La Yozgat, in Anatolia, sint internați intr-un lagăr fugarii suspectați de siguranța turcă a fi „agenți comuniști" sau că ar dori să se reintoarcă in patrie.

În concluzie, spionajul turc acționează impotriva țării noastre intr-o gamă variată de metode, procedee și mijloace, iar sarcina ofițerilor de contraspionaj care lucrează pe acest profil constă in depistarea acestora, selecționarea cadrelor și agenților săi și urmărirea lor informativă calificată, precum și prevenirea și contracararea activității lor dușmănoase la adresa țării noastre.

Maior N. IONIȚĂ
Căpitan I. SORIN

ATENA—ENTEBBE—TEL AVIV

(o acțiune teroristă și urmările ei fără precedent)

ATENA. Un avion al companiei „Air France" a decolat de pe aeroportul Hellenikon, lăsînd în urmă stîncile lîngă care se află clădirea din beton și sticlă a aerogării, cu drapelul alb-albastru cu cruce. Jos, în față, se vedea portul Pireu, cu puzderia de vase pescărești și vapoare, iar mai departe, în dreapta, pe un cer albăstrui, se profila celebra Acropole. Aeronava viră spre stînga, luînd înălțime, și totul părea să fie în ordine. Dar la Atena, unde avionul făcuse obișnuita escală, printre pasagerii nou urcați se afla și o pereche de tineri arabi, care duceau cu ei două cutii, din cele folosite de obicei pentru efecte personale. Aceste cutii conțineau, de fapt, arme și explozivi. La scurt timp după decolarea avionului, actul de piraterie aeriană s-a declanșat. Iată cum descrie un pasager francez momentul respectiv : „Deodată doi bărbați s-au ridicat în picioare, au scos revolverele și au anunțat în limba engleză : «Noi sîntem revoluționari și avionul acesta este acum proprietatea noastră. Intenționăm să vă ducem acolo unde ne place !» Alți teroriști, înarmați cu pistoale, grenade de mînă și automate, au ordonat pasagerilor să ridice miinile sus. Cel care părea liderul lor, un bărbat subțire, bine îmbrăcat, care părea să fie european, a luat microfonul (folosit de obicei de stewardesă) și a anunțat : «Sîntem palestinieni !»"

La rîndul său, George Hood — cetățean britanic — a declarat : „Decolasem de curînd, cînd un bărbat din partea din față a avionului s-a ridicat, luînd-o la fugă pe culoar și strigînd : «Fooc !» ; Și deodată am realizat cu toții că eram victimele unei deturnări. Părea să fie patru teroriști. Unul dintre ei, cel care dădea ordine, stătea în partea din față a avionului, împreună cu o fată, amenințînd pasagerii cu pistoalele. Alți doi teroriști se aflau în partea din spate a avionului, avînd asupra lor pistoale și grenade de mînă, pe care le-au arătat pasagerilor spunîndu-le că pot face explozie în orice moment. Apoi membrii echipajului au fost introduși în încăperea pasagerilor, cu miinile ridicate. Păreau mai mult surprinși decît îngroziți. Nimeni nu putea face nimic atîta timp cît armele erau ridicate asupra noastră. Avionul a făcut prima escală la Benghazi unde s-a aprovizionat cu carburanți. S-a spus că vom fi duși la Khartoum, dar am aterizat la Entebbe".

Ulterior, doi ziariști i-au luat un interviu lui Tony Russell — directorul Serviciului de informații al Marelui Consiliu londonez, care se afla în avion, în drum spre Anglia, după o vacanță petrecută în Mediterană. Russell a declarat că nu a acționat nicicum, deoarece nu știa cum ar fi fost tratat dacă și-ar fi dezvăluit adevărata calitate. El a afirmat : „Drama a început la 30.000 picioare înălțime, 20 minute după ce avionul «Air-France» decolase de pe aeroportul din Atena."

La escala făcută în Libia pentru alimentarea cu carburanți, teroriștii au eliberat o ostatecă gravidă, cetățeana britanică Patricia Heyman, care avea hemoragie. Apoi avionul a decolat și luni, înainte de apusul soarelui, avînd rezervoarele aproape goale, a aterizat pe aeroportul Entebbe din Uganda.

Teroriștii s-au declarat a fi membrii ai „Frontului popular pentru eliberarea Palestinei", grupare extremistă, condusă de George Habache. Dar un purtător de cuvînt al acestei organizații a negat orice legătură cu deturnarea. În cele din urmă teroriștii și-au făcut cunoscute cererile : eliberarea în două zile a 53 de „luptători pentru libertate", aflați în închisorile din Israel, Franța, R.F. Germania, Elveția și Kenya. În caz de refuz ostaticii urmau să sufere pedepse severe. Teroriștii n-au menționat care vor fi pedepsele, dar au amenințat că dacă cineva se va apropia de ei vor arunca avionul în aer.

Luînd cunoștință de deturnarea respectivă, agenția tunisiană „Tunis-Africa Presa" a apreciat că „acest act criminal nu servește intereselor poporului palestinian militant".

Ostateca Edith Hirsch a declarat ulterior despre momentul sosirii în Uganda : „Cînd avionul deturnat a aterizat pe aeroportul Entebbe, alți teroriști — trei la număr — se aflau deja acolo, sosiți chiar atunci, cu un autoturism «Mercedes»".

ENTEBBE. Oficialitățile guvernamentale din Israel, Franța și R.F. Germania încep imediat consultări asupra acțiunilor ce urmează să fie întreprinse. Legătura cu teroriștii au putut-o face doar doi oameni : președintele Ugandei, Idi Amin, și ambasadorul Somaliei la Kampala, Hashi Abdullah Farah, pe care teroriștii l-au desemnat intermediar.

După două zile, 47 de ostatici au fost eliberați pe neașteptate. În acest timp pe aeroportul Entebbe tensiunea continua. Cetățeanul britanic George Hood relata ulterior : „Miercuri la prînz au fost eliberați peste 40 ostatici, femei, copii și oameni în vîrstă. Joi au mai fost eliberați alți aproape 100 ostatici. Am fost deosebit de încîntat că deturnarea s-a terminat, dar este o mare durere să auzi că oameni nevinovați au fost omorîți în operațiunea israeliană de comando".

Referindu-se la aceleași zile, avocatul israelian Akiva Lakser declara mai tîrziu : „Miercuri, ostaticii israelieni au fost separați de ceilalți. Discutînd cu conducătorul grupului, un bărbat de aproximativ 25 ani, acesta mi-a declarat că, în ce-l privește, deturnarea nu se putea termina decît cu moartea sau închisoarea... Terorista însoțea pasagerii la W.C., păzindu-i înarmată".

Cinci dintre cei 53 de simpatizanți palestinieni ceruți în schimbul ostaticilor israelieni se aflau deținuți în Kenya, unde fuseseră arestați în ianuarie 1976, în urma unor atacuri nereușite asupra unor avioane „EL-AL", ce făceau curse pe ruta Republica Sud-Africană — Israel și

retur. Un atac a fost declanşat de trei dintre aceştia, dar a fost ratat. Ulterior alţi doi terorişti (dintre care o femeie ce vorbea germana) au sosit la Nairobi cu paşapoarte sud-africane, tot în scopul întreprinderii unui atac asupra avioanelor „EL-AL", dar şi această încercare a eşuat.

Printre prizonierii aflaţi la israelieni, mai era şi arhiepiscopul catolic al Ierusalimului, Hilarion Capucci, întemniţat în urmă cu doi ani pentru trafic de arme către palestinieni, precum şi Kozo Okamoto, singurul supravieţuitor al unei echipe a aşa-numitei „Armate Roşii japoneze" care a ucis 26 persoane într-un atac pe aeroportul Lod din Tel Aviv.

Din aceeaşi categorie erau toţi cei 53 simpatizanţi palestinieni, internaţi în alte state, pe care teroriştii vroiau să-i schimbe pe cei 104 ostatici — toţi israelieni — cîţi rămăseseră din totalul de 258 de pasageri ai aeronavei.

TEL AVIV. E cert că în cabinetul israelian s-a luat de la început hotărîrea cunoscută astăzi. Dar atunci (după Le Figaro) postul de radio Tel Aviv a anunţat ştirea privind tratativele cu teroriştii în următorii termeni : „O echipă ministerială israeliană a fost autorizată, printr-o decizie unanimă a cabinetului, de a-şi concentra toate eforturile sale pentru a obţine eliberarea tuturor ostaticilor. Pentru a-şi atinge scopul, ea a fost autorizată să angajeze negocieri, fiind gata să elibereze prizonierii. Decizia guvernului a fost comunicată autorităţilor franceze, care au fost autorizate de israelieni să negocieze salvarea ostaticilor conaţionali aflaţi pe aeroportul din Entebbe. Guvernul Rabin s-a declarat gata să elibereze în schimb «un anumit număr de deţinuţi în Israel»".

Înainte cu două ore de expirarea termenului limită, un mesaj foarte urgent a sosit pe aeroportul ugandez. În acest mesaj se arăta că Israelul este gata să înceapă negocierile pentru eliberarea ostaticilor. „N-am avut altă opţiune", a declarat un purtător de cuvînt al cabinetului israelian. După ce decizia Israelului de a negocia a fost cunoscută, teroriştii au eliberat ostaticii neisraelieni şi au prelungit ultimatumul pînă la 4 iunie a.c.

ENTEBBE. Ofiţerilor de informaţii israelieni le-au trebuit două zile pentru pregătirea atacului. Ei au deţinut un atu esenţial : aeroportul ugandez Entebbe a fost proiectat de către un israelian, iar arhitectul se afla la Tel Aviv cu toate planurile. Decizia de atac asupra aeroportului a fost luată cînd s-a aflat că autorităţile ugandeze cooperează cu teroriştii. Declanşarea operaţiunii a fost ordonată de primul ministru israelian Itzak Rabin, în urma consultării cu şase miniştri.

Un uriaş avion de transport „Hercules" şi două avioane „Boeing-707" au decolat spre Uganda. La bord se aflau 200 soldaţi israelieni de comando, dotaţi cu două maşini blindate (mini-tancuri), mitraliere, mortiere, grenade, automate şi o cantitate mare de exploziv.

Avioanele au efectuat un zbor de 7 ore pe traseul : Golful Eillat, Marea Roşie, Golful Aden, Coasta de Est a Somaliei, Oceanul Indian, de unde au pătruns în spaţiul aerian al Somaliei, Kenyei şi Ugandei. Unul dintre avioane avea în interiorul său soldaţi îmbrăcaţi în haine civile ce pozau în prizonieri palestinieni care urmau să fie eliberaţi.

Imediat după miezul nopţii, cei trei piloţi au cerut turnului de control al aeroportului Entebbe permisiunea de a ateriza, anunţînd că aduc terorişti palestinieni care vor fi eliberaţi în schimbul ostaticilor.

Cele trei avioane au oprit la circa 50 metri de clădirile aeroportului, unde trupele de comando israeliene şi maşinile lor blindate au coborît pe pistă.

Majoritatea personalului din clădirea aeroportului, unde se aflau ostaticii, dormea. Trupele de comando au pătruns în clădire deschizînd focul asupra oricărei persoane care le apărea în cale. În mai puţin de trei minute de la aterizare, trupele israeliene se aflau în interiorul clădirii, cerîndu-le ostaticilor să iasă din încăpere, tîrîndu-se. Apoi a început lupta. Terorista blondă, vest-germană, a aruncat o grenadă spre israelieni, iar ceilalţi terorişti, aflaţi în altă parte a clădirii, au deschis focul. În 15 minute bătălia a atins apogeul, trupele ugandeze pătrunzînd în zonă şi deschizînd focul asupra israelienilor. În timpul acesta ostaticii au fost strînşi şi conduşi la avioanele care-i aşteptau. În mai puţin de 20 minute de la debarcare, ostaticii se aflau la bordul unuia dintre avioanele „Boeing-707" care a decolat. Echipe de experţi în explozivi israelieni (în timp ce lupta se desfăşura în clădirea aeroportului), asiguraţi de soldaţii de comando, au distrus la sol avioanele de luptă ugandeze. Israelienii şi-au luat răniţii cu ei. Operaţiunea s-a terminat în 36 minute. O oră mai tîrziu cele trei avioane israeliene aterizau pe aeroportul din Nairobi-Kenya, pentru aprovizionare. Trei răniţi au fost lăsaţi la spitalul din capitala keniană. Apoi israelienii s-au înapoiat (pe aceeaşi rută) spre Israel.

Din cei 7 terorişti, 5 erau arabi şi doi vest-germani, membri ai „Grupării revoluţionare germane", dar care aveau nume arabe.

„Totul a început ca o misiune imposibilă... o operaţiune militară care şoca succesul, dar a luat sfîrşit ca un triumf eroic şi spectaculos", avea să comenteze ulterior ziaristul Peter Stephans din Londra.

Ce au făcut de fapt „în numai 36 minute" 200 de soldaţi israelieni de comando ? „Au aterizat în Uganda după un zbor de 2.500 mile ; au eliberat 104 ostatici deţinuţi de teroriştii palestinieni pe aeroportul Entebbe ; au ucis pe toţi cei 7 terorişti ; au lăsat în urma lor mai mult de 40 soldaţi ugandezi morţi sau răniţi ; au aruncat în aer 6 avioane M.I.G. (din cele 10 aflate la sol) ; au luat cu ei ostaticii la Tel Aviv, cu preţul a 4 israelieni (din care 3 ostatici şi un ofiţer) ucişi în schimbul de focuri, care a transformat aeroportul într-un cîmp de luptă ; alţi 5 ostatici şi 4 soldaţi israelieni au fost răniţi. Raidul i-a surprins pe toţi : terorişti, ugandezi şi ostatici".

Primii ostaşi de comando ajunşi la ostatici le-au strigat acestora în ebraică : „Culcaţi-vă pe podea, prieteni ! Nu faceţi panică ! Nu vă fie teamă ! Sîntem aici !" Alţi soldaţi israelieni au strigat : „Haideţi acasă ! Am adus avioane pentru voi !"

Din relatările unor ostatici eliberaţi spicuim :

Ben David Elberbaum a declarat că atunci cînd a auzit împuşcături şi explozii pe aeroportul Entebbe, a crezut că teroriştii aruncă în aer clădirea aeroportului. „Deodată i-am văzut pe soldaţii noştri venind din toate direcţiile, înarmaţi cu grenade şi ordonîndu-ne să ne culcăm pe podea. Ne-am întrebat, de asemenea, unde se află teroriştii ? După un timp ai noştri ne-au cerut să ne ridicăm şi să mergem la avioanele ce ne aşteptau".

Raidul israelian de eliberare a fost astfel descris de avocatul Akiva Lakser din Tel Aviv : „Eu jucam cărți cu încă trei ostatici, cînd deodată am văzut lumini puternice și am auzit împușcături. Ne-am aruncat cu toții la podea. Împușcăturile deveneau din ce în ce mai puternice ; gloanțele zburau prin încăperea aeroportului Entebbe unde erau deținuți ostaticii. Cei doi teroriști germani au deschis și ei focul prin ferestre. Deodată am auzit o voce în ebraică spunînd : «Culcați-vă la podea și așteptați !» După multe împușcături ni s-a spus să ieșim afară și să mergem la avioane, cineva adăugind că teroriștii au fost uciși. Într-un avion militar se afla un doctor care ii ajuta pe răniți".

În timpul luptei a murit adjunctul comandantului grupului israelian. Au fost, de asemenea, omorîți trei ostatici și peste 100 soldați ugandezi.

Ministrul apărării al Israelului, Schimon Peres, a caracterizat raidul de 2.500 mile în Uganda ca „strălucitor și fără precedent".

Israelienii apreciază că partea ugandeză a făcut greșeli, colaborînd cu teroriștii, cărora li s-a permis să se odihnească și să facă baie, în timp ce soldați ugandezi făceau de pază. La rîndul său, președintele Ugandei, Idi Amin, a declarat : „Israelul a răspuns grijii mele cu ingratitudine. Am căzut victima Israelului deși am apărat pe ostaticii israelieni. Scopul meu principal a fost de a elibera toți pasagerii deținuți de palestinieni".

TEL AVIV. La sosirea pe aeroportul Ben Gurion din Tel Aviv, grupul de comando și ostaticii au fost întîmpinați de circa 1000 persoane în frunte cu primul ministru, ministrul de externe și ministrul apărării ; prin portavoce se anunța numele celor sosiți.

La întoarcere, pe aeroportul din Tel Aviv, Dan Shomron — brigadier, în vîrstă de 39 ani, care a condus grupul de comando israelian pe aeroportul ugandez Entebbe, a declarat : „Operațiunea a fost destul de ușoară. Luarea deciziei unui astfel de raid a fost mult mai dificilă. Cel mai important element a fost surpriza. Comportarea și reflexele ugandezilor ne-au ușurat planul. Surpriza a fost completă". (Despre Shomron se cunoaște că el comandă trupe de infanterie și de parașutiști.)

După realizarea raidului aerian asupra aeroportului Entebbe, au început să sosească în Israel atît mesaje de felicitare, cît și critici. Un oficial palestinian din Beirut a declarat : „Sînt cu toții teroriști, atît israelienii, cît și cei care au deturnat avionul". Un diplomat arab din Cairo a acuzat Israelul de înșelăciune atunci cînd și-a manifestat dorința de a începe negocierile, declanșînd de fapt tot un act de piraterie aeriană.

Președintele S.U.A., Gerald Ford, a declarat însă : „Marea satisfacție a Americii e că un act de terorism fără sens a fost înăbușit", iar Willy Brand i-a spus ambasadorului israelian la Bonn : „Această zi va rămîne ca o dată importantă în lupta împotriva terorismului internațional". În sfîrșit, Nicholas Fairbairn, deputat în Parlamentul englez din partea Partidului Conservator, a afirmat : „Fiecare pasager pe liniile aeriene va călători în mai multă siguranță".

Să vedem !...

Căpitan Ioan BOLDEA
Locotenent-major Florin MOLDOVEANU

Cum rezolvați cazul ?

În perioada anilor 1974—1975, inginerul I.P., șef serviciu la I.S.C.E. „MECANOEXPORT", a coordonat și răspuns de realizarea sarcinilor de plan privind achiziționarea unor instalații pentru Combinatul siderurgic Hunedoara. În această perioadă, inginerul I.P. a fost ajutat de inginerul N.D.

Cu ocazia vizitei făcută în anul 1974 în R.F.G., inginerul I.P. a fost contactat de F.C., directorul comercial al firmei „HERION", cu care se cunoștea de mai mult timp și care i-a solicitat sprijinul în obținerea contractului pentru podurile rulante, asigurîndu-l că-i va fi recunoscător. Inginerul I.P. a fost de acord, în principiu, urmînd să discute această problemă concret cu ocazia unei vizite a lui F.C. în România. Cu acea ocazie, F.C. i-a înmînat inginerului I.P. suma de 500 D.M. din care și-a procurat diverse obiecte de valoare, pe care le-a adus în țară.

Ulterior, directorul comercial F.C. a venit la București și în urma unei înțelegeri telefonice s-au întîlnit în parcul Libertății, unde inginerul I.P. s-a declarat de acord să sprijine firma „HERION" în schimbul unui comision de 1,5% din valoarea contractului.

La cererea lui F.C., inginerul I.P. i-a comunicat firmele concurente și faptul că beneficiarul ar prefera să încheie contractul cu firma „Werner Pleiderer". Pentru aceste informații directorul comercial F.C. a remis inginerului I.P. suma de 1.000 D.M.

La începutul anului 1975, firmele concurente au depus la I.S.C.E. „MECANOEXPORT" ofertele complete, care au fost predate de inginerul I.P. inginerului N.D., cu rugămintea de a întocmi studiul comparativ de așa manieră încît oferta firmei „HERION" să fie menționată ca fiind cea mai avantajoasă (deși o altă firmă, „DOMAG", oferea același produs cu aceleași calități tehnice la un preț mai mic).

Printre firmele concurente era și firma „Werner Pleiderer" al cărei reprezentant, inginerul O.P., îl cunoștea pe inginerul N.D. Reprezentantul firmei „Werner Pleiderer", inginerul O.P., i-a solicitat inginerului N.D. să susțină firma sa, oferindu-i pentru aceasta un comision de 2% din valoarea contractului, plus suma de 2.000 dolari. Ca urmare, inginerul N.D. a rugat-o pe economista M.N. să modifice în referat ordinea ofertelor, indicînd, în mod ireal, oferta firmei „Werner Pleiderer", ca fiind cea mai avantajoasă. Pentru acest „serviciu", inginerul N.D. i-a dat economistei M.N. suma de 5.000 lei.

După ce a primit suma de 2.000 dolari de la reprezentantul firmei „Werner Pleiderer", inginerul N.D. i-a spus soției sale (N.I.) despre înțelegerea realizată cu reprezentantul firmei străine, inginerul O.P., și au convenit să ascundă bine suma respectivă, pentru a nu fi găsită la o eventuală percheziție.

În februarie 1975, N.I. a rugat-o pe o vecină, C.F., să-i păstreze cei 2.000 dolari, oferindu-i, în schimb, suma de 50 dolari. După o lună de zile, C.F. a restituit dolarii la cererea vecinei sale (N.I. îi spusese lui C.F. că dolarii provin dintr-o „afacere" ilegală).

Reprezentantul firmei „HERION", directorul comercial M.C., văzînd că contractul s-a încheiat cu firma „Werner Pleiderer", a intervenit din nou, de data aceasta pe lîngă inginerul N.D., cerîndu-i să-l sprijine la încheierea cu firma sa a celui de al doilea contract, promițîndu-i în schimb un comision de 3% din valoarea contractului și alte cadouri. Inginerul a acceptat propunerea făcută de F.C.

Înainte de încheierea contractului, directorul comercial F.C. a trimis la inginerul N.D. pe inginerii H.P. și R.X. din partea firmei „HERION", pentru a se interesa asupra datei la care se vor ține tratativele și ce firme sînt în competiție. Inginerul N.D. i-a încunoștințat asupra datei tratativelor și a numărului firmelor concurente.

Reprezentanții firmei „HERION", în cele din urmă, văzînd numărul mare de firme în concurență și aflînd, între timp, de la directorul lor comercial F.C. că firma „Werner Pleiderer" cere prețuri mai mici decît firma lor, au primit dispoziții să se retragă de la tratative.

Expertiza tehnico-contabilă a stabilit că la contractul încheiat cu firma „Werner Pleiderer" s-a produs un prejudiciu economiei naționale de 10 milioane lei valută.

În timpul cercetărilor cei în cauză au recunoscut în întregime faptele.

Se cere : să se arate, motivat, încadrarea juridică a faptelor săvîrșite de persoanele implicate în această cauză.

Vă recomandăm să citiţi:

DIN TAINELE SERVICIILOR SECRETE

„Afacerile" de spionaj reclamă existenţa unor organe capabile să rezolve operativ cele mai dificile misiuni. Pentru a-şi îndeplini în condiţii optime sarcinile ce le revin, serviciile secrete — căci ele sint organele specializate în materie — trebuie să dispună de multiple mijloace materiale şi tehnice, precum şi de forţă umană inteligentă, dirză şi hotărită şi să fie organizate aidoma celor mai precise mecanisme. Se subînţelege că defectarea unei singure rotiţe a acestui mecanism se soldează cu consecinţe grave pentru ţara în slujba căreia funcţionează.

Lucrarea pe care o prezentăm, intitulată *Din tainele serviciilor secrete*, realizată prin traducerea selectivă şi prelucrată a cărţii *Secrets des services secrets*, apărută în Franţa în anul 1974, este dedicată tocmai acestor probleme.

Autorul ei, istoricul vest-german Gert Buchheit, descrie organizarea şi funcţionarea unui serviciu secret, enumerind principalele sarcini ce-i revin, criteriile de selectare şi formele de pregătire a viitorilor săi lucrători, calităţile pe care trebuie să le aibă agenţii, natura relaţiilor dintre aceştia şi ofiţerii de informaţii sau contrainformaţii, metodele folosite pentru pătrunderea în obiectivele vizate, precum şi formele de transmitere a informaţiilor şi ţinere a legăturilor cu membrii reţelei.

Parcurgind paginile cărţii, cititorii vor ajunge la concluzia că principalii săi eroi sint lucrătorii de spionaj sau contraspionaj şi agenţii cu care aceştia colaborează. Pentru ca reuşita să fie deplină, primii trebuie să posede o serie de calităţi dintre care se detaşează două: să fie încadraţi în muncă după principiul „omul potrivit la locul potrivit" şi să nu-şi considere profesia doar ca pe un mijloc de cîştig cit mai uşor, ci să pună mai presus interesele muncii decit cele personale.

De mare importanţă pentru îndeplinirea misiunilor încredinţate angajaţilor unui serviciu secret este instruirea lor. Buchheit consideră că este necesar ca ei să înveţe tainele meseriei prin studierea unor cazuri rezolvate — bine sau mai puţin bine — în trecut şi că se impune ca pe timpul pregătirii să se creeze condiţii similare cu cele în care fiecare va lucra.

Randamentul agenţilor, crede autorul, va depinde de calităţile lor personale şi profesionale, acoperirea sub care acţionează, priceperea ofiţerilor de informaţii sau contrainformaţii de a-i instrui şi dirija, şi mai ales de comportamentul acestora faţă de ei. Deosebit de bine sint descrise unele criterii şi metode folosite pentru recrutare.

Din conţinutul lucrării se desprinde preţioasa idee că răbdarea şi păstrarea secretului sint condiţia *sine qua non* a reuşitei în spionaj şi contraspionaj.

Foarte instructive sint şi informaţiile cu privire la realizarea legăturilor cu persoanele din reţea prin intermediul aparatelor de emisie-recepţie, intîlnirilor secrete, ascunzătorilor, adreselor conspirative etc.

Subliniind că una din cele mai de seamă calităţi ale cărţii *Din tainele serviciilor secrete* constă în aceea că aprecierile de ordin teoretic sint susţinute cu cazuistică extrasă din activitatea de spionaj şi contraspionaj desfăşurată pină în zilele noastre, o recomandăm lucrătorilor de securitate ca un material documentar util pentru lărgirea orizontului culturii lor de specialitate, îndemnîndu-i, totodată, la o lectură făcută cu mult discernămînt politic şi profesional.

Căpitan Gheorghe VARGA

Comanda nr. 0236

Apărut: septembrie 1976